

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ **крагујевачке**

Година IV, Број 158

Излазе четвртком

Цена **70** дин.

www.kragujevacke.rs

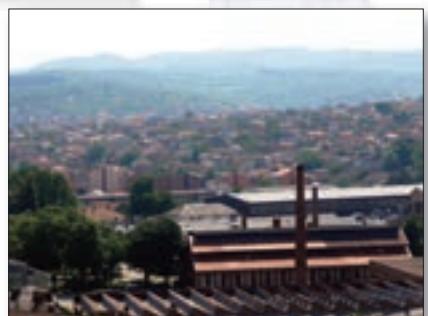
24. мај 2012. године

ISSN 1821-1550

НИКОЛИЋ ПОБЕДИО И У ШУМАДИЈИ

Хоће ли Крагујевац имати прашекцију

ПЛНОВИ ЗА ОЖИВЉАВАЊЕ
ДСЕНЕ ОБАЛЕ ЛЕПЕНИЦЕ

Река, пруга и
психолошка баријера

НЕСТАШИЦЕ У ЗДРАВСТВУ
СВЕ ОЧИГЛЕДНИЈЕ

Молба Богу за
здравље

МУКЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ
„ЈОВАН ПОПОВИЋ“ ЗБОГ СТАНА

Кад од вишке
боли глава

БАРАТ БУШАН, ПОЧАСНИ
ДОКТОР НАУКА КРАГУЈЕВАЧКОГ
УНИВЕРЗИТЕТА

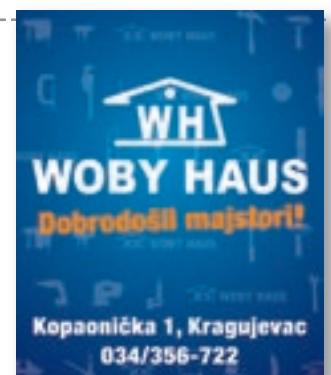
Спој науке и природе

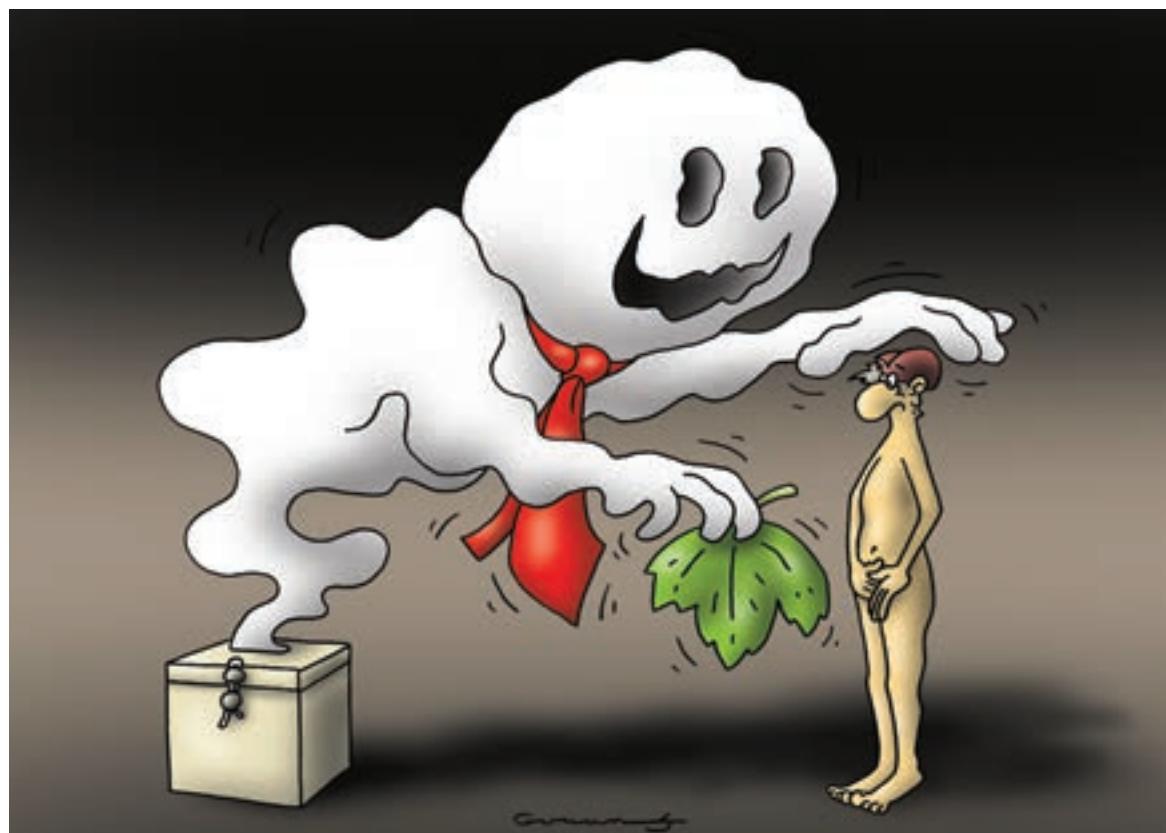
СТРАНА 8

СТРАНА 10

СТРАНА 12

СТРАНА 17

Карикатура: Горан Миленковић

АНКЕТА ДА ЛИ СТЕ ЗАДОВАЉНИ ПОБЕДОМ ТОМИСЛАВА НИКОЛИЋА?

**Драган
Средојевић,**
трговац:
- Нисам знаю,
хвала што сте ме
обавестили.

Маја Вуловић,
доктор
медицинских
наука:
- Презадовољна,
као и сви који
желе демократске
промене!

Љубинка Јавић,
пензионер:
- Морао је Тадић
да оде са
диктаторске
политичке стене.

Милутин Ђорђић,
дипл. машински
инжењер:
- Најзад светло
на крају тунела,
скинуће мафију.

**Снежана
Вукадиновић,**
приватник:
- Волим, наш
човек,
Крагујевчанин.

Олга Радојевић,
пензионер:
- Јако сам
неповерљива.

**Недељко
Тењовић,**
професор:
- Јудска правда!

**Душан
Благојевић,**
пензионер:
- Лепо, брате,
феноменално....

**Валентина
Вукићевић,**
туристички
водич:
- Волим,
највише због
Александра
Вучића, сада ће и
он да буде неко!

М. Ићайловић

ДРУГА СТРАНА**Правда**

Пише Драган Рајчић

Нови председник Србије у једном је можда у праву: његова победа је и резултат божје правде! Не знам шта је при том он мислио, али ја ту правду препознајем у томе да онај ко на својим плећима успе да изнесе толико тешких хипотека прошлости и са невиним осмехом се кандидује за првог човека државе и треба да буде награђен шлагом на торту, макар он био умућен од гласова сваког петог грађанина са бирачким правом. Има можда за њега ту неке божје правде, али је питање да ли је сам Бог још у животу када нам се овако посренише и ови избори!

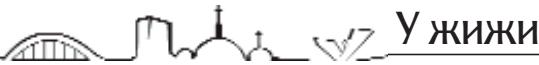
Са друге стране, има и неке правде у томе да Борису Премијоствивом видимо леђа. У два турнуса трговао је изборном вољом својих бирача, најпре са Коштуницом као мандатаром, па са Дачићем, опроштао оно што се противницима српског суноврата деведесетих није смело оправдати, мешао се у све и о свему сам одлучивао и на крају нас својом политиком довео у ситуацију да за новог председника добијемо човека са прошлоПоштију коју не бих пожелeo ником ко држи до свог морала.

И, дабоме, би Страшни Суд! Грађани Србије одлучили су на изборима да га пошаљу у историју, макар и привремену. Ако је цела „операција“ изведена уз помоћ Свешињег на кога се Николић позива, остаје само питање, да ли је, сирома', крив и за нешто што ми не знамо, кад га стиже овако тешка казна. И шта смо тек онда ми Богу згрешили да нам на чело државе дође човек који се у животу одрекао од свега што је радио.

Ако је одлазећи Борис, пак, ишта добро урадио на политичкој сцени Србије, урадио је то управо својим одласком, признавши достојанствено пораз, честитajuћи победнику и одржавши конференцију за новинаре са које би његови одговори на сва питања могли да уђу у уџбенике као обавезна лектира из демократије за све будуће политичке такмаце. Што је до тог драгоценог политичког капитала дошао тек након свог пораза, рачунам, сам је крив. Ја сам му помогао колико сам могао. Стегао сам зубе, зажмурио на оба ока и, упркос свему, тутнуо сам му свој глас. За давање гласа Николићу, ту је кључна разлика, очи бих морао да извадим, а мозак да бацим у канту за ѡубре, што је, молим новог председника да ми то узме као олакшавајућу околност, технички било немогуће.

Али, како одлазећем Борису није помогао ни тај мој тешком муком одвојени глас, све су прилике да њему у овом турнусу и није било спаса. Како сејао тако и жњео, рекао би наш премудри народ који, додуше, управо на том терену прехране има извесне проблеме. Под Борисом глад је заваравао углавном гутањем празних обећања, а под Томом ће крачење црева за почетак морати да смири тако што ће да изеде једну велику кнедлу састављену од њега самог. Уз помоћ цака са содом бикарбоном, да се и то сварити!

Јамо сад на Дачића. Лепо је човек тражио да са демократама написмено договоре владу пре избора јер сам најбоље зна да је оно што се са њим ради на реч сигурно као врбов клин. Међутим, кад свој потпис стави на папир понекад му се деси да исти и испоштује! Сад су, нема сумње, новонастали политички ветрови његовог карактер поново ставили на тешко искушење: њега и даље хоће сви, он може са свима и како доћи до најбоље цене питање је сад! Буде ли сада преварио Тадића коме је још само он остао, као Николића и Коштуницу прошли пут, ето нама и анекса на причу о божјој правди с почетка текста. Такав епилог обавезивао би одлазећег нам председника да нам се више никада не врати на власт јер би на најочигледнији начин показао са ким је све ове године развијао демократију и градио нашу европску будућност.

РЕАКЦИЈЕ ПОВОДОМ ИЗБОРА НОВОГ ПРЕДСЕДНИКА

Неће се одразити на Крагујевац

есна победа Томислава Николића на председничким изборима некога је изненадила, некога не, но не може се прећи преко чињенице да је Крагујевац дао председника, свиђао се он неком или не. Стога, након што су се слегли први утици, питали смо све оне који су са њим делили ових двадесетак година, коју годину мање или више, горак или сладак политички хлеб, шта и да ли Крагујевац може очекивати, хоће ли имати неку врсту „протекције“.

Бољег саговорника који би отворио тему од првог човека СНС у Шумадији и оног који је „извору“ дешавања, сина председника Србије, Радомира Николића, свакако нема.

- Томислав Николић је изабран за председника свих грађана Србије и мора штитити интересе свих подједнако, како Крагујевчана тако и Суботичана или Нишића. Оно што смо причали све ово време - на томе ће Томислав Николић и радити, иако надлежности председника нису велике - да помиримо Крагујевац са Београдом и да у републичкој власти град има сарадника, а не вечитог супарника, истиче Радомир Николић.

■ Уздржани у очекивањима

На питање да ли ће новом вођи Србије сметати чињеница да су партије које ће очито градити локалну власт пружиле недвосмислену подршку Борису Тадићу у другом кругу избора, Николић, или Радомир, наглашава да „морамо завршити са политичким реваншизмом“, поновивши да председник и председник локалне самоуправе морају сарађивати за бољи-так свих.

У противничком табору влада мишљење да се избор новог председника неће одразити превише на ситуацију у граду, јер објективно за тако нешто председник нема могућности.

Саша Миленић (Заједно за Шумадију): Избор Николића ни на који начин не

би требало да се одрази на град, осим уколико не доведе до буђења неких локалпatriотских осећања код њега

- Слаба излазност пресудила је и у Крагујевцу, као и у остатку земље, да Србија добије новог председника, чиме ово све помало подсећа на деведесете. То што је председник пореклом одавде такође неће посебно значити Крагујевцу јер је он председник свих грађана, сматра Душан Обрадовић лидер крагујевачких демократа. - Кад је реч о некој врсти кажњавања због подршке Борису Тадићу, која је стигла из ра-

ња код Томислава Николића од којих би Крагујевац и Крагујевчани имали неку корист.

■ Грађани се надају

У Демократској странци Србије не скривају задовољство због избора Николића на место шефа државе којим се, тврде, ствари битно компликују.

- Победа Томислава Николића довела је до тога да се ситуација

Радомир Николић (СНС): Да помиримо

Крагујевац са Београдом и да у републичкој власти град има сарадника, а не вечитог супарника

ристи од његове политике, па ћemo видети да ли ће учинити нешто са-да са позиције председника.

Мирослав Клачар из Социјалистичке партије Србије наводи да је још рано да би се видело хоће ли или неће избор Томислава Николића имати утицаја на локалном нивоу.

- Очекујемо, пре свега, да ће нови председник радити у складу са уставом и законима, јер позиција председника је таква да он треба да представља државу, а да политику треба да води Влада Републике Србије.

Какве ће последице овог избора бити тек што је данас решено, јер још нису формирани ни локални републички власти. Ако ме питате као Крагујевчанина, код грађана увек постоји нада и очекивање да ће наши људи учинити много за своју средину, па и сада постоји, али, кажем, још је рано о томе говорити.

Напонкон, за мишљење смо питали и првадаму крагујевачких радикала, Наташу Јовановић, али смо од ње добили информације да ћемо бити позвани на званичну конференцију за новинаре и тада ћемо добити изјаву.

H. СТЕФАНОВИЋ

Предраг Ћајевић (ДСС): Одиста се на-дам да ће Крагујевац имати не-ку врсту протекције

Мирко Чикирић (СПО): Крагујевац до сада ни-је имао никакву корист од Нико-љићеве политике

Душан Обрадовић (ДС): То што је пред-седник пореклом одавде неће посебно значити Крагујевцу

Мирослав Клачар (СПС): Код грађана у-век постоји очекивање да ће на-ши људи учинити много за своју средину

ју да ћемо бити позвани на званичну конференцију за новинаре и тада ћемо добити изјаву.

РЕЗУЛТАТИ ПРЕДСЕДНИЧКИХ ВОГЛАСОВАЊА

Место бр.	БИРАЧКО МЕСТО	Уписано	Гласало	Неважењи	Важењи	Борис Тадић	Томислав Николић
1	М3 Аеродром - Дом здравља	1250	631	31	600	315	285
2	М3 Аеродром - просторије месне заједнице	1186	581	16	564	299	265
3	М3 Аеродром - обданиште "Полетарац"-	1559	785	34	751	361	390
4	М3 Аеродром - просторије месне заједнице	1319	675	24	651	311	340
5	М3 Аеродром - О.Ш. "Мирко Јовановић"	1103	491	19	472	258	214
6	М3 Угљешница - просторије месне заједнице	1432	724	19	705	364	341
7	М3 Угљешница - О.Ш. "Мирко Јовановић"	1871	756	22	734	305	429
8	М3 Сушица - просторије месне заједнице	1977	977	27	950	498	452
9	М3 Сушица - просторије месне заједнице	1267	629	32	597	275	322
10	М3 Сушица - пошта "Аеродром"	1347	684	26	658	313	345
11	М3 Влашиште - Месна заједница	664	301	11	290	163	127
12	М3 Влашиште - О.Ш. "Јован Поповић"	1086	520	22	498	284	214
13	М3 Влашиште - просторије месне заједнице	979	515	20	495	313	182
14	М3 Влашиште - Техничка школа	584	321	12	309	171	138
15	М3 Влашиште - Медицинска школа	950	476	18	458	263	195
16	М3 1. Мај - Медицински факултет	765	379	17	362	199	163
17	М3 1. Мај - АТД - очно одељење	1058	506	23	483	223	260
18	М3 1. Мај - обданиште "Црвенкала"	996	531	17	514	275	239
19	М3 1. Мај - Обданиште "Лане"	762	342	14	328	187	141
20	М3 1. Мај - АТД - плућно одељење	996	443	19	424	230	194
21	М3 1. Мај - Медицински факултет	561	273	11	262	150	112
22	М3 Палилула - Здравствена станица број 2	1774	766	27	739	370	369
23	М3 Палилула - О.Ш. "Мома Станојловић"	1241	631	23	608	341	267
24	М3 Палилула - О.Ш. "Мома Станојловић"	1629	796	41	755	443	312
25	М3 Палилула - О.Ш. "Трећи крагујевачки батаљон"	1236	537	20	517	277	240
26	М3 Палилула - друштвена просторија - "Љубине ливаде"	1478	701	20	681	344	337
27	М3 Багремар - сала месне заједнице	1626	805	20	784	394	390
28	М3 Багремар - бифе "Багремар"	1759	861	35	826	349	477
29	М3 Багремар - обданиште "Колибри"	1383	646	23	623	321	302
30	М3 Стара радничка колонија - О.Ш. "Станислав Сремчевић"	1492	698	19	679	332	347
31	М3 Стара радничка колонија - О.Ш. "Станислав Сремчевић"	1240	632	29	602	325	277
32	М3 21. Октобар - просторије месне заједнице	1084	510	11	499	263	236
33	М3 21. Октобар - просторије ЈКП "Градске тржнице"	1034	551	25	526	303	223
34	М3 21. Октобар - Савез глувих	1228	664	32	632	347	285
35	М3 21. Октобар - просторије месне заједнице	1315	701	18	683	372	311
36	М3 21. Октобар - обданиште "Зека"	1221	678	28	650	379	271
37	Центар града - Нова пошта - велика шалтер сала	1519	775	35	740	455	285
38	Центар града - О.Ш. "Радоје Домановић"	1820	930	39	891	547	344
39	Центар града - зграда суда	1610	867	38	828	515	313
40	М3 Пивара - просторије здравствене станице	1533	697	35	662	341	321
41	М3 Пивара - сала месне заједнице	1356	646	27	619	321	298
42	М3 Пивара - Техничка школа за машинство и саобраћај	1779	783	37	746	409	337
43	М3 „Филип Кљајић“ - О.Ш. "Ђура Јакшић"	1674	681	24	655	292	363
44	М3 „Филип Кљајић“ - О.Ш. "Вук Стефановић Караџић"	1739	744	13	731	195	536
45	М3 „Филип Кљајић“ - О.Ш. "Вук Стефановић Караџић"	2002	885	31	854	318	536
46	М3 „Филип Кљајић“ - просторије месне заједнице	1600	769	22	747	416	331
47	М3 Ердоглија - просторије месне заједнице	1292	700	33	667	410	257
48	М3 Ердоглија - Специјална школа "Вукашин Марковић"	2162	1021	38	983	572	411
49	М3 Бубањ - Установа за децу "Нада Наумовић"	1292	667	23	644	386	258
50	М3 Бубањ - О.Ш. "Светозар Марковић"	1229	680	25	655	400	255
51	М3 Бубањ - Дом самоуправљача	1142	516	14	502	293	209
52	М3 Бубањ - просторије месне заједнице	1142	582	26	556	290	266
53	М3 Лепеница - О.Ш. "Милутин и Драгиња Тодоровић"	1686	754	45	709	382	327
54	М3 Лепеница - просторије месне заједнице	1161	583	30	553	280	273
55	М3 Лепеница - самопослуга у Илиној води	1338	720	22	698	334	364
56	М3 Корићани - просторије месне заједнице	1784	797	18	779	251	528
57	М3 Корићани - кафана "Дедиње"	1623	783	23	758	283	475
58	М3 Велико Поље - О.Ш. "Наталија Нана Недељковић"	1548	663	20	643	222	421
59	М3 Бресница III - објекат Вукајловић Дејана	1253	561	7	554	150	404
60	М3 Бресница III - просторије месне заједнице	1305	554	19	535	219	316
61	М3 Велико Поље - просторије месне заједнице	268	152	0	152	62	90
62	М3 Велико Поље - О.Ш. "Наталија Нана Недељковић"	932	462	6	456	190	266
63	М3 Велико Поље - друштвене просторије месне заједнице	623	309	7	302	50	252
64	М3 Мале Пчелице - Н. насеље - Просторије М3 - Клуб пензионера	1543	708	16	692	257	435
65	М3 Мале Пчелице - Ново насеље О.Ш. "Драгиша Михајловић"	1940	861	29	832	290	542
66	М3 Ердеч - Дом културе	1585	704	23	681	257	424
67	М3 Ердеч - О.Ш. "Доситеј Обрадовић"	1975	796	12	778	234	544
68	М3 Станово - просторије месне заједнице	1735	770	17	753	240	513
69	М3 Станово - просторије Дома омладине (Барака)	1629	798	18	773	334	439
70	М3 Станово - О.Ш. "Живадинка Дивац"	850	364	10	354	116	238
71	М3 Станово - О.Ш. "Драгиша Михајловић"	1918	831	27	804	325	479
72	М3 Станово - Дом здравља	2065	994	19	975	402	573
73	М3 Станово - О.Ш. "Драгиша Михајловић"	2130	945	20	925	314	611
74	М3 Мале Пчелице - просторије месне заједнице	909	459	7	451	165	286
75	М3 Мале Пчелице - Пословни простор "Отовић"	1379	635	25	610	179	431
76	М3 Белошевац - Основна школа у Балњевцу	282	110	1	109	39	70
77	М3 Белошевац - Основна школа у Балњевцу	968	352	5	347	123	224
78	М3 Белошевац - О.Ш. "Драгиша Луковић Шпанац"	1279	538	18	519	179	340
79	М3 Белошевац - О.Ш. "Драгиша Луковић Шпанац"	683	279	6	273	96	177
80	М3 Белошевац - О.Ш. "Драгиша Луковић Шпанац"	899	353	17	335	152	183
81	М3 Белошевац - О.Ш. "Драгиша Луковић Шпанац"	726	302	7	295	118	177
82	М3 Белошевац - О.Ш. "Драгиша Луковић Шпанац"	944	431	16	414	187	227
83	М3 Белошевац - О.Ш. "Драгиша Луковић Шпанац"	822	354	7	347	134	213

ТОМА УБЕДЉИВ У КРАГУ

ИХ ИЗБОРА У КРАГУЈЕВЦУ

игнорисали држе Тадића

Слаба излазност донела Николићу победу и у „родном крају”, па је „грађанска непослушност” и очито одбијање гласача других партија да гласају за досадашњег председника допринело помало неочекивано високој победи Тадићевог противкандидата. Ако се има у виду да је Тадић изгубио и у традиционалним упориштима демократа, онда је јасно да су политичка свест и резон Крагујевчана о грађанском активизму порасли

ло у кутије на једном месту у Чумићу (32 одсто) и Церовцу (34 одсто) уз још завидан низ села где је тек сваки трећи мештанин бирао новог председника.

Посматрано кроз освојена бирачка места Тома их је на свој конто убележио чак 115, наспрам скромних 51 за Тадића. Једини параметар који је био очекиван – да град гласа за ДС кандидата, а приград и село за Тому, испуњен је. Од свих села и приградских насеља, једино је у Пајазитову, на три места у Чумићу и једном у Десимировцу Тадић однео, и то прилично „мршаве”, победе, што је приличан индикатор шта земљорадници и сточари мисле о пољопривредној политици бившег председника у два везана мандата. Сем ових, до некле је борба била равноправна још у Ботуњу, Корману, Јабуџу и Доњој Сабанти. С друге стране, ни у градској средини Тадић није прошао у складу са очекивањима имајући у виду да је лидеру СНС „безја“ тек за 30, 40 гласова на сваком биралишту понаособ. Процентуално, челини човек Демократске странке најбоље је прошао на два бирачка места у Ердоглији (бр. 164 и бр. 47) где је постигао идентичан резултат од 62 одсто гласова, а 60 посто прешао је на још свега шест места. И управо је по Тадића нарочито погубно било то што је његов ривал за разлику од њега, свуда где где је побеђивао то чинио са 60 и више одсто освојених гласова. На неколико десетина бирачких места Николић је излазио на 70 и целих 80 одсто гласова, а у Дуленима је од свих изашлих добио - 90 одсто. При том, новоизabrани председник је тријумфовао и на десетак места у граду и то, примера ради, на три места од укупно шест на „Аеродрому”.

Ваља поменути још један битан подatak да је Борис Тадић, за разлику од својих одборника на локалним изборима пре две недеље, на бирачким mestima у Илићеву и Влаччи убедљиво – изгубио, иако су одборници ДС забележили изузетне резултате. Тиме се јасно очитава да је политичка свест грађана о рационалном приступу изборима далеко развијенија него што је то

можда раније био случај, па су својим приступом поједине партије очито платиле цену таквог потпенетивања гласача, како на председничким, тако и на парламентарним и локалним изборима.

Овакав закључак налази своје још чвршће утемељење и у чињеници да упућени апели других партија својим гласачима да подрже, пре свега, кандидата Демократске странке, апсолутно нису уродили плодом. Примера ради, тамо где је пре две недеље побеђивала, испоставиће се касније убедљиво најснажнија, листа на челу са Верољубом Стевановићем, сада је највећи број гласова покупио Томислав Николић и поред недвосмислене подршке Стевановића и УРС Тадићу. Конкретан случај су управо поменути Аеродром или Угљешница. Штавише, када се саберу гласови свих председничких кандидата од 6. маја које су добили у Крагујевцу, испоставља се да је Томислав Николић добио и више него што је било „предвиђено”. Наиме, простим адирањем стиже се до укупне цифре од 52.854 гласа прикупљених од листа ДС, УРС, „Преокрет”, СПС-ПУПС-ЈС и осталих слабије рангираних кандидата који су отворено подржали Тадића.

Насупрот томе, членник СНС могоје је рачунати на „само” 35.635 гласова присталица СНС, ДСС и Двери. Судећи по томе, ако су сви симпатизери ДС гласали у истом броју Тадићу се приклонило свега 8.500 нових гласача, док је Николићу ненадано пристигло у кош још 4.200 листића, ко зна, можда неки број и од дојуче-рашњих сарадника из радикалне странке.

Тиме су бирачи, хтео то неко да призна или не, послали поруку коју ће сви политичари убудуће морати да поштују – да испад нису обезглављена руја која иде тамо када јој се нареди и гласа онако како јој се штапом управи. И не само то, већ су натполовично апстиненцијом, како у Крагујевцу, тако и на нивоу Србије, практично покрекли, ако не легално, оно свакако легитимитет председничких избора, децидно поручивши у исто време да желе неке нове људе на политичкој сцени.

43.3%

Место бр.	БИРАЧКО МЕСТО	Уписано	Гласало	Неважећи	Важећи	Борис Тадић	Томислав Николић
84	М3 Ждралница - Дом културе	911	405	3	402	126	276
85	М3 Илићево - просторије месне заједнице	1635	697	21	676	228	448
86	М3 Илићево - О.Ш. "Милутин и Драгиња Тодоровић"	1705	785	28	756	273	483
87	М3 Шумарице - О.Ш. "Јован Поповић"	1329	642	20	622	242	380
88	М3 Дивостић - Дом културе	449	206	1	205	76	129
89	М3 Денино брдо - О.Ш. "Свети Сава"	1403	706	27	679	284	395
90	М3 Виногради - О.Ш. "Свети Сава"	1118	450	10	440	181	259
91	М3 Поскурице - Дом културе	445	220	7	213	72	141
92	М3 Шљивовац - Дом културе	379	177	6	171	63	108
93	М3 Петровац - просторије месне заједнице	1190	536	21	515	213	302
94	М3 Петровац - О.Ш. "Мирко Јовановић"	614	247	7	240	92	148
95	М3 Нови Милановац - Дом културе	328	172	7	165	53	112
96	М3 Грошиница - просторије месне заједнице	618	358	8	350	96	254
97	М3 Грошиница - пословни простор Милетић Милорада	496	263	0	263	51	212
98	М3 Вињишић - Основна школа	325	181	3	178	52	126
99	М3 Грошиница - О.Ш. "Наталија Нана Недељковић"	893	376	6	370	86	284
100	М3 Грошиница - ЈКП "Водовод и канализација"	807	379	8	371	112	259
101	М3 Страгари - просторије месне заједнице	629	324	15	309	104	205
102	М3 Страгари - О.Ш. "Јулијана Ђатић"	222	119	5	114	27	87
103	М3 Страгари - стамбени објекат Радмиле Рајић	144	81	3	78	24	54
104	М3 Чумић - пословни простор Раје Маринковића	240	123	4	119	62	57
105	М3 Чумић - Кућа Милана Тодоровића	208	81	1	80	44	36
106	М3 Чумић - стамбени објекат Драгана Радовановића	252	80	4	76	46	30
107	М3 Чумић - кућа Мирчетић Вељка	435	175	3	171	80	91
108	М3 Чумић - Дом културе	134	59	3	56	19	37
109	М3 Маршић - О.Ш. "19. Октобар"	1304	475	10	465	171	294
110	М3 Јовановац - просторије месне заједнице	1075	488	6	481	180	301
111	М3 Доње Комарице - Основна школа	418	152	3	149	32	117
112	М3 Ботуње - О.Ш. "19. Октобар"	559	205	5	200	92	108
113	М3 Корман - О.Ш. "19. Октобар"	571	319	3	316	147	169
114	Горње Комарице - Основна школа	180	87	1	86	27	59
115	М3 Трмбас - Дом месне заједнице	554	236	6	230	58	172
116	М3 Тиферич - просторије месне заједнице	410	180	3	177	73	104
117	М3 Букоровац - О.Ш. "Вук Стефановић Каракић"	181	88	1	87	23	64
118	М3 Јабуџе - Дом културе	110	66	2	64	28	36
119	М3 Велика Сугубина - Дом културе	178	90	1	89	28	61
120	М3 Горња Сабанта - Дом културе	628	305	7	298	91	207
121	М3 Дулене - просторије месне заједнице	124	84	2	82	7	75
122	М3 Велике Пчелице - просторије читаонице	343	137	1	136	34	102
123	М3 Велике Пчелице - Дом културе	136	74	0	74	14	60
124	М3 Доња Сабанта - Дом културе	498	168	7	161	74	87
125	М3 Ресник - Продавница 33 Ресник	267	123	4	119	40	79
126	М3 Ресник - О.Ш. "Сретен Младеновић"	640	229	2	227	87	140
127	М3 Цветојевац - просторије месне заједнице	671	264	4	259	86	173
128	М3 Опорница - О.Ш. "Сретен Младеновић"	721	269	8	261	87	174
129	М3 Десимировац - О.Ш. "Сретен Младеновић"	1049	420	4	416	159	257
130	М3 Десимировац - Ловачки дом	215	86	3	83	30	53
131	М3 Десимировац - кућа Маричић Божидара	135	89	2	87	49	38
132	М3 Рогојевац - Месна Канцеларија	304	151	3	148	53	95
133	М3 Кутлово - Дом културе	196	129	2	127	38	89
134	М3 Горње Грбице - Омладински дом	211	93	1	92	34	58
135	М3 Доње Грбице - Просторије месне заједнице	188	128	1	127	50	77
136	М3 Доње Грбице - Омладински дом	104	61	2	59	25	34
137	М3 Селиште - просторије бивше продавнице у склопу дома	131	77	5	72	29	43
138	М3 Маслошево - просторије месне заједнице	365	177	8	169	57	112
139	М3 Влачка - Дом културе	551	265	3	261	97	164
140	М3 Добрача - О.Ш. "21. Октобар"	355	178	1	177	58	119
141	М3 Каменица - Месна канцеларија	256	99				

ФОРМИРАЊЕ РЕПУБЛИЧКЕ ИЗВРШНЕ ВЛАСТИ НА „ДУГОМ ШТАПУ“

Влада напредњака била би чудо

Исле (не)очекиване победе Томислава Николића на председничким изборима, отварају се нове политичке комбинације за формирање будуће републичке владе, а многи у свим опцијама које су у игри као кључног человека виде Ивицу Дачића. Већина аналитичара се слаже да Николић и извршну власт очекује период кохабитације, а економски стручњак Мирослав Здравковић оцењује да је оптимално решење да власт у наредном периоду функционише на основу кохабитације, у којој је председник Србије Николић, а премијерско место требало би да припадне Борису Тадићу. На истој таласној дужини су, према најновијим информацијама, и потпредседници Демократске странке који су од свог лидера Бориса Тадића затражили да буде премијер будуће владе Србије. Међутим, за бившег председника и првог човека ДС Бориса Тадића то није извесност, није чак ни опција.

- Ја сигурно нећу бити нови премијер, прошла кохабитација ми је била добра за цео живот, изјавио је Тадић непосредно по сазнању да више неће бити председник Србије.

■ Мирна кохабитација

Здравковић је, пак, инсистирајући на кохабитацији као оптималном решењу, истакао да је предност те опције што се елиминише било која могућност уцене. Таква консталација снага, која је сада позната, уклониће, сматра, уцењивачки потенцијал који су странке користиле.

О кохабитацији на сличан начин говори и аналитичар Владимир Вулетић, који верује да ће Владу Србије формирати партије које су у другом кругу избора подржале лидера ДС Бориса Тадића. Он, наиме, тврди да ће у очекиваној тешкој економској ситуацији бити значајно да ли ће та кохабитација бити мирна или ће се политички живот у Србији одвијати у условима политичких тензија и несугласица. Вулетић даље оцењује да је влада та која води економску и социјалну политику, а на Николићу је да ли ће је подржавати или неће.

Директор београдског Центра за људска права Војин Димитријевић сматра да би кохабитација власти у Србији могла бити решење, односно баланс, уколико би се председник „држао“ Устава, а влада била снажнија.

О кохабитацији се уочи председничких избора изјаснио и ондашњи лидер напредњака Томислав Николић, сада нови председник Србије, који је, између осталог, рекао:

- За Србију би то било добро, пошто ја тада не бих имао обавезу да покријем грешке председника владе, као што је то протеклих година чинио Тадић. Грађани Србије би у том случају можда имали прилику да виде како изгледа права конкуренција између јаког председника и јаког премијера.

Пре десетак дана, када се увело

По свemu судећи, дуго ће потрајати преговори и договори око формирања нове владе, а аналитичар Владимир Гоати не искључује могућност да се у Србији догоди „земљотрес“ - да напредњаци саставе владу

НАЈБОЉА ЗА СРБИЈУ ЈЕ ВЕЛИКА КОАЛИЦИЈА - ПРЕДРАГ СИМИЋ

расправљао о томе како ће изгледати будућа власт у Србији, о овој могућој опцији изјаснио се и Зоран Пановић, главни и одговорни уредник „Данаса“.

- Кохабитација? Јесте гадна сама по себи. Тадић сигурно има фрустрацију од таквог стања с Коштунцијом. Али, ако хоћемо да будемо озбиљна демократија, ма ко био председник, и каква год да је влада, кохабитација би морала да се третира као уставна и институционална ствар упркос обостраним гађењима.

Кохабитација је кључна реч у анализама стручњака и оних који се баве саставом будуће владе, мада политички аналитичар Душан Јањић не искључује могућност да се о подели извршне власти договоре демократе и напредњаци.

На том фону је и Предраг Симић, професор на Факултету политичких наука, који тврди да је за Србију најбоље решење да будућу владу чини већа коалиција окупљена око две највеће странке, ДС и СНС, али и верује да је коалиција ДС и СПС ипак вероватнија.

Свака друга варијанта, по његовим речима, Србију би приближила оношто што се назива „грчки сценарио“. Симић је овом приликом подсећао да се решење да на власти буде велика коалиција показало добним и у Немачкој и да би та варијанта, која је најмање вероватна, била и најоптималнија – јер би у првом плану ставила привредну кризу.

Према проценама Војина Димитријевића, у игри су све опције, а једна од могућих калкулација је велика коалиција – чије би формирање могла подстакти економска криза и потреба да се подели одговорност за тешке дане.

■ Велика коалиција

Аналитичар Милен Николић, такође, сматра да пос-

МОГУЋ ЈЕ И ПОЛИТИЧКИ „ЗЕМЉОТРЕС“ - ВЛАДИМИР ГОАТИ

тоји могућност стварања велике коалиције ДС и СНС; да би за Србију то, можда, било и најбоље решење, јер би земља могла да уђе у тежак и турбулентан политички период – и да влада не буде тако лако натправљена.

Од три поменуте могућности за формирање будуће владе: ДС-СПС, СНС-СПС и велике коалиције ДС-СНС, за сада је најизвесније, а то су потврдили и Ивица Дачић и Славиша Ђукић Дејановић, да договор ДС и СПС о формирању владе остаје актуелан. У њега верује и лидер Лиге социјалдемократа Војводине Ненад Чанак, који је минулих дана изјавио да не очекује да ће резултат председничких избора утицати на формирање владајуће већине која ће, тврди, бити окупљена око ДС и СПС.

- Уверен сам да сама одлука да се прави влада тог типа није била одлука која је овим на било који начин помућена. Разлог је врло једноставан, ми се нисмо окупили да формирамо владу по сваку цену, већ да се направи коалиција која ће повести земљу путем европских интеграција. Не видим зашто би се тај курс, што се тиче владе, мењао, рејкао је Чанак и напоменуо да треба инсистирати на томе да нову Владу Србије формира она парламентарна већина која је 6. маја добила поверење грађана на изборима.

Након објављивања резултата председничких избора, шеф делегације ЕУ у Србији Венсан Дежер нагласио је да је веома важно да се што пре формира стабилна влада, као и парламент, односно институције које ће се сукочити са изазовима који су пред Србијом на економском плану, а у чему, како је рејкао, грађани имају много очекивања. Његова порука гласи: „Србија је недавно добила статус кандидата за чланство у ЕУ. Желели бисмо да наставимо даље тим путем заједно са Србијом, Николићем и новом владом“.

Вазда с разлогом сумњавали аналитичари проценују, међутим, да у процесу формирања владе ипак може доћи до изненађења. Сматрају да ће преговори и договори трајати дуже него што је предвиђено, да је Николићева победа „изборни земљотрес“, да су све калкулације могуће, све опције отворене...

Владимир Гоати је оценио да Српска напредна странка може формирати владу само ако се деси неко чудо – али је напоменуо да се у Србији чуда дешавају често. Слободан Цупарић

а је долазак „Фијата“ у Крагујевац отварањем фабрике „Фијат аутомобили Србија“ побудио велико интересовање италијанских, и то не само аутомобилских, компанија са сарадњу са нашим предузетицима показао је и дводневни боравак привредне делегације италијанске регије Абрачу у Крагујевцу. Том приликом потписана су два споразума о сарадњи, један између Регионалне агенције за економски развој Шумадије и Поморавља и Државне развојне агенције Абрачу Свијупо, а други између Концерна пупла аутомобилске индустрије, која обухвата 80 предузећа са око 25.000 запослених, и Групе „Застава возила“.

ПРИВРЕДНА САРАДЊА К

Зайнте

Иначе, овај споразум само је наставак меморандума о сарадњи који је град Крагујевац потписао са том регијом још 2004. године. Абрачу и Шумадију повезује и то што у овој италијанској регији ради „Фијат“ фабрика „Дукато“ која употребљава 6.500 радника.

■ Запошљавање фабрика „Заставе“

Долазак „Фијата“ појачао је интесовање и за предузећа из Групе „Застава возила“, као што су „Застава камиони“, „Специјални аутомобили“ из Сомбора „Застава инпро“ и „Застава хортикултура“. Писмо о намерама о сарадњи у „Застави“ управљој згради код „Сата“ потписали су директор Концерна пупла иновација, који обухвата 80 фирми из италијанске регије Абрачу, Рафаеле Тривилино и генерални директор Групе „Застава возила“ Драган Срејовић.

У покрајини Абрачу, која има четири округа – Аквила, Пескара, Кјети и Терамо, око 30.000 запослених ради у фабрикама које производе моторна возила и ауто-делове, највише за „Фијат“, „Хонду“ и „Севил“. Директор „Заставе“ Драган Срејовић најавио је за идући месец и прве конкретне уговоре „Заставе“ и регије Абрачу и подсетио да су „Застава хортикултура“ и Група „Фебо“ из Пескаре већ потписали споразум о сарадњи.

- За сарадњу са предузећима из покрајине Абрачу заинтересована су сва предузећа Групе „Застава возила“, а посебно „Застава камиони“, „Застава инпро“ и „Застава специјални аутомобили“ у Сомбору, као и крагујевачки „21. октобар“ и тополска „Ливница“, који су некада пословали у пословном систему „Застава“, рекао је Срејовић.

Приликом боравка италијанске привредне делегације у Крагујевцу наглашена је и жеља за успостављањем заједничких техничко-тех-

ДРАГАН СРЕЈОВИЋ, ДИРЕКТОР ГРУПЕ „ЗАСТАВА ВОЗИЛА“

НОВО ЗАПОШЉАВАЊЕ У „ЗАСТАВА ОРУЖЈУ“

Навала на пос

На конкурс Војне фабрике, која тражи 234 радника са и без искуства и трећим и четвртим степеном металске и машинске струке јавило се око хиљаду кандидата

ВОЈНА ФАБРИКА ЗАПОШЉАВА НА ОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ

КРАГУЈЕВЦА И РЕГИЈЕ АБРУЦО

ресовани за Шумадију и Засаву

ЧЕСТИТАЊЕ ЈАСМИНКЕ ЛУКОВИЋ ЈАГЛИЧИЋ И ЛЕОНАРДА ВЕРЗУЛИЈА

нолошких истраживања, у која би требало да буду укључене заједничке институције, као и факултети у Аквили и Крагујевцу. Према речима директора „Заставе инпро“ Бранка Вељовића, са привредни-

цима из Италије разговарало се о модалитетима и правцима привредне сарадње.

- Разговарали смо о томе да Италијани за производњу већ освојених производа искористе капацитете

„Заставиних“ фабрика и тако подигну конкурентност. Други правац разговора ишао је ка томе да у производњу неких артикула уђемо заједнички, с тим што упосленост наших капацитета не би смела да

РЕГИЈА АБРУЦО

Од мора до орла

Ова регија има савремену индустриску зону, везану за аутомобилску индустрију, у којој је смештено 80 фирми са око 25.000 радника

Абруцо је једна од 20 регија Италије и налази се у њеном средишњем делу. Главни град је Аквила, а највећи град и економско средиште је Пескара. Покрајина Абруцо је позната као изразито планинска област која се стрмо спушта ка Јадранском мору. Површина покрајине је 10.794 квадратна километра и по овоме је једна од средње пространих италијанских покрајина.

Абруцо је подељен на четири округа, односно провинције са истоименим градовима као управним средиштима, а то су Кјети, Аквила, Пескара и Терамо.

Подручје Абруца било је насељено још у време преисторије, а Римљани га заузимају почетком трећег века пре нове ере и оснивају провинцију Пиценум. Данас Абруцо има око 1,3 милиона становника и по томе је једна од мањих покрајина. До пре тридесетак година ова покрајина спадала је у неразвијени део Италије. Тада је то била рурална и мањом пољопривредна област. Повољно привреда са рибарством на Јадрану је и данас развијена, али нема тај значај као пре.

Данас је Абруцо на прагу преласка у круг развијеног дела земље захваљујући занатству, које има дугу традицију, а последњих година се оно развило у право мало предузећиштво са савременом производњом и познатим производима. У приморским областима развијене су и све привредне гране везане за море.

Пескара је највећи град и привредно средиште по-крајине. Од Рима град је удаљен 210 километара. Пескара се налази на источној обали Јадранског мора и најближа је јадранска лука граду Риму. Град се развио око ушћа реке Пескара у море. Будући да је ток ове реке веза са унутрашњошћу и великим тржиштем, град је стекао услове за развој лукчих делатности.

Пескара се развила као место у античко време и била је значајна лука за трговину са источним провинцијама римског царства. Овај град је познат као један од најзначајнијих економских, комерцијалних и туристичких средишта на јадранској обали. По попису становништва из 2008. године Пескара је имала око 123.000 становника.

Аквила је управно средиште покрајине Абруцо и главни град истоименог округа, а позната је и по томе што је највиши већи град у средишњој Италији.

Иначе Аквила на италијанском језику значи орао. Надморска висина града је око 720 метара. Према попису из 2008. године град је имао око 73.000 становника.

Војна фабрика тражи завариваче, браваре, металогладаче, стругаре, пресере, техничаре нумеричких машина... Незапослени радници трогодишњег и четворогодишњег образовања ће бити ангажовани на одређено време, како би се повећала производња намењена извозу. Према речима председника Самосталног синдиката „Застава оружје“ Драгана Илића ова синдикална организација је годинама указивала на недостатак посебно производних радника.

- Да је код надлежних било случај да се овај проблем реши на време сада не бисмо дошли у ситуацију да ангажујемо наше пензионере како бисмо на време завршили посао, каже Илић, додајући да су синдикалци у прошлогодишњим протестима радника ове фабрике стално понављали да су им потребни нови радници, који би овај нимало једноставан занат научили од старијих и искуснијих колега.

У синдикату тврде да су на тај захтев обично стизали незванични одговори да запослени на „мала врата“ хоће да ангажују децу, рођаке и пријатеље, без конкурса и одговарајућих критеријума. Но, и

поред нових уговора и пријема нових радника на одређено време у фабричком менаџменту не одустају од још једног круга социјалног програма. Овај нови круг односио би се на запослене који имају пет и мање година до пензије.

Директор фабрике Раде Громовић објашњава да би се реализацијом овог програма отворила врата за пријем нових младих радника, што би довело до подмлађивања радне снаге у фабрици.

Најављује се да ће се у фабрици реализовати неколико програма, као и да се број запослених од око 8.000 сада свео на нешто више од 2.000. Запослени су се, управо на тражење синдиката, не само у Војној, него у свим фабрикама бивше „Заставе“, на добровољној основи пријављивали за неку од опција социјалног програма и уз отпремнице напуштали своја радна места.

И, шта се десило? Највише запослених који су узели отпремнице и напустили фабрику било је управо из производње. Чиновници једноставно нису желели да напусте удобне канцеларије, а на то их нико није могао да натера. Покушај пословодства фабрике да се, због неповољне кадровске и старосне структуре, заобиђе принцип добровољности и крене са прављењем спискова прекобројних најшао је на оштро противљење управе синдикалних организација у фабрици. Директорима сектора и кадровицима, као и топ менаџменту, биле су једноставно везане руке. Хоче ли тако бити и код новог најављеног круга социјалног програма у Војној фабрици?

М. Ђ.

Потписан меморандум о сарадњи Регионалне агенције за економски развој Шумадије и Поморавља и Државне развојне агенције регије Абруцо Сviluppo из Италије, а у „Застави“ писмо о намерама за сарадњу Групе „Застава возила“ и Концерна пула иновација из те регије, који обухвата 80 фирм

„Мар пластик“ и „Марпрес“. То, међутим, нису једине италијанске компаније које планирају долазак у Крагујевац. Министар Ђирић разговарао је недавно са представницима три фирме које су заинтересоване да започну производњу електричних аутомобила, мини трактора и средстава за коришћење обновљивих извора енергије.

И члан крагујевачког Градског већа за привреду Влада Вучковић потврђује да је Шумадија после доласка „Заставе“ постала за инвестициону дестинацију.

РАЗГОВОРИ ПРИВРЕДНИКА ИЗ АБРУЦА СА РУКОВОДСТВОМ „ЗАСТАВЕ“

- Многе од италијанских фирм јеле да овде производе делове за „Фијатове“ аутомобиле, али има и оних из других делатности које су се на примеру „Фијата“ увериле да је Србија стабилна и повољна за инвестиције. Очекујем да ће већина компанија чији представници последњих недеља долазе у Крагујевац овде ускоро започну производњу за аутомобилску индустрију.

Италијанске привреднице интересује могућност покретања бизниса у овом делу Србије, а предлажу и могућност да самостално или у сарадњи са овдашњим фирмама започну производњу за аутомобилску индустрију.

У италијанској делегацији били су

су менаџери фирмИ ИММ, „Пр

јект логистистико“, „Италијана

риморки“, ИАМ, „Техномек“,

ТРАЖЕ СЕ МАЈСТОРИ МЕТАЛСКЕ СТРУКЕ

ао

Пошто је крајем прошле и почетком ове године Војна фабрика уговорила извозне послове вредне 65 милиона долара појавила се потреба за упошљавањем нових радника. Фабрици недостају производни радници, па је недавно менаџмент фабрике био принуђен да ангажује и одређен број пензионера. Због тога је фабрика расписала конкурс за пријем 234 радника, од којих 90 са искуством и 144 без искуства.

У Филијали Националне службе запошљавања у Крагујевцу кажу да влада велико интересовање незапослених за рад у Војној фабрици. Према речима начелнице Одељења за посредовање Весне Миловановић на евидентици НСЗ Крагујевац, са трећим и четвртим степеном металске и машинске струке, има 920 кандидата, од којих је са искуством око 200, а нешто више од 700 је без искуства и старости до 40 година.

ПЛНОВИ ЗА ОЖИВЉАВАЊЕ ДЕСНЕ ОБАЛЕ ЛЕПЕНИЦЕ

Река, пруга и психолошка баријера

НА МЕТИНОМ БРДУ 50 ХЕКТАРА ЗА НОВО НАСЕЉЕ

Пише Милош Пантић

Mноги Крагујевчани препознаће се у причи једног од градских урбаниста. Иако је рођен у Крагујевцу, каже да је први пут у животу кројчио на десну обалу Лепенице у 20. години, када је упознао девојку из тог краја града. До тада није прелазио мост јер је, као и већина житеља са леве обале, у глави имао „психолошку баријеру“ да тамо никога што треба да се види.

Овакво размишљање већине Крагујевчана последица је реалне чињенице да су насеља у овом делу града деценијама заостајала у развоју, па их није захватио ни највећи талас урбане изградње из седамдесетих и осамдесетих година прошлог века. У месним заједницама Пивара и Лепеница, у чијем су залеђу некадашња приградска насеља Бресница и Белошевац, сем једне средње школе, некадашњег ВИШ-а, једне амбуланте и четири основне школе, не постоје значајнији објекти јавне намене, битни за град, иако је цела индустрија сконцентрисана на тој страни реке. Изузетак су аутобуска и железничка станица.

Овом делу града леђа су окренули и велики инвеститори који последњих година нису овде изградили ни један већи стамбено-пословни нити комерцијални објекат, држећи се искључиво локација на левој обали. Покушавајући да нешто промени градска власт, одлична у коалицији странака Заједно за Шумадију и УРС, најавила је да ће у наредном периоду на Метином брду, где је празан комплекс од око 50 хектара, који је некада припадао војсци, створити услове за изградњу стамбено-пословног комплекса велике густине становића. Као додатак за мотивисање грађана да чешће прелазе на ту страну најавили су и изградњу нове спортске дворane на тој локацији.

Саобраћајне баријере

Да је овај део града потребно развијати по правилима урбанистичког планирања уочио је још 1936. године Михајло Радовановић, аутор првог плана Генералне регулације Крагујевца, који је осмислио насеље Нова колонија на врху Пиварског брда, једно од и да-нас најлепших у граду, са приземним кућама и уређеним двори-

штима. Од тада ништа озбиљније у урбанистичком смислу није урађено, сем изградње блока вишеспратних зграда од Доњег каменог моста до аутобуске станице и блока зграда познатих под именом Лепа Брена.

Директорка Дирекције за урбанизам Мирјана Ђирић сматра да је разлог томе што је у овом делу града одувек број становника био знатно мањи, у поређењу са левом обалом реке. У насељима Пивара и Лепеница (бивша Месна заједница „Филип Кљајић“) преовлађују породичне куће, што даје малу густину насељености. У таквим условима град није био мотивисан да овде гради зграде јавне намене, а показало се да због тога ни инвеститори нису нашли интерес за изградњу трговинских нити других комерцијалних објеката.

То потрђује и члан Градског већа за инвестиције Небојша Васиљевић, који каже да је свим већим инвеститорима који су последњих година долазили у Крагујевац нуђено да се та стране изграде објекти под много повољнијим условима. Сви одреда су то одбрали, са образложењем да тамо нема доволично становника који би улагање ученили исплативим, јер они имају своје прорачуне и стандарде, а у томе су се сложили и страни и домаћи, па и крагујевачки пословни људи.

Мирјана Ђирић сматра да је и саобраћајна повезаност један од битних узрока заостајања тог дела града, а то није толико везано за недостатак мостова преко Лепенице колико за трасу железничке пруге која пролази кроз ова насеља, практично посред града. Само један надвожњак, који је изграђен пре неколико деценија у Улици др Јована Ристића, није довољан за добру саобраћајну везу. Измештање пру-

ге предвиђено је важећим Генералним урбанистичким планом „Крагујевац 2015.“, или како је Железница Србије показала потпуну незаинтересованост за финансирање тог пројекта, са планирањем будуће трасе се у овом тренуткустало.

Проблем је утолико већи што је план за транспорт аутомобила из фабрике „Фијат аутомобили Србија“ везан за железницу, јер од станице у Крагујевцу до луке Бар возила треба да се допремају преко Краљева.

■ Вишеспратнице на брду

Анализе токова саобраћаја одавно су показале да је железничка пруга заиста велика баријера за равномеран развој града. По речима Небојша Васиљевића, евидентно је да неки нови надвожњаци не би могли да се граде у Улици Стојана Протића и Косовској у Пивари. Пошто је постало известно да се пруга на неком месту ипак мора премести, дат је задатак урбани-

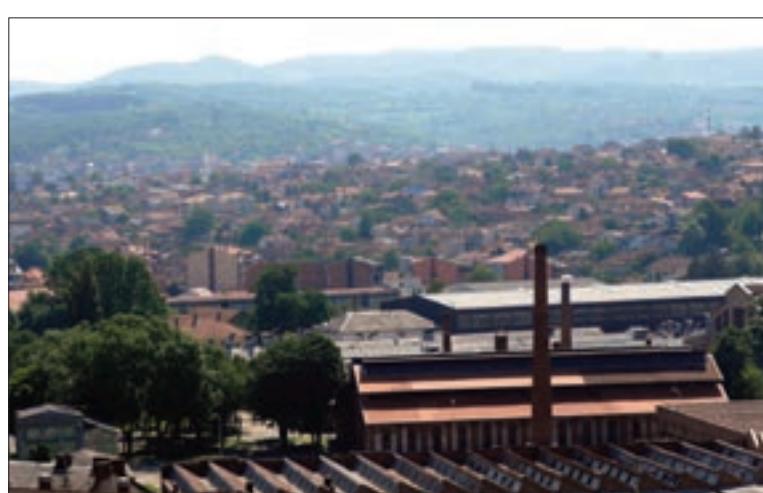
стима да у оквиру Плана генералне регулације комплекса Центар - Стара варош истраже ову могућност. Колико ће планирана изградња стамбеног насеља на Метином брду променити овакво деценијама одржавано стање

урађена прва фаза. Одговорни урбаниста за израду концепта тог плана, архитекта Иван Радуловић из Дирекције за урбанизам, каже да је овде предвиђена изградња стамбено-пословних зграда великих густина, што значи да зграде могу бити висине од четири до осам спратова.

- Колика ће спратност бити дозвољена зависи од резултата геотехничких испитивања која су за вршена, али стручна лица тек треба да дају тумачење. Треба рећи да у једном делу комплекса од пет хектара, на излазу будућег тунела Јужне обилазнице на Белошевачку петљу, постоји клизиште и ту неће бити градње зграда. У основи, идеја да се овде подигне насеље вишеспратница је исправна, јер се тако добија гравитационо језгро, односно насеље са већим бројем становника, које подстиче градњу комерцијалних објеката, каже Радуловић.

Све су то крупни захвати за побољшање саобраћајних веза са овим делом града, али и градским властима и урбанистима је јасно да само изградњом већег броја вишеспратница за колективно становљавање могу да се доведу инвеститори на ту страну. Са тим циљем је и планирано ново велико стамбено насеље на Метином брду, које је представљено као део предизборног програма коалиције „Заједно за Крагујевац“ – УРС пред овогодишње локалне изборе.

План генералне регулације новог насеља Метино брдо почeo је да се ради пре две године и до сада је

ПИВАРИ НЕДОСТАЈУ МНОГИ САДРЖАЈИ ИЗ ЦЕНТРАЛНОГ ДЕЛА ГРАДА

МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ**Запостављени**

Председник Савета Месне заједнице Пивара Владан Милић каже да најава изградње новог спортског центра на Метином брду датира још од пре неколико година, а у новије време помиње се и стамбено насеље, и да ће ти планови, ако се остваре, сигурно допринети побољшању инфраструктуре у том делу града, са којом грађани нису задовољни и изградњи нових пратећих садржаја који сада недостају. Милић каже да се грађани ове месне заједнице осећају запостављеним у односу на оне са друге стране реке, јер је улична мрежа у лошем стању и слабо се одржава, док за одржавање расвете и замену дотрајалих сијалица морају дуго да чекају. Он предлаже да се средства

за комунално одржавање месним заједницама града деле сразмерно броју становника, па би тако Пивара, која има око 11.000 становника, била знатно уређенија.

Председник Савета месне заједнице Лепеница Хранислав Јовановић саставио је, уз помоћ чланова Савета, списак недостатака у овом насељу, који почиње примедом о још стању улица и захтевом да се среди тротоари и јавна расвета. Грађани траже отварање једног тржног центра и констатују да постоје две велике локације за стамбену изградњу које инвеститори избегавају, као што је простор бивше дрваре од два хектара код железничке станице и комплекс између улица Јована Ристића и Париске комуне. Месној заједници недостаје више спортских терена и траже уређивање простора испод надвожњака пре-

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borova, Good Year, Sava, Unibelt...) klasično klinasto remenje, nazubljeni, polu-v P/VPH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremalisti...
SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tiger, Kleber, Continental, Barum,...)
Ulica, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

Пише Александар Јокићевић

Iознати крагујевачки архитекта Александар Рудник Милановић је у галерији Народног музеја недавно одржао предавање „Александров арсенал, могуће ремоделације индустриског културног наслеђа”, у организацији Регионалног центра Инжењерске коморе Србије и под покровитељством градске Скупштине.

Крагујевчанима је простор о коме је реч познат као Кнежев арсенал, али аутор га назива именом кнеза Александра Карађорђевића, (владао од 1842. до 1858.) који је 1853. године основао Тополивницу у Крагујевцу. Индустриско културно наслеђе града са десне стране Лепенице део је целине која се назива „Милошев венац 2”. Међутим, како Милановић каже, иако наслеђе дела града са леве стране реке, које је подигао кнез Милош Обреновић, и треба да чини целину са индустриским објектима из друге половине 19. века, њих су наставили да подижу наследници Обреновићи, али и Карађорђевићи, па све треба називати правим именом. Тако постаје јасно да је Крагујевац, условно речено, помирио две династије које су владале Србијом.

Може ли се данас оживети то наслеђе? Свечана седница Скупштине града на Бурђевдан одржана је у свеже реконструисаној Милошевој Старој скupштини. Изведени су и конзерваторско рестаураторски радови на звонику Старе цркве, а како је наредни корак рушење зида који одваја „Кнежев арсенал” од овог простора, културно-историјско наслеђе Крагујевца ће се букаљно спојити. Изгледа, прави је тренутак за препоруке струкве.

Наиме, град има намеру да очува корене, препознао је вредност онога чиме располаже када је пре неколико година откупио део индустриског наслеђа које су „баштинили“ „Застава камиони“, а када је већ тако, архитекта Милановић, које је заштитарство саставни део докторске дисертације, одлучује да јавности предочи добре примере ремоделације индустриског културног наслеђа у свету.

■ Шта са наслеђем

Од нове Владе Србије очекује се, јер је град поднео захтев, да се стави под заштиту просторно културно-историјску целину „Милошев венац“, па се намеће питање, шта можемо да урадимо са наслеђем које имамо у рукама?

Интернационална искуства, наглашава Милановић, говоре у прилог томе да приступ само у правцу одржавања и презентовања заштићених објеката, без могућности за њихову надградњу у функционалном и физичком смислу, најчешће води ка недовољно искоришћеним потенцијалима самог наслеђа, али и њиховој физичкој девастацији услед економске неисплативости у улагање ради текућег одржавања.

МОГУЋЕ РЕМОДЕЛАЦИЈЕ ИНДУСТРИЈСКОГ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

Милошев венац и Александров арсенал

Ливница у Швајцарској после и пре реконструкције

Конкурс као поступак за добијање најбољег архитектонског решења представља и прилику за интернационалну афирмацију зоне која је планирана за ревитализацију. Савремени трендови подразумевају нове садржаје у заштићеним зонама, без којих није могуће остварити одрживост, сматра архитекта Александар Рудник Милановић

Естетска компонента ревитализације подразумева сведене линије нових структура са избором материјала и боја које су засноване на детаљној анализи карактеристика објекта који су предмет интервенције.

- Значај конкурса као поступка за добијање најбољег архитектонског решења представља и прилику за интернационалну афирмацију зоне која је планирана за ревитализацију. Важно је истаћи да савремени трендови ревитализације подразумевају пре свега нове садржаје у заштићеним зонама, и то управо оне који представљају недостајуће функционалне и просторне компоненте без којих није могуће остварити одрживост постојећих структура, наводи Милановић.

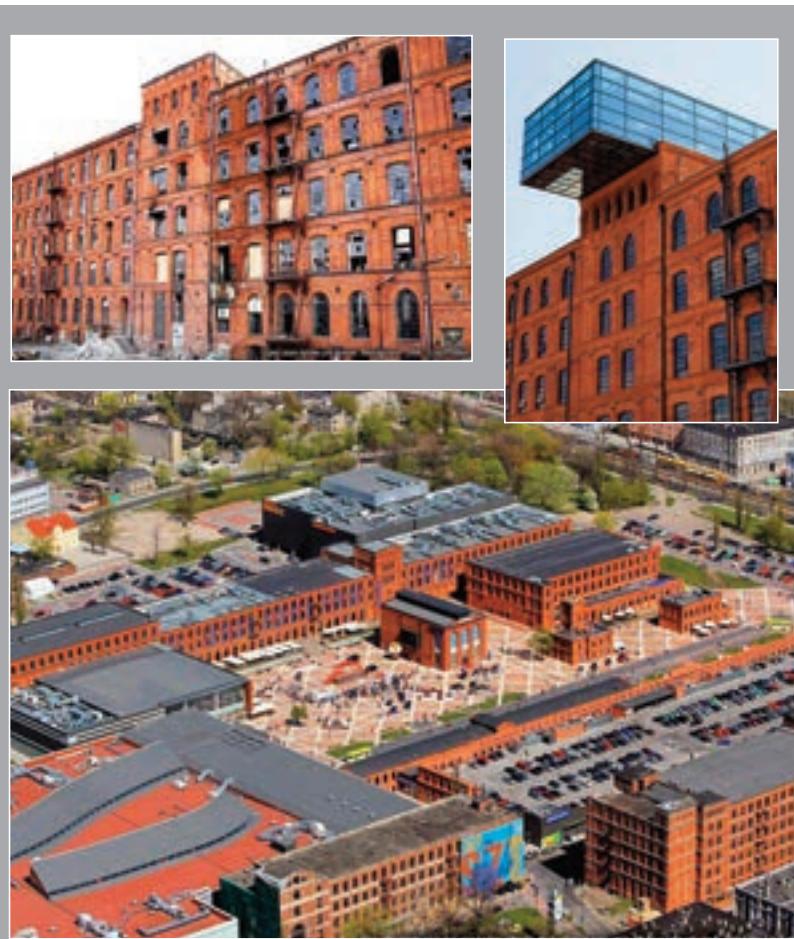
Кроз искуства различитих земаља и интернационалне примере добре праксе ремоделације сличних објекта аутор је показао како би овај домаћи простор могао да изгледа и да се у будућности искористи. Начин градње у „Александровом арсеналу“, који обухвата Музеј старе ливнице, велики димњак и многе друге објekte у индустриском кругу, због избора цигле као материјала за градњу, али и начина пројектовања, представља део светског тренда и постоји много примера где су ове старе, напуштене зграде искоришћене за унапређење културног простора градова, као што су Польска, Шпанија или Швајцарска, које су сличног индустриског наслеђа као Крагујевац

- Да би се остварио процес очувања културног наслеђа градски сектор може да има одређени део финансирања, али свакако да

ја тих простора је актуелна у по следњој деценији. Можемо пратити корак, тврди Милановић.

■ Како до инвеститора

Најзначајнија, од непроцењивог значаја, наглашава Милановић, била је одлука града да се простор „Кнежевог арсенала“ откупи од „Заставиних“ фабрика, јер без власти ништа не би могло да се уради.

ФАБРИКА У ЛОЋУ ПРЕ ОБНОВЕ И НАКОН ДОГРАДЊЕ КОМПЛЕКСА

- Сада нам само остаје да не потршимо у приступу. Наравно, потребно је доћи до потенцијалног инвеститора, али он мора бити свестан да тражимо да се наше наслеђе презентује као и наслеђе тог типа у Европи. Они су нашли компромисе, а битно је рећи да периоди обнове таквих комплекса трају. Један мандат је можда довољан да се донесе политичка одлука, да се уђе у процес, али то значи да политичке гарнитуре не би требало да одустају од добрих потеза који су учињени у претходном периоду. Објекти се најбоље могу очувати уколико се у њима формирају садржаји због којих ће људи долазити, па ће уследити и предавање са одговором који су економски бенефити ремоделовања наслеђа и имплементирања савремених садржаја. Светска искуства говоре о великом броју нових радних места. Дакле није реч само о физичкој ремоделацији, већ наслеђе може донети и знатан број новозапослених. Тај број, очекивано, зависи од броја садржаја, указује Милановић.

Иако је простор некадашњег дворског комплекса Обреновића, данас двориште Народног музеја, изгубио Шарени конак, размишља се о изградњи реплике тог објекта, са фасадизмом, што и јесте добро решење, јер се повратком архитектуре враћа и представа о двору, што је позивница за туристе, сматра Милановић, а простор „Кнежевог арсенала“, нема дилеме, у сваком случају оставља омогућност за ремоделацију са надградњом.

- Оно што нас враћа у стара времена су управо фасаде. Унутрашњи делови су прилагођени новим наменама, али показало се и да је могуће правити вертикалне надградње, уз очување приземне етаже. Ако неко мисли да ћемо на тај начин девастирати или начинити штету надградњом - хоћемо уколико не поступимо према тачно утврђеним правилима. Имамо два пута, један је реплика истих, други, сасвим нове структуре од стакла, да би се оно што је највећи квалитет простора осликавало у стаклу. Жеља ми је била да предавањем, с обзиром да се бавим истраживањем и имам обавезу да пренесем поруку о могућим моделима, не кажем - тако мора, већ како су то решили други, каже Милановић.

Потпуно нови објекти изграђени у зони фабрике „Мануфактура“ у Лоћу, у Польској, која се простира на 16 хектара, нису у истом односу са нешто више од два хектара у „Александровом арсеналу“, али то не значи да се крагујевачко наслеђе не може ревитализовати. Милановић додаје да овашњи трг око димњака има непроцењив значај, па га не треба девастирати новим објектима. Треба да буде нови градски трг у старом простору, док грађевине у окружењу могу бити ремоделоване и чак надограђене.

- Ми немамо спратове као стара фабрика памука у Лоћу, која је претворена у хотел са базеном на крову, а у некадашњем фабричком комплексу налази се и савремени тржни центар попут овдашње „Плазе“. Али, овде се објекти могу надзидати, уз вертикално праћење изгледа фасаде и отвора на њој, објашњава архитекта Милановић.

Ливница браће Сулцер у Швајцарској је, такође, занимљив пример. У тој зони су се нашли јавни објекти, пресећена је Скупштина града, чак је у блоку и стамбени део. Инвеститора има, сматра Милановић, а спој старих и нових објеката у функционалном и физичком смислу може бити добитак.

Узречица „само да смо живи и здрави“, у тешкој беспарици од које болује здравство, па и крагујевачки Клинички центар, изгледа да ће тек добити на значају, јер у болницама већ понестају важни лекови и материјал, а изгледи да се стање побољша нису велики

Пише Јаворка Станојевић

Вести да здравство Србије заузима последње место у Европи, која нам је стигла из Европског парламента у Бриселу, изненадила је, изгледа, само државни врх. Одбијајући да признају да се ниво здравствених услуга срозао до самог европског дна, државни чиновници којима је поверавано да се старају о здрављу нације, поручују да поменуто истраживање није узело у обзир чињеницу да Србија годишње за здравство може да издаји само 240 евра по становнику. Ако се то има у виду, кажу, наш здравствени систем заслужује далеко бољу позицију.

За разлику од здравствених власти, народ не сумња у оцену која је стигла из Брисела. Јер, ако коза лаже, животна свакодневица говори истину. А, она болесног човека поново, као деведесетих, сучава са несташицама најосновнијих лекова и санитетског материјала и, због неисправних апарати и премало специјалиста, гура на листе чекања.

Пошто се све врти око динара, пациенти који се лече у крагујевачком Клиничком центру, који са дугом од 14 милиона евра чврсто држи позицију највећег дужника српског здравства, имају највише проблема.

■ Проблеме осећају и лекари и пацијенти

Оно што је почело пре неколико месеци у виду спорадичних недостатака појединих лекова, па узело мања кроз инструкцију о употреби рентгена само у хитним случајевима због мањка филмова, стигло је до тачке када болесник коме живот зависи од ампуле лека кога нема у болничкој апотеци неће преживети ако се родбина не снађе да га сама набави. Јер, у КЦ нема „ласиска“, албумина, важних антибиотика, али ни раствори. Хирурзи се жале да им недостаје конац, да им броје и гле и рукавице, а сви кубуре са нестацијом браунила...

Због овакве кризе родбина све чешће мора да обезбеђује терапију за хоспитализоване болеснике. То, међутим, није лако, јер ни у апотекама нема свих лекова. Разлог је у истом здравственом динару кога немаовољно да се измире дуговања према веледрогеријама и фармацевтским кућама које због тога не могу, или им се не исплати, да производе и продају неопходне медикаменте.

- Имамо наредбу да, због штрајка, примамо само хитне случајеве, иако је штрајк одавно замрзнут. То што нико од колега не штрајкује није проблем да враћамо људе, па се намеће закључак да се незадовољство запослених у здравству користи за смањење трошка, каже искусни специјалиста КЦ-а, додајући да не говори о званичној политици рада КЦ-а већ о личном ставу утемељеном на основу рада са пациентима.

Да проблема има не крије ни руководство ове здравствене институције. У писаној информацији коју смо добили од службе за инфор-

СРЕДСТВА КОЈА ДОБИЈАЈУ НИСУ ДОВОЉНА ЗА НОРМАЛАН РАД:
КРАГУЈЕВАЧКИ КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР

НЕСТАШИЦЕ У ЗДРАВСТВУ СВЕ ОЧИГЛЕДНИЈЕ

Молба Богу за здравље

мисање КЦ-а кажу да „Клинички центар Крагујевац врло често не добија количине медикамената потребне за лечење свих пацијената“. То се, према њиховим речима „посебно одражава у домену санитетског и медицинског потрошног материјала“. Овакво стање последица је, кажу, чињенице да средства која добијају од Републичког фонда здравствене заштите нису довољна за нормално функционисање здравствене установе овог ранга

- Више пута смо то документовали Фонду, тражећи већа финансијска средства, али за сада их нисмо добили. До овог момента (средина маја), још увек није закључен уговор између наше здравствене установе и РФЗО за 2012. годину. Садим тим, РФЗО обезбеђује новац за пружање здравствених услуга у

висини одобрених средстава за 2011. годину, објашњавају у КЦ-у.

Уз мањак паре Клинички центар има проблем и да нађе добављача, јер се не јављају на расписане тендере.

- Постоји око 40 партија за које немамо понуђача. У тој групи недостајућих лекова су и витални лекови као што су ињекције „аминофилина“, „нитроглицерина“, „хепарина“, „паминдроната“ и цитостатик „етопосид“. О свему овоме надлежне службе Клиничког центра редовно обавештавају РФЗО и Министарство здравља, кажу у ПР служби ове институције.

■ Тешко закриве рупе

Мада државни званичници упорно понављају се ништа драматично не дешава на тржишту ле-

кова одбацијући одговорност, држава ипак признаје да дугује 323 милиона евра за преузете лекове, медицински, потрошни и санитетски материјал. Наравно, овај дуг даље генерише кризу у производњи и дистрибуцији медикамената. Због празне здравствене касе РФЗО није у стању да плати апотекама 19 милиона евра за лекове издате на рецепт.

У реду за фондовски новац стоји и крагујевачки КЦ, коме РФЗО не признаје милионска потраживања за фактурисане здравствене услуге које нису ушли у одобрну квоту. Ову рупу у благајни КЦ ће тешко закрпiti ако држава не испуни обећање да ће наћи решење за дужничку кризу која озбиљно угрожава његов рад, пошто свакодневно над главом виси мач блокаде рачуна од стране много-брожних добављача који нису исплаћени.

Да се пациенти који се лече у КЦ-у могу надати болјитку мало је вероватно, јер држава која обећава помоћ и сама не изменjuje своје обавезе – за лечење 1.250.000 незапослених, које је коштало 220 милиона, 2011.

године Фонду је пре-нето мање од седам милиона евра. Држава, такође, толерише да око 750 фирм не плаћа доприносе за више од 100.000 радника, због чега рачун РФЗО-а има мањак од 900 милијар-

ди динара. Истовремено је на повезивање стажа радника 505 предузећа из буџета отишло 35 милијарди динара. Оваква солидарност са неплатишама често је последица чињенице да многе од фирм које не уплаћују доприносе нису у стању да наплате своја потраживања од државе, за шта је добар пример крагујевачка „Наменска“, чији су радници, протестом, ипак изборили оверу књижица.

На брдовитом Балкану, ипак, није све у парама. Нешто је и у политици. Прва и најочигледнија последица политизације видљива је у кадровској политици. Партијски постављани директори постали су недодирљиви до мере у којој министар здравља изјављује – „да би многе одмаме сменио да их не штите коалициони споразуми“.

Последица политичког кадровавања видљива је и у податку да је, према рачунацији Министарства здравља, од укупно 104.500 званично запослених у здравству њих 13.600 ангажовано мимо уговора са Фондом. Ови радници плату примају из средстава које здравствене установе саме зараде, а која би могла да буду усмерена за куповину лекова и санитетског материјала. Колико у КЦ има запослених мимо уговора, ко их је довоео, и да ли су сви неопходни може се нагађати, јер те бројке често варирају. Незванично се говорка да је са новом руководећом структуром у КЦ стигло око 200 нових радника.

Истине ради, ваља рећи да се руководство КЦ труди да уштеди где год је то могуће. Да нема бесплатног ручка од недавно знају лекари који током дежурства више не добијају бесплатан оброк. Стезање кадиша запослени су осетили и у ковертама које су тање за надокнаду на минули рад која се исплаћује само за радне дане. Мере су, кажу, прихваћене без много гунђања, али се међу лекарима који често раде без основних лекова и најужнијег материјала могу чути и примедбе да би рационализација употребе појединих лекова и правилније одређивање приоритета дали боље ефекте.

Обичном човеку, дакле, не преостаје ништа друго него да моли Бога да се не разболи. Прошло је време бесплатних ручкова, па ће ускоро неко морати да му каже да лечење кошта. Држава ће у том случају морати да одустане од лажне солидарности и одвоји оне које плаћају од оних који мисле да је то туђа обавеза.

ОДГОВОР ИЗ ФОНДА ЗДРАВСТВА

Домаћински трошити паре

Одговарајући на питања примедбе КЦ-а на динамику преноса средства Служба за односе са јавношћу Републичког фонда здравствене заштите тврди „да је анализа утврђуја у 2011. години, као основ за утварање за 2012. године, између осталог, показала да, Клинички центар Крагујевац није коректно приказивао и фактурисао стварне утрошке санитетског материјала“. Такође негирају да се средства још увек пребацују на основу уговора из претходне године, пошто са КЦ-ом постоје анекси уговора.

На примедбу да средства која за лекове, санитетски и медицински потрошни материјал обезбеђује РФЗО нису довољна за нормално функционисање здравствене установе овог ранга одговарају да би и Фонд желео да има више средстава, али нема.

- Фонд сав новац од уплате доприноса даје у здравствени систем. Проблем је што мало људи плаћају осигурање и због тога имамо мала и ограничена средства. Иако су ограничена, средства су свима равномерно распоређена. Зато одговорност менаџмента сваке установе јесте да, у условима тешке финансијске ситуације, рационално и домаћински троши добијени новац. Да средстава немаовољно то сви знамо, поента је како са недовољно средствима направити приоритете и организовати рад установе. У таквим финансијским околностима долази до изражавајуће способности менаџмента сваке установе да на одређеним позицијама уштеди новац и усмири га у приоритетне потребе, каже се у дипонујућем уговору који је достављен нашој редакцији, са потписом Сање Миросављевић, пи-ар РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗДРАВСТВА

МАЛО ПАРА, ВЕЛИКО УМЕЋЕ МЕНАЏМЕНТА:
САЊА МИРОСАВЉЕВИЋ, ПИ-АР РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗДРАВСТВА

НЕДЕЉА ЗДРАВЉА УСТА И ЗУБА

Леп и здрав осмех

Стоматолози саветују да са негом треба почети већ по ницању првих зуба, а законом је и предвиђено да у првој години дете треба довести на први стоматолошки преглед

Чему служе уста и зуби, пита водитељ малишана окупљене на приредби у обданишту „Бамби“ поводом обележавања недеље здравља уста и зуба.

- Да се прича, одговара петогодишњи дечак из другог реда. Већ у следећем тренутку у „кефалици“ му се придржила девојчица иза њега, одговарајући да уста и зуби служе да се пије и једе, али је највише смеха у публици изазивао одговор мале Јиље која је рекла да служе за хркање!

Овако је почела приредба којом је крагујевачки Институт за јавно здравље, у сарадњи са Заводом за стоматологију и Установом за децу „Нада Наумовић“, од 21. до 27. маја обележио Недељу здравља уста и зу-

ба под слоганом „Право је време за здрав осмех“. Малишанима у „Бамбију“ на занимљив начин, представљена је правилна техника праћања зуба, а указано им је и на значај редовних одлазака код стоматолога.

Пошто са правилном хигијеном и превентивним мерама треба почети још у најранијем детињству, планирано је да све акције у оквиру кампање, буду реализоване у вртићима. У свим обдаништима где има стоматолошких ординација организован су прегледи, а све активности припремају се са циљем да се скрене пажња јавности на значај здравља уста и зуба, да се грађани информишу о методама за спречавање болести, као и да се мотивишу доктори стоматологије да примене интегрисани приступ у промоцији здравља.

Крагујевачки Завод за стоматологију брине о оралном здрављу око 25.000 деце школског узраста: 14.000 деце из основних, 8.000 из средњих школа и 3.000 студената. Осим тога, стоматолози из ове установе редовно контролишу и 4.500 малишана из предшколских установа.

Повећан обим послова разлог је што Служба за превентивну стоматологију има велики број лекара који су на специјализацији дечије превентивне стоматологије. Слађана Марковић Жујић је једна од специјализаната и она, као и остали стоматолози, истиче да је за правилан раст и развој зуба најважнија прва година живота. Са првом негом зуба треба почети већ по ницању првих зуба, а законом је и предвиђено да у првој години дете

треба довести на први стоматолошки преглед. Том приликом и родитељи добијају корисне савете о правилној неги зуба и исхрани, која је веома битна у том узрасту.

- Веома је важно превентивно збрињавање почев од најмлађих, али је исто тако значајно и едуковање њихових родитеља. Наша служба током читаве године ради на превентиви и свако „покрива“ одређени број школа и деčијих вртића. Организујемо систематске стоматолошке прегледе, закazuјемо и трудимо се да утичимо на њих да се правилно брину о хигијени уста и зуба, објашњава Слађана Марковић Жујић.

Да би превазишли страх од зубара деца треба редовно да долазе у збуну ординацију, не само када имају проблеме са зубима него када их ништа не боли и пре неопходних интервенција.

Наша саговорница наглашава да децу треба доводити у ординацију да се упознају са зубарима и оним што они раде јер се највише плаше непознатог. Тај страх се додатно подстиче најчешће када у школи или породици чују о лошим искуствима старијих. Због тога их редовно треба доводити у ординацију како би се опустили и превазишли страх од зубара.

Она, такође, указује на значај исхране у очувању здравља зуба, уз напомену да је велики број малишана до три године са циркуларним каријесом млечних зуба, насталим због неумереног коришћења флашице, пущле, сокова.

- Спавање са флашицом и конзумирање слатких напитака током ноћи најчешће су грешке који родитељи праве. Иако све то, на први поглед, изгледа безазлено, у практици се показало да у таквим случајевима долази до деминерализације предњих зуба, па се дешава да до треће године сви млечни

ПРЕВАЗИШИ СТРАХ ОД СТОМАТОЛОГА:
ДР СЛАЂАНА МАРКОВИЋ ЖУЈИЋ

зуби буду готово сравњени, каже наша саговорница.

Деца која одмалена стекну навику да редовно посећују стоматолога, чине то и касније током живота. Родитељи би требало да од појаве првих зубића науче своје малишане да их редовно перу, у почетку уз њихову помоћ, а касније сами, уз обавезну контролу, како би били сигури да деца то раде правилно.

Истраживања која се односе на здравље уста и зуба деце у Србији показала су да међу трогодишњицама све здраве зубе има 55,4 одсто деце, у групи шестогодишњака тај проценат је 21,7, док је код петнаестогодишњака свега 7,8 одсто. Према резултатима истог истраживања деца и омладина старости између седам и 19 година не одржавају хигијену редовно - више од једног дневно зube пере свега 56,7 одсто становништва ове старосне групе.

Г. БОЖИЋ

РАТЕЛ ЗАБРАНИО ФАКУЛТЕТИМА УПОТРЕБУ УРЕЂАЈА ЗА ОМЕТАЊЕ „БУБИЦА“

Ометају и мобилну телефонију

Републичка агенција за телекомуникације (РАТЕЛ) забранила је крагујевачком Правном факултету употребу најсавременијег уређаја за ометање сигнала који су купили у намери да сузбију варање студената на испитима преко недозвољених бежичних уређаја. По речима Милана Палевића, професора за наставу Правног факултета, забрана је уследила пошто је нови уређај био већег опсега (500 - 1.000 метара) и правио је сметњу у телекомуникацијама. Ометаје је рад базне станице и мобилних телефона, а сметаје је и појединим установама које су упутиле притужбе. Чак је професорима факултета била прекинута међусобна комуникација и нису могли да обављају приватне разговоре мобилним телефонима, што је и њима засметало. Међутим, упркос забрани на овом факултету нису одустали од приручних средстава за дисциплиновање студената.

Да би се сузбиле њихове манипулатије уместо забрањеног уређаја тренутно користе друге које су употребљавали и раније, док се не подеси опсег тог уређаја новијег датума. Стари уређаји су иначе мањег дometa и углавном покривају породор Правног факултета и учионице где се полажу писани испити.

- Професори имају обавезу да користе техничка помагала, јер су прилично корисна, каже продекан Милан Палевић.

Он не крије да су позитивни ефекти већ постигнути њиховом применом, али ова довитљивост студената да на лакши начин дођу до прелазне оцене или пак бољег просека још увек није искорењена, јер техника стално напредује, а студенти се довијају.

Одлука РАТЕЛ-а да забрани употребу уређаја за ометање сигнала које су увели поједини факултети иде на руку оним студентима који су спремни да плате 35-50 евра колико кошта једнократно изнајмљивање „бубица“

Некако паралелно када је Правном стављен вето за блокаторе сигнала то се десило и на овдашњем Економском факултету, који је такође имао уређај за ометање сигнала. И њима је такође предочено, каже Десан Благојевић, шеф службе за информационе системе овог факултета, да њихов уређај ремети рад базне станице. Од тада је практично ван функције и немају неко

друго алтернативно решење. Уместо тога повећана је пажња асистената на испитима. Он каже да се та забрана не односи само на њихов факултет, него је то наредба генерално за све који имају тај уређај.

„Бубице“ које се стављају у оловку, ухо, наочари или сат и даље су и те како тражена на роба. На њиховом усавршавању доста се ради. Најсавременије варијате се могу на-

ћи и на нашем тржишту. Интернет странице су пуне оглашавача који нуде те уређаје са свим карактеристикама баш као и новински мали огласи. Од овог бизниса лепо се живи и зарађује, кажу људи који су се овим послом бавили. И по више хиљада евра годишње зарађују они који продају или изнајмљују опрему за дошаптавање.

Приметно је и да се померају старосне границе корисника. Поред студената за ове минијатурне аудиовидео уређаје све се више интересују средњошколци, па и матуранти основних школа за пријемне испите. Некад се више изнајмљивало, а данас се све више купује. Опрема се отворено нуди у малим огласима, а цена зависи од величине „бубице“ и техничких могућности и креће се до 300 евра. Сет кошта 500 евра. Примера ради, најам великих бубица је 25 евра, а малих 35-40 евра, мада се, кажу упућени, могу наћи и за 30 од како су уврели ометаче по факултетима.

Комбинација бубице и „токи вокија“ креће се од 80-120 евра, а бубица са телефоном 100-150 евра. Најкупљају је камера са аудиовизуелним предајником смештеним у наочарима кошта 350 евра. Камерице су иначе толико сијушне и неприметне да се пинцетом постављају у ушну школку и исто тако скидају. Пре примене следи проба да се студенти навикну на звуке. Већ наредног пута све иде лакше.

Декани и професори свим средствима се боре да стану на пут овим подвалама студената набавком ометача сигнала, као и уређаја који детектују бубицу. Апарати упозоравају професоре да је „бубица“ укључена. Професори који ухавате на делу варалице најчешће им изричу забрану полагања испита у наредних шест месеци. Са друге стране у понуди су микрокамерице и системи које не препознају детектори и ништа им не могу ометачи.

Е. ЈОВАНОВИЋ

МУКЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „ЈОВАН ПОПОВИЋ“ ЗБОГ СТАНА

Кад од вишке боли глава

Шта се деси кад образовна установа постане власник стана, али не може да га прода, уступи, па чак ни поклони, док се заинтересовани из колектива суде да би у њему становали

Док подстанири муку муче да дођу до свог кровла над главом овдања Основна школа „Јован Поповић“ гледа како да се отараси стана од 32 квадрата у Улици Мидрага Мильковића Зекинца који је у њеном власништву. Стан је додуше у старој градњи у Багремару, није велики и нема грејање, али је ипак стан. Многи ће се питати откуд школи стамбени простор? Е, ту и лежи коренних проблема.

Није баш да школи не треба тај стан и да је комплетно запослено особље стамбено збринуто. Напротив, веће је интересовање од онога са чиме се располаже. То је створило поремећене међуљудске односе и сталну тензију у колективу. У школи нису успели да се договоре и процене ко има право на овај стан, коме више треба, па је случај завршио на суду. Школа, рекло би се, ничим заслужено дуже од деценије плаћа све парничне трошкове због прегађања двеју колегиница на суду, зато што станарско право припада овој образовној установи.

И једна и друга колегиница уврнене су да стан баш њима припада. Додуше, део трошкова сноси и она страна која изгуби парницу, па се дешавало да час спор добије једна наставница, час друга, али како год било преломљено на суду школа је увек извлачила дебљи крај. И до сада је плаћајући адвоката и судске трошкове школа изгубила, како тврди директор Милан Јефтић, више од пола стана, а да се сада прода за њега не би могло да се узме више од 15.000-16.000 евра.

И, што је најгоре у свему, случај још није добио свој коначни епилог на суду. Тренутно је предмет на Апелацији. На њему се измењало троје судија, једна од наставница је принудно иселена 2008. године, па је поново тужила колегиницу и тако у круг. Постоји бојазан да ће уколико се овако настави трошкови „појести“ стан.

■ Станарско право

Живадин Ранковић, бивши директор школе, сада већ у пензији, одгонетнуо је порекло школског стана. Купљен је осамдесетих година прошлог века од пара из до-приноса запослених за станоградњу. Некада се од плате издвајао новац у ту сврху. Колектив је био мали, нису то била велика средства, али су успели да купе три стана у истој згради у Багремару. Станови су додељени запосленима који нису имали решено стамбено питање. У то време важили су други закони, па су они постајали само носиоци станарског права, али не и власници. Тек доцније, по другом закону, носиоци станарског права могли су, ако су желели, да откупе те станове. Двоје наставника је то учинило, док је трећа наставница Драгана Панић, која је живела са

ма, без потомства и директних ближих сродника, одбила да искористи ту могућност.

- Лично сам разговарао с њом и она није била заинтересована да откупи стан иако је имала законско право, јер није имала коме да га остави и она је речла - нека, после моје смрти остаће школи, можда ће и неком другом помоћи да реши стамбено питање, каже Ранковић и додаје да се она стварно мучила. Становала је претходно у неком подруму и комисија је отишла и извела је одатле. Она је рођена сестра нашег чувеног вајара, који тајко није имао деце. Своју библиотеку поклонила је школи.

Живадин Ранковић је 1996. године отишао у пензију. Панићева је

убрзо после тога умрла тако да је питање стана почело да се решава по његовом одласку у мировину. Он је чуо да је стан годину дана био издаван под кирију. После су га доделили професорки биологије и од тада је почeo судски спор који још увек траје. Да је покојна наставница откупила стан школа сад не би имала ове проблеме.

Године 2001. био је расписан конкурс. Више њих се јавило, али је стан добила Дубравка Батавељић према правилнику о стамбеним односима школе „Јован Поповић“, па се Славица Ђурђевић жалила Школском одбору. Одбор је потврдио одлуку стамбене комисије,

ЗГРАДА У БАГРЕМАРУ ПОД ЧИЈИМ КРОВОМ ЈЕ САДА ВЕЋ ЧУВЕНИ СТАН

па је Ђурђевић тужила школу и та одлука је поништена због тога што је стамбена комисија бодовала да Славица Ђурђевић станује у комфорном стану, а суд је на основу вештачења утврдио да је то ипак некомфоран стан, зато што нема веће шољу. У међувремену је изашла уредба о решавању стамбених потреба изабраних, заполнених и постављених лица у државним ограничима. После је бодовано по тој уредби, па је Дубравка Батавељић поново добила стан.

Пре него што је бодовано секретар и директор школе су отишли код председника суда да се консултују да ли те 2005. године треба расписати нови конкурс, или само обавити бодовање по доказима који су били достављени у моменту доделе стана – 2001. године. Речено им је усмено да само њих две будују, јер остали се нису жалили. Стамбена комисија је поново бодовала и Дубравка Батавељић поново је добила стан, због чега се Славица Ђурђевић поново жалила, због чега је одлука поништена. Онда је стамбена комисија по трећи пут доделила стан Ђурђевићки, да би Основни суд сада поништио и ту одлуку и предмет се налази на Апелационом суду. Према овој последњој пресуди требало је и комплетан конкурс обновити, што школа тада није учинила. Испоставило се да свако

различито тумачи законе.

- Све одлуке које су до сада доношене од стране судија проглашene су незаконитим, каже директор Милан Јефтић и додаје да због тога да 2001. године до данас школа константно плаћа трошкове. Пресуде које се понављају траже нова бодовања. Која год страна да тужи истовремено тужи и школу, а она као страна која је изгубила спор плаћа до сада све трошкове. Понеадији рачун по том основу је гласило на 140.000 динара. Додуше, пола је платила школа, а пола колегиница која је изгубила спор.

Грдоначелника позвали у помоћ

По речима Јефтића, покушавали су да реше питање стана на више начина. Не могу да га продају, а немају ни начина како да га се ослободе како би неку корист имали од њега. Чак су се носили мишљу и да га поклоне, јер не види се крај судовању. Док се не оконча судски спор руководство школе уопште не може да уђе у процедуру да га се на неки начин реши, или да га уступи за проширење школе, или било шта друго.

- Принуђени смо да га имамо. Да увек будемо једна од тужених страна у тим судским споровима и сваки пут плаћамо трошкове, а не види се крај свему томе, каже директор Јефтић, који је наследио овај проблем.

- Последњих месеца послали смо молбу градоначелнику Верољубу Стевановићу с обзиром да се овај стан још увек води као државна својина, да није приватизован, с предлогом да се види уколико постоји могућност да се ми одрекнемо стана у корист града или некога коме је потребан, а да они на конто тога нама помогну око адаптације и сређивања школе. Претпостављам да због заузетости градоначелника ја још увек нусам успео да дођем до њега. Та молба за састанак још увек стоји, каже директор ОШ „Јован Поповић“.

Обратили су се градоначелнику не у намери да он то реши, него више да правну помоћ под претпоставком да они имају правнике који су стручни за ту област, како школа више не би плаћала адвокате. Имају и правника у школи, али његов задатак је да се бави правним питањима школе, а не станарским правом.

Тим поводом се нису обраћали ресорном министарству, а коме би другом ни сами не знају. Док се не нађе неко компромисно решење привремена станарка плаћа око 1.200 динара месечну кирију школи, сходно уредби коју је донела Влада за стан од 32 квадратних метара и грејање.

У овом тренутку руководству школе је примарни циљ да дође до окончања овог судског процеса који се баш одвија и да након његовог окончања тачно знају да ли тај стан могу дати некоме на откуп. Међутим, по уреби из 2010. године више нема откупу станове сем за одређене категорије, као, на пример, за припаднике МУП-а. Нису дозвољени ни стамбени кредити, већ стан може само да се купи по тржишној вредности коју процене је Агенција за процене непокретности. Отуда је школа у дилеми да ли њихов радник који добије спор стиче право и на његову куповину. Уколико се то питање не реши, како каже наш саговорник, биће у ситуацији да приликом сваког наредног бодовања и следеће доделе стана опет улазе у врзину коло судских спорова, јер ће се увек наћи неко ко ће тврдити да онај други није у праву.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

МИЛАН ЈЕФТИЋ, ДИРЕКТОР ШКОЛЕ

РАЗВОЈ ОМЛАДИНСКОГ ПРЕДУЗЕТНИШТВА

Шанса за младе у самозапошљавању

Развој и стварање нових радних места у једној средини не чине велике мултинационалне компаније већ мала и средња предузетништво. Из тог разлога пажња је посвећена удружењима младих, предузетника, неформалним омладинским групама тако да су изабране локалне организације, за десет месеци, прошле циклус тренинга основа предузетничких вештина

Завршна национална конференција у оквиру пројекта „Омладинско предузетништво - партнерија јавног и цивилног сектора“ одржана је прошлог петка у Бизнис иновационом центру у Крагујевцу. Иначе, реализован је од стране Бизнис старт-ап центра и града Крагујевца, у сарадњи са партнеријама невладином организацијом „Сунце“, холандском организацијом СПАРК и Канцеларијом за младе.

Поред презентовања остварених резултата пројекта и примера добре практике, била је прилика да се чују правци даљег развоја, искуства и мишљења како представника националних организација (Министарство омладине и спорта Републике Србије, Машински факултет Универзитета у Крагујевцу, организација Јуниор Аџиевемент, БИП ученичко предузетништво, Грађанске иницијативе, СМАРТ Колектив), тако и гостију из Европске уније, Мади Схарме, чланице Европског економског и социјалног комитета и Андреаса Стефанидиса, директора Академије за предузетништво.

Пројекат је започет у јулу прошле године, а како би млади узели учешће у активном социјално-економском развоју окупљене су орга-

низацije из Шумадије и Поморавља. Главни циљеви, који подразумевају јачање капацитета организација цивилног друштва и развој омладинског предузетништва као могућности за самозапошљавање, успешно су реализовани, а на конференцији су представљени и најважнији резултати, унапређење капацитета седамнаест организација цивилног друштва, усвајање Локалног акционог плана за омладинско предузетништво у Крагујевцу за наредне три године, подизање свести јавности о добрим практикама Европске уније у развоју предузетништва младих...

Крагујевац је, у оквиру пројекта, међу првим градовима у Србији добио Локални план за омладинско предузетништво, што ће свакако послужити и другим локалним срединама у региону Шумадије и Поморавља.

Показало се да Србија има исте проблеме као и Европска унија. Чињеница је да развој и стварање нових радних места у једној средини не чине велике мултинационалне компаније већ мала и средња предузетништво. Из тог разлога кроз пројекат „Омладинско предузетништво - партнерија јавног и цивилног сектора“ пажња је посвећена удружењима младих, удружењима предузетника, неформалним омладинским групама, тако да су изабране локалне организације, за десет месеци, прошле циклус тренинга, све што је сродно покретању сопственог послла, вођење кампања, основе предузетничких вештина, сарадње са јавним институцијама.

A. J.

СТАРТ ТРКЕ ПРЕДШКОЛАЦА

ОТВАРАЊЕ СПОМЕН СОБЕ

ПЕТИ МЕМОРИЈАЛ „ДУШАН МИЛОШЕВИЋ“ У СТРАГАРИМА

Отворена олимпијска спомен соба

У суботу је у Страгарима, у организацији Завичајног удружења Танаско Рајић и ОШ „Јулијана Ђатић“, одржан пети меморијал „Душан Милошевић“, поводом сто година учешћа српских спортиста на Олимпијадама. На Фудбалском игралишту ФК „Азбест“ одржано је осам кросева и пет трка предшколца, осимац и средњошколца Шумадијског округа.

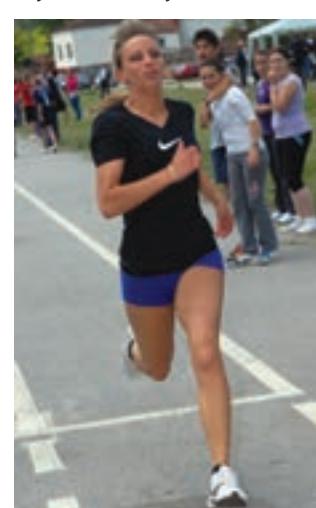
Више од стотину гледалаца, представника олимпијских места и бројни крагујевачки атлетичари уживали су у спортском надметању, сунчаном дану и традиционалном гостопримству.

Јубилеј великане српске атлетике увећијан је свечаним отварањем олимпијске спомен собе у спортској сали школе „Јулијана Ђатић“. Соба је посвећена првом олимпијском тиму који је 1912. године учествовао у

Стокхолму - спринтеру на 100 метара Страгарцу Душану Милошевићу и маратонцу Душану Томашевићу. На отварању је промотор такмичења, маратонац Дарко Живановић, члан Српског олимпијског тима за Лондон, видно узбуђен рекао да му је драго да баш он, Страгар, после једног века има част да отвори олимпијску спомен собу и да се нада да Страгари неће чекати још сто година за слеђећег олимпијија.

Најбољи резултат на меморијалној трци постигао је Марко Николић, ученик осмог разреда из Страгара, са временом 12 секунди, истоветно времену које је Душан Милошевић изборио у квалификацијама за олимпијске игре у Стокхолму. Најбржа девојка, са 13,90 секунди, била је Бојана Ивановић, ученица четвртог разреда из Аранђеловца.

M. I.

ПОБЕДНИЦИ КРОСА МАРКО НИКОЛИЋ И БОЈАНА ИВАНОВИЋ

Samo u Kragujevcu, prepaid i postpaid su nerazdvojni!

ili

Vip Mini Droid
powered by Android™

1 din

uz Smart 120
за 490 din mesečno

Nokia C2-02

1 din

uz Smart 550
за 1.090 din mesečno

+

Samsung Keystone

poklon

060 1234 www.vipmobilni.rs

Доди у најблиže Vip продажно место, постани Vip postpaid корисник и изабери један од феноменалних телефона - Vip Mini Droid ili Nokia C2-02, а на poklon добијаš prepaid paket sa Samsung Keystone telefonom!

Korišćenje telefona u tarifi je min. 24 meseca. Važi do 31.05.2012. ili dok traju zalihe.

Navedena ponuda dostupna је на Vip prodajnim mestima na sledećim adresama:

Vip centar Краља Петра I 15, **Vip centar** Краља Александра Карађорђевића 39, **Roda Centar** Save Ковачевића 48a

Drug priča **vip**

„НИСКОГРАДЊА“ ЗАБЕЛЕЖИЛА ГУБИТАК ОД 143 МИЛИОНА ДИНАРА

Резултат кризе и незарађених плате

Губитак „Нискоградње“ је за сто милиона динара већи него што је очекивао директор Драгутин Миловановић. Ипак, има амбициозан план пословања за ову годину који би требало да допринесе да се упослеји сви капацитети и запослени зарађују своје плате

О завршном рачуну за прошлу годину „Нискоградња“ је забележила губитак од 143 милиона динара, који је за око стотину милиона већи него што се очекивало. Томе је допринела незабилазна економска криза и блокада рачуна предузећа од нешто више од 200 дана због неликвидности од јесени прошле године, али и трошкови амортизације на коју је отишло нешто више од 14 милиона динара. Ипак, на губитак су највише утицали скучи краткорочни банкарски кредити који су подизани како би се колико-толико одржао континуитет исплате зарада.

Пре шест месеци постављени директор Драгутин Миловановић на прво место, у низу проблема, ставља општу економску кризу, јер је од ликвидности на нивоу државе зависила и ликвидност града, али признаје да су прекомерни број запослених и минимална искоришћеност капацитета предузећа, машина и сировина, због застоја у набавци, неспорно утицали на и те како лош пословни резултат.

Ипак, приход предузећа за прва четири месеца ове године од 265 милиона динара ствара добру основу за излазак из кризе. За почетак кашијење у исплати зарада значајно је смањено, јер су пре пола године зараде касније четири месеца, док се сада очекује исплата за март. Разлог за оптимизам има, тврди Миловановић, јер је по-менут приход за прва четири месеца ове године превазишао приход остварен током целе прошле године. Међутим, када се чује такав податак немогуће је не упитати да ли су добром пословном кварталу ове године

ДИРЕКТОР ДРАГУТИН
МИЛОВАНОВИЋ

не կумовали недавно окончани градски, републички и председнички избори, када је било много више комуналних радова?

■ Амбициозан план

Директор Миловановић тврди да ће се добар тренд пословања наставити јер предузеће се бави својом дејлатношћу и пре и после избора.

- Уговорањем нових послова, реконструкцијом улица, адаптацијом објекта, упошљавањем Занатског центра који је преузет од „Водовода“ са више од 30 радника, а није дошао резултате, пре свега због недостатка послова, а не нестручности, можемо побољшати приходе. Имамо недавни добар пример изrade знака „Фијата“, који је стављен на кружном току код „Метроа“. Само пуним ангажовањем и високом упосленошћу капацитета предузећа можемо да послујемо позитивно и запосленима обезбедимо редовну зараду. Можда је усвојени план пословања за 2012. годину амбициозан, али за обим послова који је нама неопходан потребно је и обнављање механизације, набавка ровокопача, једног теренског возила, два камиона и два ваљка, као и покрећање сопствене асфалтне базе. Наравно, не можемо тако брзо покрити велики минус који смо забележили, али све то значи да 2013. године можемо размишљати о стабилном пословању, на-

глашава Миловановић.

Откуд у овој фирмама прекомерни број запослених? Подсећања ради, амбициозни директор Миловановић преузео је руководеће место од Јарка Биорца, за кога је градоначелник Верољуб Стевановић тврдио да остаје у руководећем тиму и да није правије пропусте у пословању, већ је разлог за смену (званично, поднео је оставку) младост и неис-

ПРОШЛЕ ГОДИНЕ ПРЕДУЗЕЋЕ ПРИМИЛО 50 РАДНИКА

куство. Ипак, градом је кружила прича о 50 новопридошлих радника, на већ постојећи број од 200 запослених, и распоређивању на, углавном, канцеларијска радна места.

У усвојеном овогодишњем програму пословања наводи се да је у септембру 2011. године предвиђено проширење производних капацитета - израда бетонске галантерије, на бази кога је дошло до повећања броја радника за 50 новозапослених. Са увећањем броја радника повећани су трошкови који су директно негативно утицали на пословни резултат предузећа. Стога, директор Миловановић и намерава да ове године, по сваку цену, упосли све капаците „Нискоградње“, а број руководилица је већ свео на разумну меру.

- За личне дохотке на месечном нивоу потребно је до 13 милиона динара, а моје је мишљење да је, пошто током прошле године нисмо остваривали ни толико прихода, плате требало свести на ниво минималног личног дохотка. Када већ није било тако неопходна нам је пуна упосленост и низ мера уштеде које ћемо предузети, додаје Миловановић.

■ Има наде

Како највећи добављач асфалата, Предузеће за путеве „Крагујевац“, од кога директно зависи учешће у приходима „Нискоградње“, у висини од 60 одсто од укупног пословања

не производње, није био у могућности да благовремено испоручује асфалт, (због лоше, а касније и поништене приватизације), и то је отежавало пословање, а, категоричан је Миловановић, све је то доказ више да је „Нискоградњи“ неопходна сопствена асфалтна база. Нарочито јер над Предузећем за путеве и даље „виси“ опасност од стечаја.

- За четири месеца већ смо уградили 6.500 тона асфалта и углавном смо га довозили из Чачка, што свакако повећава трошкове. Са нашом производњом асфалта сигурно долазимо до позитивног резултата. Планирали смо, такође, због укупне уштеде на нивоу предузећа и пресељење на једну локацију управне зграде са Мале Ваге и погона из Петровца у Илићево, где је смештен наш производни потон, наводи Миловановић.

Према његовим речима, потребно је покренuti производњу бетонске галантерије, ивиčњака, бехатон плоча. Потребни су послови ван основне делатности одржавања улица и услуге трећим лицима. Јако је асфалтна база финансијски најзахтевнија, потребно је уложити до милион евра, у Скупштини града су свесни те неопходности.

- Уколико не будемо обезбедили асфалтну базу тешко ћемо се борити и у 2013. години. Срећом, у Скупштини града има разумевања, разговарамо о парцели од око 50 ари у Илићеву, поред постојећег

производног погона „Нискоградње“, а иако је у плану пословања наведена велика асфалтна база, са улагањем од пола милиона до милион евра, зависно од финансијске могућности града можемо се определити и за производњу мањег капацитета. Такође, увек постоји могућност да уђемо у стратешко партнерство како бисмо обезбедили инвестирање, али мој лични став је да је најбоље да не будемо у партнерству већ да, ако је иако могуће, целокупни приход од производње асфалта буде плус на рачуну „Нискоградње“, каже Миловановић.

Када је реч о већ уговореним пословима запослени и механизација биће ангажованы на наредна два - три месеца, а у међувремену Миловановић очекује и нове уговоре. Потраживања „Нискоградње“ тренутно превазилазе обавезе за око 50 милиона динара, а из месеца у месец умањују се дугована према банкама и лизинг кућама. Садашњи и потенцијални инвеститори очекују комплетну инфраструктуру, уређене саобраћајнице, проходне путеве у зимским условима. Али, сматра Миловановић, с обзиром да цене услуга које „Нискоградња“ пружа граду, односно, Предузећу за изградњу града, нису промењене три године, а цене сировина и енергената су вишеструко увећане, и тај део пословања треба озбиљно сагледати.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

**ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ**

ЦЕНТАР до Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати

Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:

- Кнић 510 – 197
- Рача 751 – 262
- Баточина 842 – 311
- Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 – 200
Дежурна служба 335 – 195
Приклучци 307 – 368
Пријава стања и рекламија
307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

ПОСЛЕ ВИШЕМЕСЕЧНЕ ПАУЗЕ Опет излази Свейлоси

После петнаест месеци паузе, у четвртак, 24. маја, изаћи ће једине праве и легалне новине „Светлост“. Бесплатан примерак ових новина суграђани ће моћи да преузму у просторијама новина, у Улици Бранка Радичевића бр. 9.

Подсећања ради, лист „Светлост“, која на овим просторима има традицију од готово 77 година, последњи пут је на киосцима била 3. фебруара 2011. године. Након тога, комплетна редакција стално запослених радника ступа у штрајк због неисплаћених зарада и доприноса.

Након раскида приватизације, у октобру 2011. године, Гвозден Јовановић и „пријатељи“ настављају да збуњују крагујевачку јавност, па се од тада на киосцима могу купити новине које су по форми и изгледу готово идентичне „Светлости“, са незнатном променом имена, што такође одступа од слова закона.

(Саопштење редакције „Свейлоси“)

ДОНАЦИЈА ВЛАДА ДИВЦА

„ЦРВЕНКАПА“ У НОВОМ РУХУ Ново игралиште

Вртић „Црвенкапа“ ће добити ново дечје игралиште захваљујући корисницима картице „Велико срце“ Еуробанк ЕФГ и Фондације „Ана и Владе Дивац“.

Прошлог уторка вртић „Црвенкапа“ посетили су Ана и Владе Дивац, Александар Миловановић, регионални директор Еуробанк ЕФГ и представници Скупштине града Крагујевца. Том приликом гостима су дече из вртића приредила свечани дочек, а потом и приредбу. Малишанима је најинтересантнији био наш прослављени кошаркаш који их је асоцирао на цина из бајке. Општа радост и смех је настао када се двометарски спустио низ дечији тобоган.

Вртић „Црвенкапа“ добиће обновљено дечје игралиште, опремљено најмодерним спрavама за игру и дружење за малишане из Крагујевца и околине.

M. J.

ШКОЛА МОДЕРНЕ МУЗИКЕ „ОКТАВА” У БЕОГРАДУ

Са Точком извели његови симфонију

Од Школе модерне музике „Октава“ навикили смо само на најбоље. Тако је и било у недељу, 20. маја, када је преко чetrdeset „Октавиних“ извођача (узраста од осам до 19 година), предвођених својим професором Миланом Милосављевићем Микицом, наступило пред препуном салом београдског Дома омладине, побравши силне аплаузе.

Микичини блуз и рок пулени у

УЧЕНИЦИ НА СЦЕНИ СА СВОЈИМ ПРОФЕСОРОМ МИЛАНОМ МИЛОСАВЉЕВИЋЕМ МИКИЦОМ

оригиналним аранжманима извели су најпознатије хитове и „легендарне ствари“ извођача као што су:

Џими Хендрикс, Ерик Клептон, Стив Реј Вон, „Даир стрејтс“, „Игсли“, „Флитвуд мек“, „Битлси“, Стинг, Ђанго Рајнхарт, Џон Фрусиант, Брус Спрингстин...

Посебан куриозитет успешне „Октавине“ београдске музичке вечери било је и премијерно извођење дела симфоније Радомира Михаиловића Точка, који је био на концерту и дао подршку својим наследницима. Тако је београдска публика уживала пуна три сата у жестокој рокерској атмосфери уз младе Крагујевчане.

Школа модерне музике Октава основана је у Крагујевцу 1990. године. За више од две деценије њеног постојања, кроз школу рока и блуза прошло је преко 400 полазника.

З. М.

ПОЛАЗНИЦИ „ОКТАВЕ“ СА РАДОМИРОМ МИХАИЛОВИЋЕМ ТОЧКОМ, ЧИЈИ СУ ДЕО СИМФОНИЈЕ ИЗВЕЛИ

„АГАТА“ У „ПЛАЗИ“

Спот за Шут карти

Да може да „грува“ и за време „предизборне шутње“ доказала нам је група „Агата“. Чланови овог бенда прошли су спот за своју песму „Шут карта“.

Хол „Плазе“ одјекује од раног јутра Лелиним гласом и стиховима: „Да ли знаш да осмех мој“ и „Схваци то nisi da si u elipsi, iz-voli šut kartu“. Микица и Мелица у црном са цвикерима и шеширима имици ала „Браћа блуз“. И Лела, богами, „ушеширена“, само у веселијим бојама и тоновима. Гужва, тонци, сниматељи, камермани, расветљивачи, логистика код „Мама Заге“ и бројни посетиоци „Плазе“ која је те су боте била баш препуна.

Песма „Шут карта“ за коју је сниман спот припрема је за сингл, који, пак, најављује нови албум групе „А-

гата“ који још увек нема радни наслов. Музiku и текст за нумеру написао је лидер бенда Михајло Игњатовић, док аранжмане и продукцију потписује Воја Арапица. Сценарио и режију спота урадио је Матеја Ристић а „Шут карти“ у видео издању ради београдска „Ај Ди Цеј Видеос“ продукција. Сем стандардне тројке „Агате“: Јелисавета Игњатовић (вокал), Михајло Игњатовић (гитара), Саша Миленковић Мелица (бас), ту су и чланови бенда већ представљени широј музичкој јавности на новогодишњим и ћурђевданским концертима: Милан Ивковић (саксофон), Аца Лепосавић (клавијатуре) и бубњар Пеђа Ранковић.

У споту кловна глуми крагујевачки глумац Ђорђе Ђоковић, а наступа и специјални гост из Лутана, пријатељ бенда Дејан Ристић Риље, по књизи снимања у узлоzi надређеног несрћеном кловну.

По речима Михајла Игњатовића, промоција спота и новог сингла уследиће за дводесетак дана а када и где... Е, то је још увек тајна и изненађење о коме ћете бити на време обавештени.

З. М.

ПОЛИЦИЈА

Покушао да подмети полицајце

Припадници Полицијске станице у Аранђеловцу су Александру Р. (35) из тог града одредили меру задржавања у трајању до 48 сати, због постојања основа сумње да је извршио кривична дела давање мита и ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности или одржавања јавног реда и мира.

Постоје основни сумње да је он 20. маја, у раним јутарњим сатима, полицијским службеницима, који су га у Аранђеловцу зауставили док је возилом "БМВ" управљао у алкохолисаном стању, понудио мито. Алкотестирањем је установљено да Александар Р. има 1,45 промила алкохола у организму, па му је предочено да мора да пође у Полицијску станицу. Он је од полицијских службеника најпре затражио да га пусте, а онда понудио да им у угоститељском објекту уплати доручак или вечеру.

Када му је стављено до знања да својим понашањем врши кривично дело давање мита, Александар Р. је кренуо према возилу, наводно да га

препаркира. Сумњајући да хоће да се удаљи, полицијци су кренули за њим и покушали да из контакт браве изведе кључ, али је он одгурнуо једног полицијског службеника, на-гло стартова возило и побегао.

Александар Р. биће спроведен истражном судији Основног суда у Крагујевцу.

Продавала мешадон

Због основане сумње да је неовлашћено стављала у промет опојне дроге криминалистичка полиција лишила је слободе и, уз кривичну пријаву, истражном судији Вишег суда спровела Крагујевчанку Снежану М. (37), којој је одређен притвор. Сумња се да је она, у децембру прошле и у јануару ове године, уживаоцима опојне дроге у Крагујевцу продавала лек „метадон“. Снежана је у то време била на метадонској терапији или овај лек, са листе опојних дрога и психотропних супстанци, који су јој преписивали лекари није користила већ га је продавала, а некима давала и без новчане надокнаде.

Кривична пријава поднета је и против Гушана М. (28) из Крагујевца, који је неовлашћено, без рецепта, поседовао бочицу "метадона".

Улица Слободе у Крагујевцу, на пешачком прелазу код Правног факултета, 17. маја, повређена је М. Ј. (1959) из Крагујевца, штићеница Центра за социјални рад, код које су у Клиничком центру констатоване тешке телесне повреде.

Имајући у виду да се претпоставља да је М. Ј. повређена у саобраћајној незгоди и да је возач који је управљао возилом које је налетео на њу побегао са лица места, не указавши јој помоћ, Полицијска управа у Крагујевцу позива очевице који поседују било какву информацију о наведеном догађају, да о томе обавесте Саобраћајну полицијску истоставу на бројеве телефона 324-426 или 502-180.

Прегазио пешака, па побегао

Улица Слободе у Крагујевцу, на пешачком прелазу код Правног факултета, 17. маја, повређена је М. Ј. (1959) из Крагујевца, штићеница Центра за социјални рад, код које су у Клиничком центру констатоване тешке телесне повреде.

Имајући у виду да се претпоставља да је М. Ј. повређена у саобраћајној незгоди и да је возач који је управљао возилом које је налетео на њу побегао са лица места, не указавши јој помоћ, Полицијска управа у Крагујевцу позива очевице који поседују било какву информацију о наведеном догађају, да о томе обавесте Саобраћајну полицијску истоставу на бројеве телефона 324-426 или 502-180.

Продавала мешадон

OLYMPIC TRAVEL

SPECIALNE PONUDE – PROMOTIVNE CENE

HERCEG NOVI – PLAŽA 2*/3* DNEVNO OD 22.90€
HERCEG NOVI – SUN RESORT 4* DNEVNO OD 38.25€
TIVAT – PALMA 3* DNEVNO OD 27.50€
BUDVA – AVALA RESORT & VILLAS 4* DNEVNO OD 49.90€

RANI BOOKING JOS UVEK TRAJE

- DO 15% POPUSTA
PRŽNO – MAESTRAL 4*
PETROVAC – CASTELLASTVA 2*
BUDVANSKA RIVIJEKA – SLOVENSKA PLAŽA 3*
ALEKSANDAR 3*, SOBE I APARTMANI
TIVAT – PINE 3*, MIMOZA 2*, KAMELJA 2*

NAJBOLJE IZ CRNE GORE

ZA UPDATE DO 30.05.2012. - 5% POPUSTA

PRŽNO – MAESTRAL 4*
BECIĆI – SPLENDID 5*, BELLEVUEIBEROSTAR 4*, MEDITERAN 4*, SENTIDO TARA 4*
BUDVA – AVALA RESORT & VILLAS 4*
HERCEG NOVI – SUN RESORT 4*
PETROVAC – RIVIERA 4*

OLYMPIC TRAVEL 034/33 57 37 www.olympic.rs

КРЕАТИВНИ ВЛАСНИК ОЛДТАЈМЕРА

Амазончић мејд ин Крагујевац

Бити оригиналан и од светског брэнда направити ауто креацију за којом се сви окрећу успело је наше суграђанину Драгиши Лалићу. Волво „Амазон купе 65“ који је био је симбол квалитета ауто индустрије шездесетих година прошлог века Лалић је утегао и изменио до футуристичког дизајна. Овај Крагујевчанин дуго је путао Европом, радио и прве заређене паре на привременом раду у Шведској уложио је у плавог „амазончића“. Возио га је све време и са њим се вратио у родни Крагујевац.

ПОНОСНИ ВЛАСНИК ДРАГИША КРАЈ СВОГ ВОЗИЛА

Плаву боју заменио сам „Кавасаки зеленом“, која ме подсећа на боју Амазона и на некадашњу „Заставину“ Лепеницу, не без поноса рекао нам је Гиље.

Да све буде производ домаће памети измене су урадиле наше фирме и мајстори; стакло у Панчеву, лим код Дилетове кафане, фарбање код мајстор Коче са Аеродрома и тапациринг код Лалићевог компаније.

- Ауто је остао 90 посто оригиналан, са 10 посто измена, и добио сам машину која привлачи пажњу. Само изменом аеродинамичности шкољке и карбуратора његових 85 коња и 2.000 кубика су „амазончић“ мејд ин Крагујевац уврстиле у спортске automobile са перформансама на које немам примедбу. Сто педесет хиљада фабричких километара далеко сам надмашио, а уживање у вожњи употребљавајем стерео системом, за коју сам добио и награду 1996. године у Минхену на сајму ауто ветерана, описао је своје дело Драгиша, нагласивши да а-то треба да се види и провоза.

М. ИГЊАТОВИЋ

СТО ГОДИНА ОД РОЂЕЊА АКАДЕМИКА ВОЈИСЛАВА ЂУРИЋА

Слава и хвала за све што нам је подарио

Поводом стогодишњице од рођења једног од наших највећих савремених научника, академика, књижевног теоретичара и славног антологичара на крагујевачком Универзитету уприличен округли сто, одакле је потекла иницијатива да Војислав Ђурић добије улицу у свом Крагујевцу као и да се по њему назове награда за научни рад у области књижевности

Једном од наших највећих научника, који са Крагујевцем има и вишеструке и значајне везе, академику Војиславу Ђурићу, поводом стогодишњице његовог рођења, Дане Грађа и Дане Универзитета, 18. маја организован је округли сто и омаж посвећен његовом животу и раду. Организатори скупа били су Центар за научноистраживачки рад САНУ и Универзитет у Крагујевцу, а манифестија је одржана у Универзитетској галерији.

Уважени скуп (у чијем је протоколарном и поздравном делу учествовала и председница Скупштине Србије Славица Ђукић Дејановић) поздравили су домаћини манифестије, професор др Иван Гутман, управник Центра и ректор крагујевачког Универзитета Слободан Арсенијевић.

- Крагујевац као средина одувек је био познат и богат војницима, политичарима и уметницima али је по питању научника сиромашан и „танак“. Један од њих, тако ретких, био је баш Војислав Ђурић, за кога данас у Крагујевцу нико не зна и није ни чуо, отворен као и увек био је професор Гутман, отворивши скуп који треба да „уздигне ову средину“ и напоменувши како покојни академик нема чак ни улицу у Крагујевцу.

Ректор Арсенијевић реплицирао је професору Гутману по питању научника из Крагујевца позвавши се на академика Драгослава Срејовића и осврнувши се на про-

УЧЕСНИЦИ ОКРУГЛОГ СТОЛА ПОСВЕЋЕНОГ ЂУРИЋУ

стор у којем се скуп одржава, нагласивши да му је драго што је коначно пре годину почeo да „живи“ како треба и додавши да се нада да ће се на овом месту чешће одржавати овакви научни скупови посвећени људима који су у Крагујевцу живели и радили.

■ Пре рата Поповић, после рата Ђурић

У име САНУ окупљенима се у својој поздравној беседи, за коју је на почетку најавио да у њој „неће штедети емоције“, обратио академик Димитрије Стефановић, генерални секретар Академије.

- Историчар наше и светске књижевности, уметничке и традиционалне, Ђурић се бавио књижевно-историјским научним радом, проблемима естетике и критике. Нарочито су значајне његове иссрпне студије о народној књижевности, особито епици и њеном постанку и естетској вредности, затим о поезији Алексе Шантића, Војислава Илића и Милана Ракића.

У теорији књижевности Војислав Ђурић је заступао историјски приступ, организовао је и предлагао превођење и издавање класичних дела из поетике, почев од најстаријих филозофа, критичара и књижевних стваралаца. Тако су у Просвети, Српској књижевној задрузи и Институту за књижевност покренуте посебне едиције, истакао је академик Стефановић и за крај громогласно ускликнуо: „Нека је хвала и слава Војиславу Ђурићу за све оно што је својим ствар-

алаштвом дао српској култури!“

Тиме је протоколарни део скупа био завршен а званични омаж Ђурићевом стваралаштву отпочео је професор београдског Филолошког факултета у пензији доктор Миодраг Стојановић, научни саветник Балканолошког института САНУ. Он се у свом излагању посветио поетско-историјским токовима у „Косовској споменици“ академику Војиславу Ђурићу закључивши да је то:

- Љубав и „лепота која зрачи и када нестају њени неимари“, поетски речено, „то су вечна сазвежђа Лазаревог небеског царства“ и његових косовских страдалника којима је професор Ђурић у својим написима одао последњу почаст, а time је и сам заслужио наше завичајно сећање и нашу научну захвалност.

Његов колега, такође професор у пензији са београдског Филозофског факултета, доктор Иво Тарталја, своје излагање базирао је на Ђурићеву антологичарску делатност, нагласивши пре свега да је Ђурић на београдском факултету обновио катедру Богдана Поповића, која се његовим одлаком у пензији угуасила.

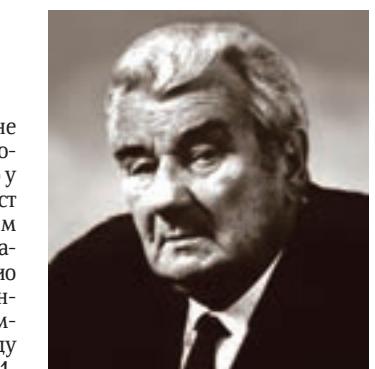
- Може се рећи до рата Поповић, после рата Ђурић, и то су две личности које су у овим периодима одиграле огромне улоге у српској култури, закључио је он додавши да је своју антологичарску црту млади Ђурић усмеравао и неговао код себе још као ученик крагујевачке Гимназије у којој је објавио и своју збирку поезије „Сутонска дрхтања“, а тадашње професоре са поном окарактерисао као „праве асове“.

Какав је Ђурић антологичар био бројке same говоре за себе: његова Антологија народних јуначких песама доживела је чак 26 издања, народних лирских - девет, народних приповедака 17, уз чак 16 издања и антологија о ужим књижевним областима или мотивима попут Краљевића Марка, ускока... и

БРИЛАНТНА БИОГРАФИЈА

Свестрани и признати научник

Војислав Ђурић рођен је 1912. године у Малим Крчмарима, где је завршио основну школу. Гимназију је завршио у Крагујевцу 1931. године, а књижевност на Филозофском факултету у Београду 1935. године. Био је наставник женске и мушки гимназије у Београду од 1936. до 1941. године. У јесен 1941. године напустио је Београд и у

Крагујевцу ради као наставник женске учитељске школе, све до 1946. године. У Крагујевцу је једно време био управник Народног позоришта, а потом руководилац Наставног савета и помоћник министра просвете Србије.

На Филозофском факултету у Београду изабран је у званичнице доцента 1949. године. После избора у званичнице редовног професора за општу књижевност и теорију књижевности његовим залагањем семинар за светску књижевност 1954. године прерастао је у Групу за општу књижевност и теоријом књижевности.

Основао је и директор Института за теорију књижевности и уметности. За дописног члана Српске академије наука и уметности изабран је 1961. године, а за редовног професора 1965. године. Био је секретар Одељења за језик и књижевност, генерални секретар САНУ и њен потпредседник од 1977. године Одликован је Орденом рада са златним венцем, Орденом рада са црвеном заставом и добитник је СедмоДулске награде. За почасног члана ПЕН центра изабран је 1998. године. Преминуо је у Београду 2006. године.

лошком факултету у Београду, која са њим „дели духовно, професионално и крвно сродство“ јер је рођака покojног академика. По њој, он је прецизно лоцирао и маширао позиције, теме и мотиве националних књижевности у оквиру опште књижевности и омогућио њихово лакше компаративно проучавање и стално се трудио да античко наслеђе што више приближи савременом читаоцу.

■ Завичајна црта великог академика

За доктора Малишу Станојевића, књижевног историчара, професора на београдском Филолошком факултету, идеја да се у Крагујевцу говори о Војиславу Ђурићу је фантастична прилика да се сагледа шта је све било поддрже његовог интересовања и рада. Станојевић је најавио и „завичајну“ црту овог скупа, не без разлога јер ју је и сам Ђурић неговао истакавши да је за своју приступну беседу у САНУ баш одабрао да говори на тему српских сатиричара и Радоја Домановића, који је са својом породицом живео у Јарашицама, оближњем селу поред Ђурићевих родних Крчмарима.

Доцент са ФИЛУМ-а др Часлав Николић у свом излагању са поетским заносом подсетио је на гледиште академика Ђурића и његову интерпретацију о Његошу и народној поезији.

У уметничком делу програма наступили су глумац Књажевско-српског театра Милош Крстовић који је надахнуто читao фрагменте из студија Војислава Ђурића и студији соло певања са Одсека за музичку уметност ФИЛУМ-а Евгенија Јеремић, Тибор Хевеши и Милица Стојчев уз клавирску пратњу Душана Торомана и Петра Марковића.

Предстоји нам само још да видимо да ли ће у завичајном Крагујевцу академик Војислав Ђурић пре добити улицу или награду са својим славним именом.

Зоран МИШИЋ

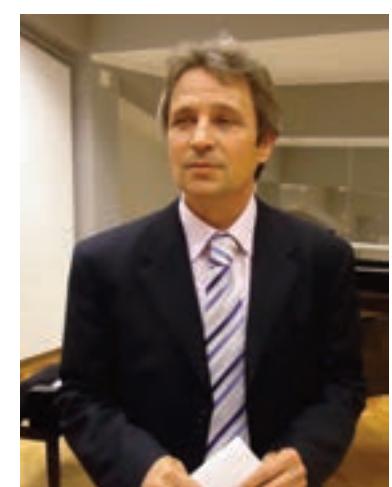
НАДАХНУТА БЕСЕДА ПУНА АКАДЕМИКА ДИМИТРИЈА СТЕФАНОВИЋА

ЈОШ ЈЕДНА ГЕНЕРАЦИЈА ЂУРИЋА - ДОКТОРАНТИЊА МИНА ЂУРИЋ, ПОРЕД ФОТОГРАFIЈЕ СЛАВНОГ РОЂАКА И КОЛЕГЕ

О ЂУРИЋУ СУ ГОВОРИЛИ И МИОДРАГ СТОЈАНОВИЋ И МАЛИША СТАНОЈЕВИЋ

БАРАТ БУШАН, ПОЧАСНИ ДОКТОР НАУКА КРАГУЈЕВАЧКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

Спој науке и природе

Мене плаћају да се бавим науком и моја је дужност да узвратим тако што ће мој рад имати конкретну примену. Због тога је веома важно да се у том смислу ради и са студентима и да они буду обучени за практичан начин рада, како би схватили да им није циљ само докторска диплома, већ практична примена њиховог рада, каже професор Бушан, један од водећих светских експерата у области нанотехнологије

Један од водећих експерата у свету нанотехнологије, професор Универзитета у Охадији и гостујући професор Факултета инжењерских наука у Крагујевцу, Барат Бушан промовисан је, прошле недеље, за почасног доктора наука крагујевачког Универзитета.

Иако је ранијих година често боравио у Европи, у Србију је први пут дошао пре годину дана, на позив декана Факултета инжењерских наука Мирослава Бабића, на међународну конференцију о нанотехнологији. Тада су и почели преговори о сарадњи, а Бушан је нарочито био заинтересован за разговор са студентима докторских студија.

Резултат ове сарадње је и докторска дисертација Фатиме Живић, у чијој изради је учествовао професор Бушан путем видео линка, али и као члан комисије у одбранама доктората.

- Иако је сарадња почела пре годину дана, веома је интензивна. Учествовао сам и у одбрани научне тезе Фатиме Живић, која је бранила свој докторски рад на Факултету инжењерских наука у Крагујевцу, али комуницирали смо само преко сајпса. Ово је прилика да разговарам са још студената, да се упознајемо лично и остваримо контакте. Сарадња са различитим људима и лабораторијама широм света доприноси научном сазревању и развоју и чини нас бољим људима. С обзиром да су овде ограничено могућности за обављање лабораторијских истраживања, враћајући лабораторије на Универзитет у Охадију у сваком тренутку су отворена за студене докторских студија и то је само један од видова наше будуће сарадње, каже професор Бушан.

Треба преузети иницијативу
Он наглашава да наука има интернационални карактер, а размена студената, научника и професора је веома важна за напредовање у каријери. Она пружа и могућност младим научницима да кроз рад са својим колегама широм света научно како да другачије раде, али и како да другачије мисле. Бушан каже да су студенти у Европи научени да очекују да им држава у потпуности финансира ис-

ПРОМОЦИЈА У ПОЧАСНОГ ДОКТОРА НАУКА КРАГУЈЕВАЧКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

траживања, док у Америци имају сасвим другачији приступ.

- Америчка влада је у могућности, више него било која друга земља у свету, да финансира научна истраживања, али погрешно је мислити да она може све да исфинансира. Саме компаније су дужне да уложу у научна истраживања и њихов успех и опстанак на тржишту зависе од људи који доносе нове идеје. Компаније не чине само зидови, компаније чине људи, који стварају нове производе, објашњава Бушан.

Као пример навео је компанију ИБМ, у којој је радио 15 година и која је увек тесно сарађivala са универзитетима, улагала у научна истраживања, што је касније постгало део њеног имица. Зауврат је добијала високоистручне, обучене људе које су добијали посао и доприносили успеху компаније.

Крагујевачки студенти, чини се, имају доволно знања и воље за усавршавањем и бављењем науком, али оно што недостаје је бола опремљеност лабораторија и могућност одлaska на семинаре и стручне скупове.

- Што се тиче могућности за напредовање и истраживања, српски и амерички студенти су на истом нивоу, али српским студентима је потребно да више раде на видљивости у међународним научним круговима и научној заједници. Нове технологије се развијају брзо и нијеово да знате шта је било прошле недеље, морате да

БАРАТ БУШАН ИМА ИМПОЗАНТНУ НАУЧНУ БИОГРАФИЈУ

знате шта се данас ново десило на пољу у коме радите, а то значи да треба да знате и шта ваше колеге раде, да остварите личне контакте, сматра Бушан, додајући да не треба чекати да се од некога добије заједнички део свако треба да преузме иницијативу.

■ Инжењер у срцу

За себе каже да је по струци инжењер, али ради као научник и истраживач у лабораторији.

- Пошто сам инжењер у срцу, за све што радим тражим одговара-

јућу практичну примену. Не занимају ме апстрактна истраживања. Свако истраживање мора да има сврху, тврди и додаје да ће, рецимо, истраживање „лотос ефекта”, односно способност цвета лотоса да не упија воду већ она клизи низ његове латице и листове, бити употребљено за „прављење” материјала за самочистеће површине, који ће „имитирати” површину лотоса и за који се неће лепити нечистоће. Исто тако, ефекат „ајкулине коже” искоришћен је за нове материјале који смањују трење. Резултат његовог истраживања коришћен је и при развоју чuve ног „спидо” плivačkog одела, у којем је Мајкл Фелпс, 2008. године, освојио осам медаља на Олимпијским играма. Између осталог, Бушан је учествовао и у НАСА истраживању узрока експлозије спјејшната „Челинџер”.

Иако је научник, истовремено је у сталним контактима са компанијама, са којима уговора послове и које, заправо, финансирају његово истраживања. О томе сведочи и чињеница да по повратку у Америку има заказан разговор са менаджерима из „Сонија” у вези са креирањем дисплеја за „смарт” телефоне и начину како искористити нанотехнологију да се на дисплеју не задржавају нечистоће и отисци прстију.

И највеће светске нафтне компаније у Саудијској Арабији заинтересоване су да користе ову технологију у нафтводима како би смањили трење, повећали брзину протока и редуковали губитке нафте при транспорту. Ништа мање нису занимљива ни истраживања десалинације воде, заштата су, пре свих, Арапи и те како заинтересоване су.

- Увек трагам за открићима која ће имати велику употребну вредност и то је оно што ме покреће. Нико не треба да се бави науком ради науке. Мене плаћају да се бавим науком и моја је дужност да узвратим тако што ће мој рад имати конкретну примену. Због тога је веома важно да се у том смислу ради и са студентима и да они буду обучени за практичан начин рада,

ИСТРАЖИВАЊА У ОБЛАСТИ НАНОТЕХНОЛОГИЈЕ

Скупо финансирање пројеката

Нанометар је билионити део метра. Нанотехнологија је интердисциплинарна област и представља грађење ствари и предмета на атомском нивоу. Данас хемичари, биологи, физичари и инжењери електротехнике сарађују у области нанотехнологије, пре свега зато што је функционисање овако ситних честица поприлично другачично од оног које влада у већим размерама.

- Стално покушавамо да добијемо нове пројекте, да сарађујемо са међународним институцијама и радимо на међународним пројектима. Међутим, нама је ово отежано јер нисмо део Европске уније, а финансирање оваквих научних пројеката је врло скupo па се сналазимо најбоље што умемо да кроз апликације за различите пројекте добијемо средства за унапређење квалитета наставе и истраживања када се у студената, како декан Факултета инжењерских наука Мирослав Бабић.

ИНДУС У АМЕРИЦИ

Стручњак светског гласа

Професор др Барат Бушан рођен је у Индији, али од своје двадесете године живи у Америци. Тренутно је, као један од водећих светских научника у области нанотехнологије ангажован као директор истраживачке лабораторије у Охадији. Добитник је бројних награда и признања, међу којима су признање НАСА за учешће у истраживању узрока експлозије спјејшната „Челинџер”, више награда ИБМ корпорације за изузетне доприносе за иновације и технички напредак и већи број награда од Универзитета широм света. Неке од области истраживања којима се активно бави су примена биомиметик нанотехнологија за развој материјала са супериорним особинама (самочистеће површине, површине које не задржавају воду, површине са изузетно ниским кофицијентима трења и др.)

Професор Бушан је уредник неколико престижних научних часописа високог светског ранга и аутор је осам универзитетских уџбеника, више од 90 поглавља у различitim уџбеницима и преко 700 научних радова (спада у пет одсто највише цитираних аутора у свету). Био је уредник преко 50 уџбеника и носилац је 17 америчких и светских патената у области нанотехнологија, нанотрибологије, наномеханике и биомиметике. Сарађује са изузетно великим бројем истраживачких институција широм света.

како би схватили да им није циљ само докторска диплома, већ практична примена њиховог рада, каже професор Бушан. Он напомиње да је такво размишљање део културе Американаца, али не и Европљана. Тим поводом један пријатељ из Немачке му је рекао да немци никада нећи имати Била Гејтса, јер то није у њиховом менталитету.

Важност нанотехнологије није само у разумевању функционисања сложених биолошких и технолошких механизама, већ управу у проналажењу практичних начина примене ове технологије.

- Ако можете да градите механичке делове атом по атом, они могу бити хиљаду пута мањи и милион пута бржи од постојећих uređaja. Такмичење за бржим чиповима, смањењем утрошка енергије у производњи или губитка енергије услед смањења трења, као што је то на пример случај код Фелпсовог плivačkog одела, за резултат је донео све већу примену и развој нанотехнологије, објашњава наш саговорник.

Професор Бушан користи специјичан приступ нанотехнологији, који подразумева спој ове науке и природе и који се назива биомиметик нанотехнологија. Он каже да идеје на основу којих касније покушава да направи одређене технолошке напретке добија из природе, пошто у природи већ постоје све ствари које сада настоји да „вештачки” направи.

Тренутно, у својој лабораторији узгаја пиринач, проучава крила лептира и вилиног коњица, објашњавајући да лист пиринача садржи комбинацију „лотосовог” и ефекта „ајкулине коже”.

Време када ће нанотехнологија преузети примарну улогу у технолошком развоју, медицини, физици, биолошким истраживањима и екологији, није далеко. Оно је пред нама, закључује професор Бушан.

Гордана БОЖИЋ

ХРОНИКА КРАГУЈЕВАЧКОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА

Наша небеска историја

Вељко Лековић објавио је књигу „Крагујевачки аеромитинзи“ која кроз три поглавља обухвата читав предратни, ратни и поратни период овдашњег ваздухопловства, са комплетним биографијама некадашњих пилота, једриличара и падобранаца

Mожда и нисмо небески народ, али да смо макар имали богату локалну „небеску историју“ на најбољи начин нас подсећа књига Вељко Лековића „Крагујевачки аеромитинзи“ објављена крајем прошлог месеца. У овом издању аутор Лековић (37), предани и пасионирани истраживач српског и југословенског ваздухопловства и авио публициста, кроз три поглавља књиге, од оснивања крагујевачког Аероклуба (1926.) и аеродрома „Сушичко поље“ (1935.) обухвата комплетну историју ваздухопловства овдашњег и његов предратни, ратни и поратни период.

Лековић је књигу писао три и по године користећи и мукотрпно пабирчеви ретке и штуре писане изворе (званична документација клуба и аеродрома нису сачуване) доступне у архивима, музејима и библиотекама, новинске чланке и небројено пута разговарајући са још живим актерима некадашњег ваздухопловног живота нашег града: пилотима, једриличарима, падобранцима, као и учесницима аеромитинга и члановима њихових породица.

- Одабравши баш овај наслов за књигу желео сам да читаву историју крагујевачког ваздухопловства сажем у баш те две речи јер су предратни аеромитинзи, а било их је чак седам и одржавали су се на Вашаришту, хиподрому и касније, по изградњи аеродрома на Сушичком пољу, били репрезентативни догађаји који су буквально анимирали читав град и околину, привлачили толико света и гледалаца да су заиста били појам за ондашње житеље Крагујевца, каже аутор књиге.

■ Отргнуто од заборава

По мишљењу рецензента, историчара Предрага Илића, до појаве Лековићеве књиге постојање Аероклуба од 1926. године па до гашења аеродрома 1962. године остало је у сећањима старијих суграђана, али нико никада није о томе нешто озбиљно написао и забележио.

„Оно што је, несумњиво, велика вредност ове књиге су биографије свих значајних људи који су били на челу крагујевачког Аероклуба, свих пилота и људи који су својим радом били везани за његов рад. О некима од њих скоро да нисмо било шта знали, а Вељко Лековић је својим упорним, стрпљивим и прецизним истраживањем показао широј јавности сву величину њиховог стваралачког рада“, сматра рецензент Илић, док други рецензент дела Огњан М. Петровић додаје да су овакве књиге о аеро клубовима (чак и само специјализовани текстови) у Србији и Југославији изузетно ретке (до сада је урађена само о аероклубу из Краљева) и самим тим драгоцене.

Лековићева књига почиње са оснивањем „Српског аероклуба“ у Београду као матичне институције из којих ће нији слична удружења широм ондашње Краљевине СХС. Један од таквих био је и наш, крагујевачки основан 1926. године. На челу клуба био је председник, дивизијски ќенерал Добрисав Миленковић (1874.-1973.), први послератни (мисли се на Други светски рат) председник Црвеног крста Србије, потпредседник адвокат Војислав Калановић (1886.-1948.), вишеструко биран председник општине Крагујевац и секретар Миодраг Милић (1898.-1941.), познати адвокат (отац чувених музичара Живана и Љубе) стрељан од стране немачких окупатора у Шумарицама.

У управи Аероклуба су биле тако угледне личности попут Душана Ђурића, јединог тадашњег пилота рођеног баш у самом Крагујевцу, а не у околини, дивизијских ќенерала Миленка Варјачића и Ђорђа Аранђеловића и Ђурђа Брзаковића, великог жупана Шумадијске области, професора и директора школе Милоја Павловића.

У рад клуба се активно укључују овдашњи чланови соколског покрета, оснива се филијала клуба у Горњем Милановцу, одржавају се ваздухопловне утакмице за пехар Његовог величанства краља, али се клуб ипак гаси 1929. године.

Обновљен Аероклуб „Наша крила“ наставља да ради 1933. године када је одржан пр

ОСВЕШТАВАЊЕ АЕРОДРОМА
1935. ГОДИНЕ

НАСЛОВНА СТРАНА КЊИГЕ

ви аеромитинг (11. јуна) који је као и други (23. јула) и трећи (3. јуна 1934.) изведен на Вашаришту.

Аероклуб добија своје просторије селидбом из Уреда у зграду у главној улици где је била Голићева по-спластичарница. Оснива се школа летећег моделарства, одржавају се годишње скупштине, али и кермеси за помоћ клубу у Официрском дому.

■ Без страха од летења

На тадашњем сушичком Дивљем пољу ниче писта и највећи дрвени хангар у Југославији, који је могао да прими чак осам ратних авиона, а Аеродром „Сушичко поље“, при коме је постојала и радионица за израду једрилица, званично је пуштен у рад и освештан током четвртог аеромитинга 2. јуна 1935. године, када је освештан и први авион марке „Физир“ коме је кум био крагујевачки трговац Јураш Симић и наденуо му име „Шумадија“.

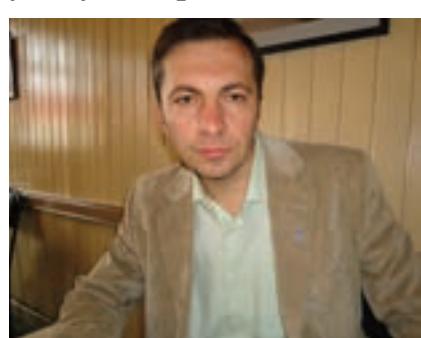
- Догађај не свакидашњи за Крагујевачки и Шумадијски

ИСТРАЖИВАЧ ВАЗДУХОПЛОВНЕ ИСТОРИЈЕ

Пасија прерасла у научни рад

Предани хроничар и истраживач наше ваздухопловне историје и авио публициста Вељко Лековић рођен је 1975. године. По образовању и занимању је дипломирани правник запослен у стамбеном одељењу Управе за имовину Скупштине града. Као хроничар и историчар српског и југословенског ратног ваздухопловства члан је Друштва историчара Шумадије од 2010. године. У априлу прошле године поводом годишњице Априлског рата на окружном столу у Дому ваздухопловства имао је запажено излагање на тему „Ваздухопловство војске Краљевине Југославије у априлском рату 1941. године - седам деценија после“. Живи и ради у Крагујевцу.

„Вељко Лековић почeo је још као средњошколац 1991. године да се прво дружи са авио макетарима, а затим и активно да се интересује за макете старијих авиона, да би то временом постала његова пасија која је резултирала озбиљним научно истраживачким радом на расветљавању чињеница и историје крагујевачког Аероклуба, „Наша крила“ од свог постанка у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца па до гашења аеродрома у Федеративној Народној Републици Југославији“, пише историчар Предраг Илић, један од рецензената Лековићеве књиге. Књигу „Крагујевачки аеромитинзи“ објавила је издавачка кућа „Кораци“ уз покровитељство Града Крагујевца. Уредник издања је Слободан Павићевић. Књига је до сада већ имала четири пронације у школи „Мирко Јовановић“, Удружењу Крагујевчана у Београду, Команди ваздухопловства у Земуну и крагујевачкој Народној библиотеци.

АУТОР ВЕЉКО ЛЕКОВИЋ

Историја

адију. Грађанство је позивано да присуствује том чину у што већем броју. Обавештавање је вршено преко тадашњих средстава информисања, путем плаката излепљених по целом граду на прометним местима, затим у локалном листу „Глас Шумадије“. Градско поглаварство Крагујевца информисало је грађане преко својих добошара, присећа се пригодним текстом у књизи Загорка Тришић Николић, посетитељка овог догађаја којем су присуствовали сви угледни Крагујевчани.

Исте године 4. октобра оснива се једриличарска група „Орао“ која организује и школу за израду једрилица и сталне курсеве безмоторног летења. Само у прва три месеца рада једриличарској групи „Орао“ приступа преко 200 чланова, а временом она постаје најбројнија једриличарска група у читавој Краљевини Југославији.

Крагујевачки Аероклуб „Наша крила“ оснива своје Месне одборе и у Горњем Милановцу и Рачи.

На челу Аероклуба смењују се инжењер Средоје Каранац, бригадни ќенерал Владимир Лукић и

ЧЛНОВИ ЈЕДРИЛИЧАРСКЕ ГРУПЕ „ОРАО“ ПОСТРОЕНИ НА АЕРОДРому ПРЕД АЕРОМИТИНГ 1939. ГОДИНЕ

судија Света Павловић. У клубу су активни и Вељко Лемајић (секретар и цивилни пилот), доктор Милорад Глишић, др Мирослав Јеличић, инжењер Мирослав Леви, судија Тодор Димитријевић, професор Танасије Ташко Голић.

Пети аеромитинг одржан је 17. октобра 1937. године и на њему су се запаженог учешћа једриличара из „Орла“ учешће узели и пилоти Војног ваздухопловства. Грађанство је било одушевљено, посета огромна а сви заинтересовани из публике могли су да доживе „воздушно крштење“ и лете кружећи над градом.

Крагујевачки Аероклуб приређио је шести, „целодневни велики аеромитинг“ 16. октобра наредне године. На „Сушичком пољу“ одржана је смотра једрилица које су израдили само

једриличари из групе „Орао“, учествовали су и војни пилоти, својим акробацијама задививши све присутне, са пратећом пешадијом и артиљеријом, а пилот крагујевачког клуба Радиша Минић скочио је падобраном са висине од 1.000 метара.

Чланови Аероклуба су све више и ученици, гимназијалци, питомци Војнотехничког завода, али и ученице Женске учитељске школе. Седми „велики народни аеромитинг“ уприличен је 16. јула 1939. године и на њему сем „орлова“ и војних пилота учествују и цивилни летачи из Ниша, Краљева, Борова, Новог Сада, Земуна, Сарајева, Петровграда и многих других места широм Краљевине Југославије.

Грађани су летове са пилотским асовима заказивали раније и уплаћивали 25 динара ако су били чланови клуба, а 10 динара скупље „нечланови“. Крагујевачки такси-сти и фијакеристи у групама су читавог дана превозили грађанство на аеродром по „нарочито сниженим ценама“.

У предратној 1940. години у Крагујевцу је одржан аеродан и кр-

КРАГУЈЕВЧАНИ СУ РАДО КОРИСТИЛИ УСЛУГЕ АВИО ТАКСИЈА

она уродила. Живела наша авијација!“.

■ Политиком против рекордера

Али, рат је већ био ту. У току 1940. године Аеродром постаје војни објекат и у њега се смешта 610. тренажна ескадрила из Ниша. Обучавају се две класе летача у пилотској школи, а Лековићева књига у другом делу прати ратна дешавања у крагујевачком ваздухопловству, о чему смо недавно шире писали поводом иницијативе за подизање Трга авијатичара у самом насељу Аеродорм. Лековић детаљно описује ваздушне и противваздушне борбе над градом, херојски отпор краљевских војника и пилота на крагујевачком аеродрому у Априлском рату, као и његово заузимање од стране немачке авијације која га користи као војни, транзитни објекат у правцу Бугарске и Грчке, али и његово ослобађање које су извеле здружене партизанско-црвеноармејске снаге.

После рата на аеродрому „Сушичко поље“ од 1946. године оснива се Ваздухопловно друштво „Мома Станојловић“. У трећем делу књиге „Крагујевачки аеромитинзи“ Лековић описује рад чланова овог друштва до гашења аеродрома у Крагујевцу 1962. године. И после рата одржавају се аеромитинзи, али другачије и скромније конципирани, мада на некима од њих учествују такве звезде попут акробате Драгољуба Алексића, али је то више време постизања и обарања рекорда.

На крагујевачком аеродрому 9. маја 1950. године обoren је светски рекорд у падобранским скоковима који је постигао Александар Станић, Падобранске школе Аероклуба Београд, скочивши са падобраном чак 50 пута за само 14 сати и три минута, чиме је

АВИО ТАКСИ У СЛУЖБИ КРАГУЈЕВЧАНА

Аеродром доступан, удобан, сигуран

Оно што је данас Крагујевчанима незамисливо, пише Лековић, било је доступно пре рата због постојања аеродрома „Сушичко поље“ на који је слетао авио такси. Овом врстом превоза бавило се Друштво за ваздушни саобраћај А. д. „Аеропут“ из Београда. Ова авио такси служба вршила је превоз путника, поште и robe између Београда и свих већих центара Европе. Фирма се рекламирала слоганима: „Удобно и сигурно“ и „За пословне људе, хитне случајеве, излете и шетње“ и превозила је путнике по веома приступачној ценама - шест динара по пређеном километру.

Корисници њихових услуга били су мањом имућнији Крагујевчани, већином пословни људи, али често и новинари који су морали брзо да отпирују на место важног догађаја. Довољно је било дан раније наручити авио такси и он би вас већ изјутра чекао на Сушичком пољу.

За ову врсту превоза коришћен је енглески модел авиона „дехевиленд“ који је могао да превезе четири путника у затвореној кабини, док је пилот седео на отвореном седишту иза њих. Фирма „Аеропут“ је такси авione користила и за пропагандне летове и „ваздушна крштења“ возећи по минималним ценама бројне посетиоце који до тада нису летели, што је доприносило популаризацији ваздухопловства и ваздушног саобраћаја у земљи.

оборио рекорд аргентинског колеге који га је тада држао са истим бројем скокова, али за 24 сата.

Инструктор падобранства нашеј Аероклуба Душан Ђокић Бамбула учествовао је исте године у Руми у обарању државног рекорда у групним падобранским скоковима са висине од 5.000 метара.

Једриличар и моделар Јосиф Линенбергер у августу 1948. године на такмичењу у Суботици постиже светски рекорд у дужини лета од 127 километара, али због тога што је његов модел прелетео граници и пао у Темишвар, Руши, чији је такмичар до тада држао светски рекорд са 20 километара пре летењих мање, као и због кризе Информирао не дозвољавају да се овај резултат региструје.

У клубу су активни пилоти, падобранци, једриличари и моделари: Богољуб Филиповић, Зоран Вучковић (летачи ас који је пре две

године добио улицу у Сушици), Франц Пинтер, управник ваздухопловног центра и капетан пилота који је много учинио да поново оживи и подигне клуб (још увек је жив у Словенији), Милош Симић, једриличар и капетан пилот, Војислав Костић, наставник једриличарства, Благоје Ристић, наставник, авио стolar и падобранац, наставник падобранства Душан Ђокић Бамбула, браћа Миодраг и Јосиф Линенбергер, једриличари, Слободан Обрадовић, једриличар и падобранац, Никола Ђерамило Батек, Радмило Петровић Рамаћко, Александар Павићевић и многи други.

Ипак, због дивље градње у насељима Јабучар и Виногради

1962. године Аероклубу је стављена забрана летења и аеродром „Сушичко поље“ се дефинитивно гаси. Почиње копнена историја насеља Аеродром које је до сада од своје ваздухопловне традиције једино задржала име.

Зоран МИШИЋ

ПРВА ТРИ АЕРОМИТИНГА ОДРЖАНА СУ НА ВАШАРШТУ

ПОСЛЕРАТНИ ЛЕТАЧКИ АСОВИ: ЈЕДРИЛИЧАР ЈОСИФ ЛИНЕНБЕРГЕР И НАСТАВНИК ЈЕДРИЛИЧАРСТВА ВОЈИСЛАВ КРЕСТИЋ

не дозвољавају да се овај резултат региструје.

У клубу су активни пилоти, падобранци, једриличари и моделари: Богољуб Филиповић, Зоран Вучковић (летачи ас који је пре две

ПРОДАЈА ВОЗИЛА

ПУТНИЧКА И ЛАКА ДОСТАВНА ВОЗИЛА

ФИЈАТ АЛФА ЛАНЧИА

- попуст 1000 евра
старо за ново
- поклон за сваког купца

Плаћање: готовински, кредит, лизинг

Кредити: са динарском клаузулом без учешћа,
са девизном клаузулом 30 % учешћа

Могућност грејс периода
од 6 до 12 месеци

Телефон
034/307-185

Огранак

Застава – резервни делови
Саве Ковачевића 56

e-mail: zastavakprodaja@open.telekom.rs

UNIVERZALOVA
NOVA POSLOVNA
JEDINICA
KRAGUJEVAC

UNIWERZAL

veleprodaja i maloprodaja kancelarijskog i školskog pribora,
igračaka i poslovne galerijere

адresa: Dragoljuba Milanovića Bene 95
Tel: 034 318 862 mob: 063 290 347
www.uni.rs | www.uni-online.rs

150 kvadratnih metara poslovnog prostora,
15 000 artikala preko 40 poznatih svetskih brendova
generalni zastupnik za DISNEY školski pribor

UNIVERZAL Vam nudi: Kancelarijski i školski pribor, poslovnu galeriju, blokovsku robu, higijensko poslovnu konfekciju, ukrasna pakovanja, ramove i foto albume, računarsku opremu i dodatke, slikovnice, bojice, bojanke, knjige, čestitke, pozivnice, pisma, razglednice...

Заборачене приче и легенде

Пише Александар Бабић

Перчин - плетеница наз мушка леђа

Најстаријим минијатурама и фрескама из десетог века сви поштовани људи су приказивани (сликано) са дугачком косом. У стара времена стрижење илитишишање косе било је знак ропства. Коса се шишила слугама! Антрополог Лубор Нидерле, пишући о култури древних словена, потврђује да су они носили дугачке косе и да је ретко које племе при kraју паганских времена шишило косу. Кратко подшишани били су само Стари Римљани и Угри (Мајаци). Песник Хомер је описивао како Грци намештају дугу косу да им слободно виси у другим витицама. И Јиречек у својој „Историји Срба“ наводи да су Јужни Словени у ствари носили дугу косу, тим пре што су дошли у средину (на Балкан) где се тако носило. Кад је 1443. године светски путник и дипломата Бетрандон де Брокијер био у посети на двору српског деспота Ђурђа Бранковића, видео је, како пише, „много деспотових људи, лепе и крупне господе, с дугом косом и великом брадом“. Дугу косу у Срба помиње још путописац.

После пада Србије под турско ропство, прихваћен је начин шишиња – спред се коса ошиша (само што се не брије као Турци што чине), а острог се пушта једна (или неколико) витица. Коса се пуштала да расте још од детињства. У једној народној песми то се дочараја: „Плетенице низ леђа пустио ко ћевојка од дванаест година“. Име за овако дугу косу било је витица, сплет или курјук, а да би се, ипак, коса мушкарца разликова од косе девојака и жена, уведен је нови назив – перчин, или како су браћа Миладиновици забележили: перче или черпин. Иначе, перчин је персијска реч.

Књижевник Милован Видаковић овако описује свога брата од стрица: „Младић око својих двадесетак година, но крупан момак и здрав, с великим низ леђа перчином, с првеним пантљикама оплетеним – момак да му пара није било“. Момци су сплетали дуте власи перчина у четири струке и некима је досезао до паса. У епској народној песми о војводи Каџици, опијује се и његова наочност кроз стихове: „Бела лица, прни науспница – прн му перчин појас премашао“. Леп перчин у момка заносио је женскиње, тако да су девојке певале: „Дај ми, Боже, лијепа јунака, прна брка, а ханџали ока, дуг перчин и дебела врати“.

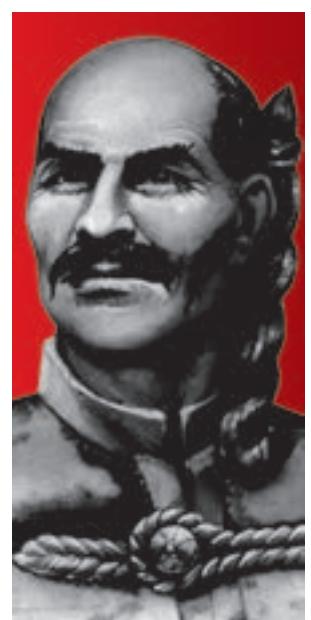
Познато је да је и Карађорђе плео власи у дугачку витицу (перчин) који му је покривао леђа, а с преда их је високо зачешљавао. И војвода Младен Миловановић из Ботуња надомак Крагујевца носио је дугачак перчин. Карађорђе је желео да се обичај ношења перчина одржи, али то није било могуће из практичних разлога, пошто је приметио да најчешће страдају они устанци које Турчин успе у борби да ухвати за перчин и тако га лакше савлада. Била је прво издата наредба да се косе не шишију, а онда да се шишију, да се скidaју перчини. Први који је одсекао перчин је, по свему судећи, хайдук Вељко. Приликом доласка Руса у Неготинску крајину, које је он „неисказано љубио и много обичаје од њих примио“, како бележи Вук Карадић, научио је и „косу стрићи“. Карађорђе је то учинио нешто касније, у јануару 1810. године, када и скоро сви устанци. Али, још је било људи са перчинима у Србији, те је и књаз Мило морао да обновља наредбу о скidaњу перчина. Сретењ Л. Поповић у својим записима „Путовање по Новoj Србијi“ казује како је имао прилику да види лепо одевене сељаке кад су долазили, фебруара 1835. године, у Крагујевац на Сретењску скупштину, сви по већој части, са перчинима.

Треба поменути и једну занимљивост: сељаке из смедеревских села, кад су чули за Карађорђеву наредбу о одсекању перчина, отишли су до свог војводе Вујице Вулићевића и по њему поручили Карађорђу да је доста што заповеда њиховим главама, „а наше ће главе заповедати нашим кикама на њима“. И Карађорђе је морао предузимати чак и оштре мере да би их натерао да се шишију. Многи су узимали одсечене перчине у руке, миловали их и кроз плач говорили: „Колико сам те чешљао, гладио, мазао, а сад све узалуд!“

Сељаке су сакупљали и великим теразијским маказама (или маказама за шишије овације) одсекали им перчине. Милан Ђ. Милићевић бележи да је било перчина дебелих као коњски репови. Многим људима жене су кукала за одсеченим перчинима као да су живи настрадали. И Милићевић је још као дете почeo да пушта перчину, али када је стигла нова Милошева наредба о скidaњу перчина, морало се то учинити – на захтев оца, док је мајка стално одлагала“. Волела је детињу плаву косу да уплиће, каткад од троје, а кад и кад од петоро витица и да на kraju сплете са два низа металних новчића, што је све дивно звецкало када би он трчао или се играо са децом“. Перчин му је одсекао ујак, а мајка је узела и почела да се грува рукама у груди и кука: „Аја, мени, што ми дете нагрдише! Постоји и прича о неком чичу Станоју из Лугавчине који није жељeo да испуни ни Карађорђеву ни Милошеву наредбу и који је пристајao пре да остане без своje седе главe, него без перчине!

Прича о магији косе, иначе, сеже из библијских времена, из приче о Самсону (човеку сунца) који је био обдарен невероватном снагом и био у могућности да савлада лава или порази читаву војску противника. Једини услов који је анђео поставио његовим родитељима да им дете буде најснажније био је да не сме да сече или скраћује косу. Самсон је носио уплетену косу у седам других локни. Те локне су биле извор његове снаге све док му их жена Далила није одсекла, те су га филистејци савладали и везали за жрвање да им, користећи ону преосталу снагу, меље жито! Симболично, од уста, преносила се та магија.

Враџбинама се коса употребљава за разна „везивања“, а по народним причама, вилу можете савладати само ако вам пође за руком да је ухватите за косу. Нешто слично ономе што је схватио и Карађорђе кад је наредио да почне скidaње перчина – да Турци не би имали за шта да ухвате српског устаника.

megabelt ON

GUME Putnički i teretni program
Poljomehanizacija
Motocikli i bicikli

REMENJA Auto delovi
Auto kosmetika
Klasično klinasto, nazubljeno, polu-v PU/PN,
transportno, sintetičko, zupčasto,
varijatorsko, okruglo, extremultis...

ULJA

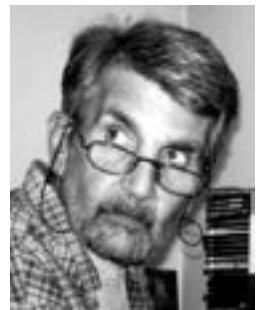
Mala Vaga, Kneza Mihaila 106, Telefon 325 236

НОВИ БЛУЗ ЛЕВЕ ОБАЛЕ (4)

Фармерке

И док су очеви још увек безрезервно веровали у поруке које су долазиле са Црвеног трга, синови и кћери су радосно хрлили на Црвени мост и веровали да је боља будућност најзад стигла

Пише Јован Глигоријевић

Hажалост, Леви Штраус није био први. Панталоне од цинса носио је још Гарibalди, а пре њега морнари из Ђенове, још у 17. веку. Од љеновљанско плавог, кроз француски, па све до енглеског језика, настала је реч цинс. Разумљива у свим језицима света, првобитно значи памучно платно обложен индигом, а данас - одећу од тог платна, најчешће панталоне. Наравно, Леви Штраус је у нечему, ипак, био први. Овај млади баварски трговац и његов ортак Џејмс Дејвис, по занимању шнајдер, произвели су половином 19. века панталоне од цинса платна, иштепане дебелим јаким концем и ојачане бакарним нитнама. Биле су отприлике онаквог кроја какве смо их и ми упознали, после више од једног века. Ове панталоне почели су масовно да купују рудари који су се запућивали у сунчану Калифорнију, е да би ископали који златни нутет и били богати до краја живота.

Ми смо их прво звали фармерке. Касније су постале фармерице. Такве су ушли и у књижевни говор, ваљда да не буде забуне, јер фармерке могу бити и жене фармера или особе женског пола које раде на фарми. Док смо готово сви говорили српскохрватским језиком, у оној западној варијанти називане су траперице. Потпуно погрешно! Фармери јесу носили памучне фармерице, а трапери су носили панталоне од коже, углавном јеленске. То се може проверити у било којем штиву које су потписали Бред Харт, Зејн Греј или Џејмс Фенимор Купер.

Прве фармерке у нашој социјалистичкој, федеративној и тако даље виделе су се по комисионима. Морам да објасним млађим нараштајима шта је то. Комисиони (правилније: комисионе, продавнице robe за широку потрошњу) биле су радње у којима је продавана роба са Запада по много вишо ценама од набавне. Ту робу су углавном слали „непријатељи народа“, избегли од правде народног режима, а касније југовићи на „привременом“ раду у иностранству. Слали су је и избегли ситни криминали и шверцери (онда се то звало: црноберзијанци) у пакетима својим породицама у земљи, да их препродају и некако се прехране до њиховог, крајње неизвесног повратка. Лепо, стигне пакет или га неко прошверцује „прекогране“, однесе робу у комисион, уговориши цену и чекаш да неко купи.

Комисионције су узимале леп проценат, али је народ некако бивао увек задовољан. И они што купе и они што продају. Најпопуларнији комисиони били су они београдски у Кнез Михаиловој, мада смо и ми имали ту врсту радњи у нашој чаршији. Први се налазио у данашњој продавници обуће у главној улици, тик до бивше углавне зграде ТП Србија, преко пута Пионира. Ка сеније, шездесетих, кад

су сазидане оне вишеспратнице преко пута ОШ „Радоје Домановић“ (данас зграда Радио Крагујеваца), у последњем локалу до хотела „Зеленгора“, где се данас сјаје излогу пехари Стрељачког друштва „Чика Мата“, отворен је комисион. Најзад, најмлађи и последњи, био је седамдесетих отворен у згради Кифла. Касније је ту била нека папирница, па после самопослуга.

То је што се комисиона тиче. А ми смо углавном стајали пред њиховим изложима и као заљубљени тетреби, угашеним чула за све друго, пребрали ужагреним очима по роби страног порекла: грамофонима и плочама, фотоапаратима и филмским камерама, разнобојним мајицама, струкираним кошуљама, а највише по њима – фармеркама тајанствено и дубоко плаве боје, са белим, вишеструким штеповима и сјајним, бакарним нитнама. Са налепницом на појасу (отпозади) и маленом етикетом која је извиривала из ивице задњег цепа, а на којој је писало Levi's. Левисово, а како да постане наше?

Hекако се и то средило, неочекивано за једну земљу социјализма са људским лицом, али, бога ми, реално. Црвени пасош постао је доступан готово сваком, а прорадила је директна железничка линија Београд-Трст. Некадашња колонија богатих српских трговаца у 19. веку није ни слутила да ће у другој половини двадесетог више од једне деценије бити поново центар трговине са браћом Србима и осталим Југословенима. Пијаци названа по оближњем мосту Ronte Roso постаће најчешћа дестинација млађих из СФРЈ, који су путовали у иностранство. Возови су кланци читаву ноћ. Затим се хрлило на пијаци или у оближњу робну кућу Giovanni. Увече назад на воз, који је кратким срећним и задовољним путницима хрлио назад у социјализам. Радост су једино помуштили цариници у Сежани.

И док су очеви још увек безрезервно веровали у поруке које су долазиле са Црвеног трга, синови и кћери су радосно хрлили на Црвени мост и веровали да је боља будућност најзад стигла. Фармерке су постала све лепше и лепше, а цинс све квалитетнији. Ницале су марке које су својом популарношћу потиснуле Levi's. Super Rifle, Roy Rogers, Jym Brown, постала су свакодневна појава на нашим улицама. Главна фора је била да мокре фармерке добро истрљаш циглом или неким згодним абразивом, по предњој страни ногавица. Истрљани део је на тај начин изблеђиван. Следећи корак био је да обучеш фармерке и седиш у кориту пуно воде, а онда сачекаш да се на теби осуше и скупе, односно постану узане. Такве припреме за вечерњи излазак на корзо могле су да потрају од јутарњих часова па све до предвече.

Осим панталона, постојале су и кратке јакне од цинса. Онај које је успео да комплетира био је главни даса. Мало касније, крајем шездесетих, индустрија одеће од цинса у

Трсту избацила је на тржиште фармерке од ребрастог сомота и других материјала. И то је прихватио, али не са оним одушевљењем које су изазвале платнене панталоне обложене индигом.

Нове власнице фармерки сви су гледали на улици задивљено и са зашићићу. А у школама, чак и оним средњим, једва се опстапало у њима. Прво су нам професори причали да то у Америци носе само сељаци и да је то као кад би се наша омладина облачила у чакшире од сукнја, које више ни становници села неће да носе. Кад то није упалило, почели су да нас истерују са часа. Виде ли те да си обука фармерке – марш напоље, неоправдан изостанак! Најзад, чичице и теткице су по средњим школама прошетале књигу наредби директора која је гласила да се у фармеркама не може боравити у школи. Последњи такав случај забележен је у јесен 1973. у Београду. Директорка ОШ „Дринка Павловић“ забранила је фармерке и то искључиво ученицима од петог до осмог разреда. Нормално, дневне новине су запрешћено писале о томе, али девој-

сталим кошуљама него са фармеркама. Уосталом, ко је још видео да је неки Француз просперирао на Дијвљем западу. Од све вестерн митологије Француза је једино успело да најтрају Таличног Тома.

А онда се десило оно право! Кројачи и абације из Новог Пазара су се досетили. Распарали су оригиналне, направили шнитове и започели производњу Levi's-a и свих других марки, како вам драго. Уторком, кад је пијачни дан у Новом Пазару, број становника ове вароши испод Сопота и престонице Стефана Немање се утроstrуčiovaо. Читава Југа се сливала у Пазар уторком, да купи фармерке. Биле су квалитетније од оригиналне. Ушао сам у један од многобројних бутика, кратких робом индиго боје. „Оћеш наше платно или талијанско?“, питао ме уморним гасом бутиџија. „Па, ја бих италијанско...“, несигурно сам се одлучио. „Може, може, нема проблема. Ал' да знаш, наше је боље. Талијани своје шију од нашег платна!“, незаинтересовано ме је обавестио газда. Ствар је ишла дотле да су једног дана инострани власници оригиналне запретили вишемилионском глобом Пазарцима, онда су се прерачунили и ангажовали их да раде за тржишта широм света, а да им нису наплатили лиценцу.

Најзад, доје време кад фармерке почеше да шију сви редом. И носили су их, такође, сви редом. Производе се сви могући и немогући модели: добри, лоши, веома добри и лоши сачувавају боје. Цене су исте такве. Има добрих јефтиних и добрих скupих. Постоје лоше јефтине и лоше скupе.

Измишљен је и нови стил одевања. На пример, сако, кошуља са краватом и фармерке. Тако одевени можете присуствовати и свечанијим приликама. Није више имати ништа против. Чак ће вас искомплитирати да сте баш casuale, а то је данас веома in.

Ето, фармерке су постале свакодневни део наших живота, баш као фрижидер, електрична пегла или млеко у тетрапаку. Иако данас могу да пазарим фармерке на сваком ћошку и кад ми се прохте, веома ми недостаје она свечана, готово сакрална природа тренутка првог облачења нових Super Rifle или Roy Rogers. Кад погледам око себе, видим их свуда – на пијаци, око пијаце, у оним лепо дизајнираним продавницама које личе на унутрашњост свемирског брода. А баш зато што их има толико свуда око нас, изгледа ми да сам привукан за једно место и да никада никада нећу моћи да кренем. Пре само пола века, набавити и обући нове фармерке из Трга није значило само оденути се по последњим правилима моде. Значило је отпутовати и удахнути дах и дух једног далеког, слободног и нама веома недоступног света.

чице нису смеле у фармерке све до истека директоркиног мандата.

Hајзад, дошао је и дан када су се фармерке могле купити и у нашим продавницама, по сасвим приступачним ценама. Најпознатија конфекцијска кућа „Вартекс“ из Вараждина, након дугих преговора и бучног најављивања, откупила је лиценцу за производњу фармерки марке Levi's. Срећан догађај се збио осмдесетих година прошлог века. Годину-две касније још једна домаћа фирма се упустила у авантуру са цинсом. Београдски „Беко“ је откупио лиценцу француског модног гиганта „Ли Купер“. Међутим, београдско-француско друштво „Ли Купер“ је имало више среће са мајицама, цемперима и о-

ПРЕМИЈЕРА „ДВАНАЕСТ ГНЕВНИХ ЉУДИ“

Студија личности

Овај комад је заједнички пројекат три амбасаде САД - у Србији, Хрватској, Босни и Херцеговини, као и три града из ових земаља - Крагујевца, Вировитице и Зенице

Драма „Дванаест гневних људи“ Рециналда Роуза, у режији Нила Флекмана, госта из САД-а, премијерно ће бити представљена крагујевачкој публици у петак, 25. маја. Већ наредног дана видеће је Београђани, 28. маја уследиће гостовање у Зеници, а потом и у Вировитици, 31. маја.

Овај комад је заједнички пројекат три амбасаде САД - у Србији, Хрватској, Босни и Херцеговини, као и три града из ових земаља - Крагујевца, Вировитице и Зенице. У представи играју по два глумца из Зенице и Вировитице, док ће крагујевачки Театар у најбољем светлу представљати девет глумаца.

Драма „12 гневних људи“ Рециналда Роуза је студија личности у процесу судског система. Прича о томе да један човек (или мала група људи) могу да направе промену, вредна је помена, поготову данас. Лако је бити разочаран пљубом

Након десет година, у најстаријем српском театру одлучили су да поново учествују на сусретима професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић“, који су ове године одржани у Пироту. Није направљена никаква помпа, нити је дато било какво објашњење зашто се крагујевачки Театар одлучио на овакав потез. Исто тако, без икакве прашине угашен је и овдашњи „Јоакимфест“. Слава му!

Овај фестивал настао је након што је одлучено да се сусрети „Јоаким Вујић“ не селе из града у град. Међутим, након само три године пукла је тиква, неслагање, али и тешке речи, пале су између тадашњих зарађених страна – Књажевско-српског театра и иних позоришта у унутрашњости Србије. Крушевач је преузео барјак сусрета, а Крагујевац наставио са новим концептом „Јоакимфест“. Пљувтале су оптужбе преко медија, а

чињеница, понуђених докумената, подразумевајућих лажи - свеједно да ли се то догађа на суду или на изборима. Али, проналажење снаге да се све ово одгурне у страну и у оквиру људских могућности учини све оно што се може за бойкот појединца и заједнице, основна је идеја ове драме.

Редитељу Нилу Флекману ово је први контакт са глумцима са ових простора. Ипак, рад на представи, према његовим речима, тече глатко. Задовољан је и сарадницима и самим процесом рада.

- У Америци имате могућност да бирате суђење пред судијом или пред поротом. Свако ко гласа или плаћа порез мора бити и уписан међу поротнике. То, укратко, значи да порота не мора бити правно писмена. То су обични људи који доносе своје одлуке на основу својих судова. Они су некада објективни, а некада субјективни. Дакле, реч је о лутрији на суду. Ово је прича управо о томе, објашњава Нил Флекман и додаје да сваки систем има своје врлине и мане.

Да ли је ово актуелна тема, према речима Флекмана, одлучиће публика. Његов принцип је да не доноси своје судове унапред. Тако је и дошао у Србију. Иако, није имао никакво предзнање о српским глумцима и позориштима, дошао је отворена ума. Није имао ни велика ни мала очекивања. Једно-

ставно, дошао је да уради добру представу.

Ипак, већини редитеља који долазе са запада рад са глумцима зна да зада проблеме.

- То овде није случај. Реч је о одличним глумцима. Дешавало ми се, рецимо, у Москви да представу радим као „зубарски“, дакле тешко, као на операцији зуба. Тешко, јер су глумци навикили на другачији рад. Овде то није случај, каже наш саговорник.

Гости из Тузле и Вировитице одлично су се уклопили. Иначе, за њихов долазак заслужан је Небојша Брадић који је недавно сарађивао са позориштима из ових градова на представи „Проклета авлија“.

- Најважније је да се са колегама одмах разумете, а то је овде случај од првог дана. Сарадња је заиста одлична, пријатељска, а верујем да ће публици бити занимљиво да види дванаест различитих карактера. Верујем да је реч о свременској причи о кривици и невинosti. Овде се одлично показује како дванаест људи гледа на „злочин“ – не треба тражити савремена стремљења, већ оценити добру или лошу глуму, односно представу каже Игор Голуб, глумац из Вировитице.

Премијера представе заказана је за 20 часова.

М. Ч.

КРАГУЈЕВЧАНИ У ПИРОТУ Награда за Трнду

на крају смо добили два фестивала.

Најбољом представом 48. Фестивала професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић“ у Пироту проглашен је комад „Ниш експрес“ Народног позоришта у Нишу, док је за режију награђен Кокан Младеновић за представу „Иза решетака“ Крушевачког позоришта.

Глумачке награде однели су Ђојан Вељовић, за улогу Управника затвора у представи „Иза решетака“ Крушевачког позоришта, Маја Вукојевић Цветковић за улогу Хансагинице у представи „Ниш експрес“, Драгана Врањанац Љубомирић за улогу Вендле у представи „Буђење пролећа“ Народног позоришта Ужице, те Драгана Јовановић за улогу Небојше Брадића.

„Трансилванија“ Позоришта „Зоран Радмиловић“ из Зајечара.

Специјална награда додељена је представи „Зла жена“ Народног позоришта Пирот, за колективну и гру и ангажован, жанровски чист приступ родно сензитивним проблемима, како је навео жири, који су чинили Јасмина Аврамовић, Светислав Јованов и Јелена Богавац. За сценографију је награђен Никита Миливојевић за представу „Ђаволијада“ Шабачког позоришта, које је однело и награду за костим.

Да баш Крагујевац не оде из Пирота голих рук у побрину се Драгослав Танаковић Трнда, који је награђен за оригиналну музiku за представу „Ноћ у кафани Титаник“, у режији Небојше Брадића.

„АЛНАРИ“ НАГРАЂУЈЕ Питања о постанку света

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“, биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари“. Потребно је да у петак, 25. маја, позовете 034 333 111, после 10 часова и добијете роман „Космос“, аутора Карла Сегана. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“ у Родицентру.

„Космос“ је примамљива, домишљата и изузетно добро написана књига. Наши су преци страстично желели да спознају свет, али није им се посретило да пронађу прави начин. Зато су себи створили слику малог, љупког, чудесног света којим владају богови. Данас поседујемо првокласно и моћно средство за спознавање свемира и науку. Њоме смо открили да је свемир толико стар и толико велики да на први поглед све људско делује беззначајно. Одвојили смо се од свемира. Изгледају је далек и без утицаја на нашу свакодневицу. Међутим, помоћу науке докучили смо не само да је свемир величанствен и чаробан, већ и да је доступан људској спознаји. Питања о постанку света и о судбини свемира побуђују занимање и знатижељу огромног броја људи. Раздобље у којем живимо велико је раскршће наше цивилизације, а можда и наше врсте. Којим год путем кренули, наша је судбина нераскидиво повезана са науком. Ова је књига покушај да се опишу замисли, методе и радости науке.

СУСРЕТИ СА ПИСЦИМА Шери Џонс у Крагујевцу

Америчка књижевница Шери Џонс гостоваће 27. маја у Крагујевцу, а повод посете је промоција њене треће књиге, „Четири сестре, четири краљице“, у издању „Беобука“, издавача који је први у свету пустио у продају њен дебитантски роман „Драгуљ Медине“, причу о Мухамедовој омиљеној жени Ајши.

Да подсетимо, Џонс је боравила у Београду пре три године када је српски издавач објавио наставак

СЦЕНА ИЗ НАГРАЂЕНЕ ПРЕДСТАВЕ МАРИБОРСКОГ ПОЗОРИШТА

„ЗЛАТНА ИСКРА“

Гран при Мариборцима

Представа „Кад је Шлемил ишао у Варшаву“ позоришта лутака из Марибора

апсолутни је победник 14. Међународног луткарског фестивала. Поред награде за најбољу представу и режију освојили су и награду за најбољег глумца

Најмлађи љубитељи позоришне уметности могли су на овогодишњој „Златној искри“ да погледају 19 луткарских представа из земље и иностранства, а представа мариборског позоришта „Кад је Шлемил ишао у Варшаву“ добитник је прве награде 14. Међународног луткарског фестивала.

Редитељка ове представе Јелена Ситар Цветко освојила је и плакету „Златна искра“ за најбољу режију.

Одлуком петочланог међународног жирија, друга, односно трећа награда и Статујета „Златна искра“ припадају Дечјем позоришту из Суботице за представу „Охридска легенда“ и Московском обласном државном позоришту лутака за представу „Маша и медвед“.

Плакета „Златна искра“ за најбољу сценографију припадају Мариети Голомеховој из Дечјег позоришта из Суботице, а за најбољу креацију лутака Свили Величковој Државног позоришта лутака из Бургаса у Бугарској. Награду за најбољу музiku освојио је Александар Саша Поповић за музiku у представи „Приче птице лажљивице“ Лут-

карске сцене „Тоша Јовановић“ из Зрењанина.

Равноправне награде за глумачка остварења освојили су Анастасија Игнатенко за улогу Маше у представи „Маша и медвед“ позоришта из Москве, Михи Безељак за улогу Шлемила позоришта из Марибора, као и глумачки ансамбл Луткарске сцене из Зрењанина и Марионетског позоришта из Лондона за представу „Црвени балон“. Награду за оригиналну продукцијску идеју освојио је театар „Форум“ из Јубљане за представу „Распевани замак“.

На фестивалу „Златна искра“, који је почeo 13. маја, у такмичарском делу учествовало је 19 представа од којих 14 из иностранства, и то из Бугарске, Словеније, Хрватске, Кине, Румуније, Украјине, Русије, Енглеске, затим из Новог Сада, Суботице, Земуна, Зрењанина и Ниша.

О наградама је одлучивао жири у сastаву Живомир Јовановић, Анастасија Крајгер, Наталија Гочева, Владмир Грубанов и Дарија Нешчић.

Као и сваке године, све представе су биле одлично посете, чак и one које су се играле у термину од девет часова ујутру. Сваког дана стотине малишана из овдашњих основних школа „јуришали“ је ка Позоришту за децу. Фестивал „Златна искра“ по броју учесника, гледалаца, али пре свега мајстора луткарства из целог света, највећи је српски фестивал луткара, а вероватно и у региону. М. ЧЕР

Маргарите, Елеоноре, Санче и Беатрисе, ћерке грофице Беатрисе Савојске и грофа од Прованса Рамона Беренжеа. Наредне три године Шери Џонс је истраживала историјску грађу о њима и бурним временима у којима су живеле.

Све четири сестре су биле потенцијалне наследнице Прованса, пошто нису имале брата да наследију овај драгуљ међу вазалским државама Француске, што их је чинило веома атрактивним удавачама и све су скопиле политички добре бракове и постале краљице Француске, Енглеске, Сицилије и Немачке.

Књижевница не крије да је дала себи слободу да измешта неке детаље о овим женама које јесу имале велики утицај, али су живеле у временима када су морале да се у јавности држе по страни, истичући у први план мужеве или своје синове, па и унуке.

Иначе, Крагујевчани ће бити у прилици да упознају Шери Џонс у недељу, 27. маја, од 18 часова.

приче о Ајши, „Мач Медине“, а сада се одазвала позиву „Беобука“ и прекинула промотивну турнеју по Сједињеним Америчким Државама, поводом изласка из штампе нове књиге да би се срела са српским читаоцима. То ће прво учини у Новом Саду, па у Београду и Крагујевцу, у књижари „Младинске књиге“ у Плази“.

После серијала који се бавио додгајима везаним за почетак ислама и положај жена у њему, књижевница се определила да јунакиње новог романа потражи у Европи 13. века, на дворовима Прованса, Енглеске, Француске, Немачке, Сицилије. Њену пажњу су привукле хронике у којима су описане житија четири сестре,

Култура

„НОЋ МУЗЕЈА“

Рекордна посета

Библиотека, Спомен-парк и Историјски архив Шумадије, озбиљним програмима подигли су квалитет ове манифестације. Такође, похвале иду и приватним галеријама, али и појединцима и независним удружењима који су обележили ово вече

ФОТОГРАФИЈА ЗА УСПОМЕНУ - „ФОТО СТУДИО – ШУМАДИНЦИ“

Више од 15.000 Крагујевчана пропратило је неки од 39 програма у петом издању манифестације „Ноћ музеја“. Поред већ убијајених локација, велику пажњу Крагујевачана привукао је „кадавер“, изложба фотографија Ана-

турних манифестација у Европи и Србији ове године био је базиран на промоцији богате културне баштине и културно-историјског наслеђа Крагујевца и региона Шумадије. Истовремено, један од важних циљева је упознавање пре свега млађе публике, која по актуелним ис-

таса Јовановића, документарна изложба „Живот кнеза Павла“, „Александар и Драга“.

Само су најамбициознији обишли све. А није добро почело. Ђоковић и Лига шампиона озбиљно су уздрмали „Ноћ музеја“ - тек по неко је ушао у музејске и галеријске просторе у првим часовима ове манифестације, да би после 22 часа и пеонала све живуло. Углавном су Крагујевчанке биле те које су прве „попукле ногу“, док је јача половина још била „залепљена“ за фотореље.

Концепт крагујевачке имплементације једне од највећих кул-

траживањима недовољно посећује музејске и галеријске просторе, са правим културним богатством, које им је ту, надахват руке.

Шта је обележило пету „Ноћ музеја“?

Најпре, ваља похвалити три установе: Библиотеку, Спомен-парк и Историјски архив Шумадије, које су озбиљним програмима подигле квалитет ове манифестације. Такође, похвале иду и приватним галеријама, али и појединцима и независним удружењима који су обележили ово вече.

Зато ваља похвалити фото-клуб „Аполо“, Љубишу Јелића Пинкија, Славољуба Радојевића, Миладина Милосављевића.

Веће гужве најпре су почеле у Музеју „Стара Ливница“. Поставка „Историја настанка војне индустрије у Србији“ пратила је развој крагујевачке војне фабрике, од њеног оснивања 1853, а посебан догађај била је изложба радова првог српског и крагујевачког фотографа Анастаса Јовановића. А потом се та гужва, као у таласима, преносила до „Мостова Балкана“, Библиотеке, галерија „Арт“ и „Риме“.

У „Мостовима Балкана“ представљена је изложба под називом „Токови српског цртежа“. На овој презентативној изложби пртежа заступљени су радови 12 најемињентнијих уметника српске уметности 20. и 21. века, попут Петра Лубарде, Миће Поповића, Ивана Табаковића, Љубомира Поповића, Леонида Шејке, Владе Величковића. У Библиотеци посетиоцима је представљена збирка књига колекционара Миладина Милосављевића из Рековца, која обухвата библиофилска издања, ретка издања књига Иве Андрића и Милоша Црњанског, старе и законом заштићене књиге штампане до 1867. године.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА КРАГУЈЕВАЦ 1977-2012.

Тридесет пет година модерног библиотекарства

Месец мај протиче у знаку обележавања 35 година рада крагујевачке Универзитетске библиотеке. Поводом ове годишњице објављена је монографија „Универзитетска библиотека Крагујевца 1977-2012“ („Тридесет пет година модерног библиотекарства“), промовисана прошлог четвртка, 17. маја, која има за циљ да прикаже рад библиотеке од оснивања до данас али и да сачува од заборава образовни, научни, истраживачки, културни и друштвени рад и развој ове установе.

Претеча данашње Универзитетске библиотеке у Крагујевцу је Библиотека Лицеума књижевства српског, основана 1838. године, а при данашњем Универзитету (тада „Светозар Марковић“) основана је 6. маја 1977. године. До 1981. године налазила се у просторијама Дома самоуправљача, а тада је премештена у новоизграђену зграду Правног факултета. Како би се у пословима новоосноване Универзитетске библиотеке применили стандарди ондашњег савременог библиотекарства ангажована је Емилија Јовановић, магистар библиотекарства.

Прве године рада обележила је стваралачка клима, ради сврсисходнијег коришћења научних и стручних информација прикупљене су и штампане све докторске дисертације и магистарске тезе на-

ставника и сарадника крагујевачког Универзитета, као и „Библиографија радова наставника и сарадника Универзитета“.

У протеклом периоду књижни фонд Универзитетске библиотеке се обогатио куповином домаће и стране књиге, поклонима, легатима, докторским дисертацијама и магистарским тезама, тако да сада броји око 100.000 јединица. Библиотека располаже и богатом збирком периодике у којој има часописа које не поседује ни једна друга установа у Србији.

Монографија сем неопходних стручних и података и информација о свакодневном раду установе и функционисању одељења библиотеке, има и низ интересантних података, попут прве инвентарисане библиотечке јединице „Правци криминалне психологије“ из 1976. године аутора др Михајла М. Аћимовића, највећег по-клона Лидије Пејчић из 2011. године који броји 3.200 наслова (искључиво наслови на српском језику), највећем легату установе бивше Више педагошке школе у Крагујевцу (8.082 публикације) добијеном 1988. године и највећем легату појединца добијеном од породице професора др Светозара Стоја-

новића (2.986 јединица) поклоњеном прошле године.

Најстарија књига из Збирке ретке и старе књиге је издање збирке законика црквеног права из 1730. године а први часопис набављен за Одељење периодике је „Аутоматика“ са оксфордског Универзитета.

Монографија педантно бележи биографије свих досадашњих руководилаца Универзитетске библиотеке од оснивања до данас (Милан Станковић, Александар Милосављевић, Ружица Јгњатовић и Мира Матић), као и тачан списак свих запослених који су у њој радили.

З. М.

ПОРЕД ФОТОГРАФИЈА И ДОКУМЕНТА, У ОКВИРУ ИЗЛОЖБЕ „ЖИВОТ КНЕЗА ПАВЛА“ ПРИКАЗАН ЈЕ И ДОКУМЕНТАРНИ ФИЛМ О КНЕЗУ НАМЕСНИКУ

не, затим ретка издања, минијатурне књиге, као и периодику – нулте и прве бројеве.

У Улици Бранка Радичевића као у кошници. Испред Гиманзије

БИБЛИОТЕКА: ЗБИРКА КЊИГА КОЛЕКЦИОНАРА МИЛАДИНА МИЛОСАВЉЕВИЋА ИЗ РЕКОВЦА

клиници цртaju, у Дому свирка, али и изложба Славољуба Радојевића коју, нажалост, нису могли да виде сви, управо због концерта. У „Рими“ изложба Александра Цветковића, а одмах поред бројни Крагујевчани сликали су се у народним ношњама у фотостудију „Шумадија“. Вероватно највећа атракција овогодишње „Ноћи музеја“ био је „кадавер“ на Медицинском.

После поноћи Крагујевчани су похрлили ка Великом парку и Шумадијама. Изненађујуће гужве су у Историјском архиву Шумадије и Спомен-парку.

Музей „21. октобар“ специјално је припремио занимљиву foto-документарну изложбу о владавини кнеза Павла Карађорђевића, а у Архиву изложба „Александар и Драга“ оригинална је поставка коју чине документи, досад необјављивани у јавности, који се односе на краља Александра Обреновића и Драгу Машић.

М. ЧЕР

НОВА ПОСТАВКА У ГАЛЕРИЈИ „АРТ“

Слике Бранка Мильуша

У галерији „Арт“, у петак, 25. маја, крагујевачка публика ће бити у прилици да након дужег периода види дела недавно преминулог уметника Бранка Мильуша.

Као сликар и графичар издавају се талентом и оригиналношћу свога израза, енергијом и поетском суштином своје форме. Позитиван став према уметности и животу стално је био присутан у његовом оригиналном сликарском и графичком циклусу и представља значајан момент у стварању наше најмлађе уметничке генерације.

Природа је његова опсесија, а човек са проблемима егзистенције и сталном надом коју носи у себи основни су мотиви његових дела. Своје снове и оптимизам уткао је у све циклусе стваралаштва, у уснulate форме и сетне девојке, у пужеве и букете цвета, у коцке и пределе, школке и спирале, као линије сталног кретања и обнављања.

Бранко Мильуш је најмлађи уметник који је награђен на „Октобарском салону“. Још у младости добио је и награду „Политике“. У конкуренцији афирмисаних сликарса и графичара добитник је 20 разноврсних награда, које други добијају касније, у зрелијем добу свога живота и стваралаштва. Освојио је и „Велики печат“ галерије „Графички колектив“, прву награду за сликарство на изложби „Екс темпоре“ у Пирану и награду „Питер Лудвиг“ у Бечу. Мильуш је добитник и награде за животно дело „Златни беочуг“ и „Седмоулске награде“ ондашње Социјалистичке Републике Србије.

Пред љубитеље ликовне уметности у земљи и иностранству изашао је са 40 самосталних и 300 колективних изложби.

Мильуш је рођен у селу Драготића код Приједора у Босни и Херцеговини. Дипломирао је на сликарском одсеку на Академији ликовних уметности у Београду 1958. године, у класи професора Недељка Гвозденовића, магистарске студије графике завршио је, 1961. године, код професора Бошка Караповића, а затим специјализирао графику у атељеу Џонија Фридлантера у Паризу.

Поред сликарства и графике, Мильуш се бавио мозаиком, витражом, илустрацијом и графичким дизајном, као и педагошким радом.

Био је редовни професор на Факултету ликовних уметности у Београду, Академији лепих уметности у Београду, Академији уметности у Бањалуци и гостујући професор на неколико факултета у Србији.

Изложба у галерији „Арт“ биће отворена у петак, 25. маја, у 19 часова, а трајаће наредна два месеца.

САТИРА

Ламент над празнином

- Ово ми је један од најгорих дана - хуктао је од раног југра Феликс над столом и над својом судбином.

- Не видим смисао живота - говорио је држећи руке на очима. - Питам се, због чега моје постојање на планети? Ма, питам се због чега постоји планета? Данас сам веома депресиван и разочаран. Озбиљно помишишљам да дигнем и руку и ногу на себе и растанем се од овог живота који ми није био пријатељ - Феликс је руком опонашао држање пиштоља и пуштање у сопствену, слуђену главу, док је ногом трао као да издише.

- Од када је свануло, мрак ми је пред очима. И све је трвијално, прозаично, банањно, испразни... Када сам се јутрос суочио са супровом стварношћу, потонуо сам у осећање апатије - Феликс се давио у ружним мислима. - Тако сам безволјан и све ми је равно - показивао је то и равним покретима руку. - Осећам се грозно, јадно, понижено, одбачено и издано. Питам се, вреди ли било какав труд, ако нема резултата мог крвавог рада?

А онда је Феликс морао самом себи да призна велики пораз.

- У данашњим новинама нема ниједне вести о мени, ниједног ретка, ниједне моје слике и изјаве. Грозна је ова изборна тишина!

Александар ЧОТРИЋ

Ми се најодлучније залажемо за департизацију државе јер смо смо све чланове наше партије већ запослили!

Признање

- Замисли - обратио се Феликс једном пријатељу - моја жена за ме не каже да сам шмокљан, уштва, никоговић, лицемер и користољубиви подлац.

Пријатељ га је значајно погледао, али ништа није коментарисао. Само је слегао раменима, покazuјући тако да његова рамена нису за плакање.

Феликс је имао потребу да са неким подели своју интиму, да се изјада и да испричала кроз какав пакао пролази у браку. Знао је да није паметно откривати другим људима своје слабости, али овога

Стекао сам животну зрелост. Трпим боље него икад!

Ивко МИХАЛОВИЋ

Карикаћура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

**Србија је у фази лактације.
Зато је сви музу!**

Радмило МИЋКОВИЋ

пута је морао да се отвори, да не би пукао.

- Нема дана да ми жена не звона да сам слабић, површан, немаран, недоследан, кукавица... Шта ми све не говори, не могу ни да поновим. Не знам зашто, али највише ми то говори недељом. Како устанемо тог дана, креће њено придиковање. Недељом - уздахнуо је Феликс - она има највише времена и енергије да ме врећа, вербално напада, омаловажава, кињи и оптужује. Још пре доручка изрећа да сам опсесивно компултивно поремећена личност, неуротик, хистерија, депресивац, аутистичан... За доручком, који ми преседне, моја жена сикће да не може да ме назове човеком, јер сам лажов,

манипулант, преварант, лицемер, гад...

Пријатељ га је слушао и чудио се.

- Како одмиче дан, тако сам ја за моју жену све гори - говорио је Феликс ужарених образа. - До ноћи сам морална наказа, физичка креатура, емотивно незрео, ментални болесник...

Онда је Феликс значајно погледао пријатеља, очекујући да и он нешто каже.

Овај је припалио цигарету, повукао дим и одмахнуо руком:

- Ипак те жена најбоље познаје!

Александар ЧОТРИЋ

Бирачи су сити свега. То је једини разлог што на дан избора закључавамо контејнере!

Милан Р. СИМИЋ

Караван

Крагујевац је вазда имао градове побратиме. Никада нисам била на пријему код градоначелника, али сам једном читала у новинама да хол од његове канцеларије краси на десетине урамљених повеља о сарадњи, пријатељству, братимљењу. Читав поток доказа о братској љубави. Истина, некада је важио кључ "братство и једнство" помоћу којег се до тог статуса долазило, а данас се пријатељи траже више из интереса.

Од свих тих пријатељских градова, најапсурдније је било братимљење са америчким градом Спрингфилдом, три године након бомбардовања. Какве смо вајде имали од тога не сећам се, али зато живо памтим Караван пријатељства који је сваке године пловио пут Карловца и обрнуто. И, како су нас натовске бомбе зближиле са Спрингфилдом, тако су међусобни топовски плотуни раздвојили нас и Карловца.

Ипак, Карловац је некако увек имао посебно место међу свим нашим пријатељским градовима. Ми смо код њих одлазили за Ђурђевдан, а они код нас долазили на октобарске свечаности. Десетине аутобуса, а њихов број се из године у годину повећавао, хрлило је два пута годишње тамо-амо. Натрпани сувенирима, домаћом ракијом, сувим месом, сиром, кајмаком, музичким инструментима и разним дрангулијама од поклона, кретали смо на пут. Свирало се, певало и наздрављало још пре него би кренули. Скоро сви смо се међусобно познавали јер, ко је једном кренуо са Караваном, ретко је прекидао ту традицију. Само су нам се, изнова, прикључивали нови.

У старој Југославији, Карловац је био један од најлепших градова. Град зеленила, смештен чак на четири реке! Близу море, близу Плитвице, надомак Загреб, а Словенија преко пута! Милина! Тих дана, док смо боравили код њих, читав град је био подређен Крагујевчанима: гостовали су најпознатији рок бендови, кувао се војнички пасуљ на Петровој Гори, пентрали смо се уз Дубовац и пијанчили поред Коране! Наливали смо се чувеним, и најбољим карловачким пивом! Плакало се и кад смо долазили и још више кад смо кретали назад! Онда се тај "сценарио" понављао на јесен, у Крагујевцу. У међувремену, летовали смо заједно, дружили, заљубљивали, кумовали једни другима... Када нас је једне године поплавила Лепеница, Карловчани су читаве композиције слали хране. Једном нам се, у повратку, покварио аутобус, негде иза Загреба, а колоне аутомобила су у рекордном року дојуриле ауто путем, сви спремни да нас превезу до куће.

Ја сам се "каравану" придружила још у основној школи. Немам појма како се то десило, али је, ваљда, било очекивано с обзиром на побратимску традицију. И, тада сам упознала моју Вишњу, једно слатко, наслеђено и добро девојче! Њен отац је служио војску у Крагујевцу и био је "стари караванџија" који је своје пријатеље радо примао у мају у свој дом. Онда сам се тој екипи придружила и ја. Не само да смо Вишња и ја наставиле годинама да се виђамо, ми смо се непрекидно дописивале. Пун кофер најлепше направљених коверата и најискренијих писама остао је као потврда једног великог пријатељства.

Не сећам се када смо се последњи пут виделе, али се сећам мучног телефонског разговора усред рата. Гранате су летеле над Карловцем, свака је својата Вуковар и била увређена на ону другу. Потом су и над нама вилениле неке бомбе, ишло се из рата у рат. Вишња и ја смо прекинуле контакт.

А, онда сам синоћ, угледала њено и даље мило лице на свом рачунару. Признајем да ми је рука дрхтала док сам јој слала поруку и стрепела да ли ће да одговори. А, онда је стигло: "Лед пукнуо..." Одахнула сам и схватила да рољам у сузама. Бесконечно дуг разговор текао је без враћања на деценијску рупу у нашем друштву. Моја Вишња је и даље лепа, врчава и вазда зрејиша од мене.

Да се разумемо, далеко од тога да сам југоналгична. Хтела сам само да кажем да сам многа своја дугогодишња пријатељства умела да сачувам и очувам у животу. Али да има и оних које невиђеном снагом чувам и у свом срцу. И, да не заборавим: Политичари лају, каравани не пролазе, али пријатељства остају!

ЛЕПА ЈЕЛА

Горан Миленковић

Разонода

ОДВАЛЕ

МИЛУТИН МРКОЊИЋ, министар и „заводник“, на опаску да је „виђен с неком новом“:

- То ми је пријатељица и нема говора да имам нешто с њом. Не бих ја моју Ану Бекуту мењао ни за шта на свету.

МАРИЈАНА МАТЕУС, модна стилисткиња:

- Секс је кључ успеха. Веома сам страсна жена, тако да код мене не може да прође мушакрац који није довољно паметан и потентан.

ЕКСТРА НЕНА, шансонерка, која се бави и педагошким радом:

- Код нас се не схвата разлика између уметника и просечних који доминирају у медијима. „Знакове поред пута“ срушили су писци једногодишњих бестселера и свадбарских хитова, који хрле у дворане пуне немислећих.

ЈОВО КАПИЧИЋ, некадашњи високи функционер УДБЕ, на питање где су кости генерала Драке Михаиловића:

- Нисам ја био гробар, а и да знам где је, не бих рекао за живу главу, зашто да се слави његов гроб.

САША ВИДИЋ, модни дизајнер:

- Наше жене су прилично неумерене, па на њима најчешће буде свега - и са кинеске пијаце и из престижних бренд радњи. Тако настају те покретне тезге које срећемо на улици и гледамо на телевизији.

ПРОФ. РАТКО БОЖОВИЋ, социолог културе:

- Материјално сиромаштво произвело је духовну сушу. Ветрови кризе померили су човека, као што у јесен отргну лист са дрвета и баце га у блато.

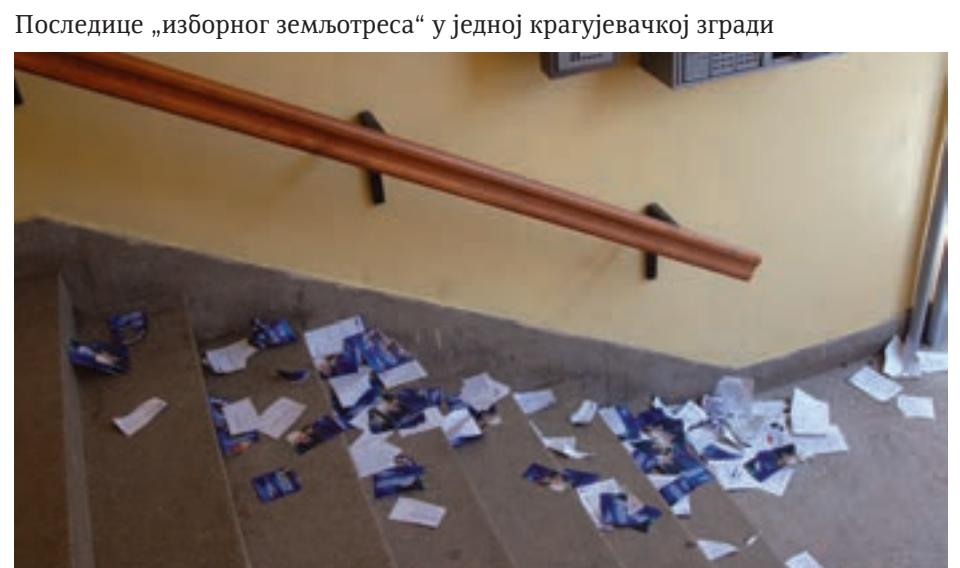

РАМБО АМАДЕУС, музичар, представник Црне Горе на „Евросонгу“, некада је имао лоше мишљење о овој манифестацији:

- Промена става или мишљења је легитиман процес. И црква је тврдила да је Земља равна плоча, па се предомислила.

Милош Ильјатовић ЗУМ

Нису баш слатке и крупне, али су прве и скупе

Тужно је видети сломљену јапанску шљиву, још тужније што тако нешто било ко може да уради

Где ли са
Мале ваге
путује ова
трафика

Захваљујући спретности овог радника, мушкатла испред Скупштине града ужива у купању

“ТРГОВИНА 22”, А. Д., КРАГУЈЕВАЦ

ОГЛАШАВА
СЛОБОДАН ПРОДАЈНИ
ПРОСТОР
 у строгом центру Крагујевца,
Улица Краља Александра
I Карађорђевића 58,
површине 58 м²

Правна и физичка лица писмену понуду о заинтересованости за наведени пословни простор могу доставити на адресу:

„Трговина 22”, а. д., Крагујевац,
 Улица 19. октобра број 2,
 са назнаком “Понуда за закуп”),
 или
 електронском поштом
 (e-mail: office@trgovina22.rs)

Рок за достављање понуда је 7 дана од дана објављивања огласа.

Контакт телефон за додатна обавештења и договор
о разгледању простора је 064/867-53-55.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
 Градска управа за просторно планирање,
 изградњу и заштиту животне средине

О БАВЕШТЕЊЕ
О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О
ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носилац пројекта "VIP Mobile" д.о.о., поднео захтев за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – Радио – базне станице "КГ 3023 КГ Станово", чија се реализација планира на катастарској парцели 7836 КО Крагујевац 3–насеље Станово 3, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 24.05.2012. до 04.06.2012. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

крагујевачке

Маркетинг

Телефон: 333 111 333 316
 Бранка Радићевића 9, I спрат
 marketing@kragujevacke.rs

АУТОПЕРИОНИЦА
„ВОЈА“
 26 година
 са вама

АКЦИЈА ДО 15. 6. 2012.

- Прање споља и унутра – 350 динара
- Дубинско прање, Прање мотора
- Прање тепиха 80 динара по 1км

По завршетку акције нова изненађења!

*Ми штајемо,
 нама се верује!*

Таковска 16,
 Телефони: 322 084, 318 130

Мали огласи

Продаја

ПРОДАЈЕМ стан од 71км, Ердоглија, Даничићева 89. Очуван. Телефон: 064 22 77 33 7.

ПРОДАЈЕМ стан, Ердоглија, 80км. Телефон: 060 316 26 77.

ПРОДАЈЕМ кућу у Београду, Сремчица, 240 км, три стамбене јединице, опремљена, одржавана, етажно грејање, гас, гараж, укњижена, цена 100.000 евра. Телефон: 061 27 29 260.

ПРОДАЈЕМ плац од 6 ари у Шумарицама. Телефон: 064 23 033 91.

ПРОДАЈЕМ викендацију у Шумарицама. Телефон: 064 19 011 74.

ПРОДАЈЕМ Ладу самару, 90-то годиште, први власник, прва боја, плин. Телефон: 063 642 952.

ПРОДАЈЕМ гаражна врата 2270 x 2300, две фотеље, кауч, мали сто, француски лежај, комода за постељину, веш машину, ел. шпорет и витрину. Повољно, очувано. Телефон: 061 18 18 372.

ПРОДАЈЕМ два ТВ, екран 74цм, у гаранцији и лежај. Телефон 034 367 305.

ПРОДАЈЕМ фрезу 506, приколицу за путнички аутомобил и стону бушилицу. Тел: 587 334.

ПРОДАЈЕМ два коришћена лежаја, са мадрацима, душек-сипло 2x1, и два коришћена вунена душека за 7.000,00 динара. Телефон: 336 950.

Издавање

ИЗДАЈЕМ две гарсоњере, на Аеродрому. ПОВОЉНО. Телефон: 064 14 12 848.

ИЗДАЈЕМ двособан, комплетно намештен стан у центру града, код Робне куће, са централним грејањем, климатом и кабловском телевизијом. Тел. 063-77-13-607.

ИЗДАЈЕМ гарсоњеру, на Малој ваги, код „Максија”, централно грејање, кабловска. Тел: 063-77-13-607.

Услуге

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (јун – 2012.). Пријемни (више и високе школе и факултети). Матурски. Такмичења. Тел. 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић.

Већ је прошло четрдесет тужних дана од како нас остави да вечно тугујемо

**Радослав
 Стевановић**

1931 – 2012.

Породице Стевановић и Томљановић

**Мирољубу Миши
 Васильевићу**

1956 – 2012.

Живот је тренутак, сећање вечност, а бол није у сумазама, већ у нашим срцима, где ћеш живети вечно.

Твоји Јулија, Душан и Лаза

Снежана Батавељић

Рођена Јагличић

13.6.1961 – 27.5.2006.

Прошло је шест тужних година од преране смрти наше драге Снежане.

Време не може да умањи нашу тугу.

Њени најмилији

СЕЋАЊЕ

19.5.1994 –

19.5.2012.

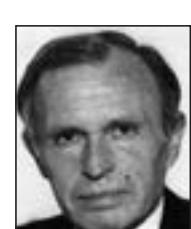

**Танаско
 Тодоровић**

учитељ
 у пензији

Син Зоран
 са породицом

Дана 30. маја 2012.
 навршава се пет тужних година од
 када није са нама наш

**Томислав
 Радошевић**

Породица
 Радошевић

У четвртак, 29 маја,
 башна мој рођендан
 навршава се 19 година од како је умрла
 моја мајка

**Десанка
 Димитријевић**

С дубоким поштовањем
 Александар

Нашој вољеној и никад прежаљеној

Милеси Обрадовић

новинарки
1951 – 2011.

Даваћемо годишњи помен у недељу, 27. маја 2012. године, у 11 сати, на гробљу у Рачи крагујевачкој. Позивамо родбину и пријатеље да присуствују по-мену.

Ожалошћени: супруг Димитрије, син Јован, тетка Милица и теча Милутин

СЕЋАЊЕ
Дана 23. маја 2012. навршило се пет тужних година без нашег драгог супруга, оца, деде и свекра

Милићевић Михаила Нонета

Морамо се помирити твојим губитком, јер то је део живота, али бол и сећања ће остати заувек.

Супруга Нада, синови Бошко и Небојша са породицама

Дана 29. маја 2012. године, навршава се шест месеци од смрти нашег драгог

Стева Обрића

Позивамо рођаке и пријатеље да присуствују парактосу који ће се тим поводом одржати у суботу 26. маја 2012. године на гробљу Бозман, са почетком у 12 сати.

Породица Обрић

Дана 30. маја 2012. године, навршава се 25 година од како није са нама наша вољена мајка и супруга

Čolović Зорка

Првослав, Оливера и Милица са породицама

Навршава се петнаест година од смрти наше вољене и незаборавне

др Мирјане Аничић

Време није лек, већ неми сведок наше туге. Са поносом те помињемо, са љубављу чувамо, са тугом живимо.

Твоји најмилији: Ана, Жарко и Стојан

Поводом обележавања 45 година матуре, ученици хемијског одсека Техничке школе, генерације 66/67, са тугом се сећају својих другарица и друштова и разредних старешина:

Надежде Савић
Наде Ђуровић
Милана Васиљевића
Марице Јовановић
Верице Ранковић
Љиљане Вуловић
Будислава Милосављевића
Александра Радотића, професора
Саре Јовановића
Верославе Пауновић
Драгице Ђорђевић
Зорке Луковић
Љиљане Марићић
Снежане Маљковић
Вере Мијалковић, професора

Нашој милој, драгој и јединој

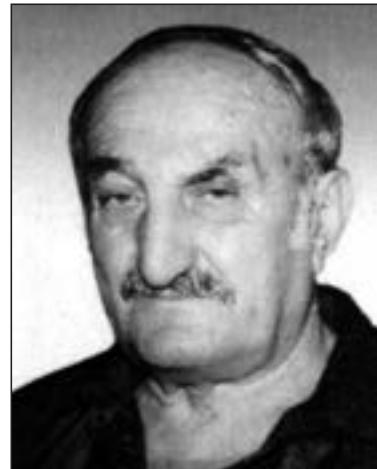
Пејчић Лидији

дипл. правник
2008 – 2012.

Прошли су дуге, тешке и чемерне четири године испуњене великим и трајним болом и тугом за нашом једином и најмилијом Лики, која више није са нама, чиме је у нашој души заувек остала неизмерна празнина и жалост за њом.

Вечно ожалошћени родитељи:
мајка Верица и отац Ненад.

Дана 21. априла 2012. године преминуо је наш свекар

Обрадовић Градимир

мајстор

Четрдесетодневни помен ћемо давати у суботу 26. маја 2012. године у 11 сати на Бозман гробљу. Позивамо родбину и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Породица Обрадовић

Програми

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 24. до 30. маја

Четвртак 24. мај	Петак 25. мај	Субота 26. мај	Недеља 27. мај	Понедељак 28. мај	Уторак 29. мај	Среда 30. мај
Јутарњи	Шумадија			СПОРТСКИ ПРЕГЛЕД	Патрола	СЕРВИС КОМУНАЛНИ
07.00 Јутарњи програм	17.00 Моја Шумадија	23.00 Телевизија Крагујевац Рипли	22.30 Култура	19.30 Спортски преглед	20.00 Патрола 92	20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	08.45 Најава програма	09.00 Вести	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм
09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.05 Цртани филм	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести
09.05 Музички програм	09.05 Музички програм	09.05 Цртани филм	09.35 Мркна страна дигиталног света р.	09.05 Музички програм р.	09.05 Музички програм	09.05 Музички програм р.
10.00 Кухињица р.	10.00 Кухињица р.	10.35 Торзија р.	10.00 Вести	10.00 Кухињица р.	10.00 Кухињица р.	10.00 Кухињица р.
10.30 Врхови р.	10.30 Кухињица р.	10.00 Документарни програм:	10.05 Биографије познатих	10.30 Кубица у цвећу р.	10.30 Све о животињама р.	10.30 Ноге на путу р.
11.00 Серија р.	11.00 Књижевни магазин р.	Пропаст света	11.00 Кубица у цвећу	11.00 Серија р. —	11.00 Серија р. —	11.00 Серија р. —
12.00 Вести	11.00 Megafon music r.	11.00 Ноксарт р.	11.30 Лек из природе	11.55 Хит дана	12.00 Вести	12.00 Вести
12.05 Кухињица	12.00 Вести	12.05 Улови трофеј р.	12.00 Вести	12.05 Кухињица	12.05 Кухињица	12.05 Кухињица
12.35 Кухињица у цвећу р.	12.05 Кухињица р.	12.05 Шумадијски праг р.	12.05 Шумадијски праг	12.35 Стаклено звоно р.	12.35 Купатило р.	12.35 АгроДневник р.
13.00 Музички програм	13.00 Музички програм	13.00 АгроДневник	13.00 АгроДневник	13.00 Музички програм	13.00 Музички програм	13.00 Музички програм
14.00 Комунални сервис р.	14.00 Ставе ствари р.	14.00 Shopping avantura	14.00 Вести	14.00 Шопинг авантура р.	14.00 Патрола 92 р.	14.00 Патрола 92 р.
15.00 Цртани филм	15.00 Цртани филм	15.00 Дугометражни цртани филм	14.05 Концерт	15.00 Цртани филм р.	14.30 Суграђани р.	14.30 Суграђани р.
15.30 Цркве брвнаре р.	15.30 Цркве брвнаре р.	16.00 Вести	16.00 Вести	15.30 G.E.T. Report	15.00 Цртани филм р.	15.30 Цртани филм р.
16.00 Вести	16.05 Анализа р. —	16.05 Анализа р. —	16.05 Једнодјутро у Реноу	16.00 Вести	16.00 Вести	16.00 Вести
16.05 Анализа р. —	17.00 Моја Шумадија	17.00 Моја Шумадија	16.05 Биографије познатих	17.00 Анализа	16.05 Анализа р. —	16.05 Анализа р. —
17.00 Мозаик	17.00 Мозаик	18.00 Fashion Files р.	18.00 Вести	18.00 Све о животињама	17.00 Мозаик	17.00 Мозаик
18.00 Књижевни магазин	18.00 Fashion Files р.	18.00 Раскршића р.	18.00 Улови трофеј	18.30 Мобил Е	18.00 Ноге на путу	18.00 Врхови
18.30 Мобил Е	18.30 Мобил Е	18.30 Акција р.	18.30 Хит дана	18.45 Хит дана	18.45 Хит дана	18.30 Мобил Е
18.40 Хит дана	18.40 Хит дана	19.00 Хроника 1	19.00 Хроника 1	19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм	18.45 Хит дана
19.00 Хроника 1	19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм	19.30 Цртани филм	19.30 Цртани филм	20.00 Спортски преглед	19.00 Хроника 1
19.30 Цртани филм	19.30 Цртани филм	20.00 Лек из природе	20.00 Вести	20.00 Снимак рукометне утакмице р.	20.00 Снимак рукометне утакмице р.	19.30 Цртани филм
20.00 Ставе ствари	20.00 Раскршића	20.30 Илузиониста	20.30 Мркна страна дигиталног света	20.30 Снимак рукометне утакмице р.	20.30 Сутрадан	20.00 Хроника 1
21.00 Анализа —	20.30 Акција	21.00 Концерт	21.00 Концерт	22.00 Хроника 2	21.00 Анализа —	21.00 Анализа —
22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	22.30 АБС шоу	22.00 Хроника 2	22.45 Серија —	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2
22.30 Megafon Music	22.30 Серија	23.00 Талентовани гостодии Рипли	22.30 Култура	23.30 Спортски преглед	22.30 Серија —	22.30 Серија —
23.30 Атлас	00.00 Вести	00.00 Вести	00.00 Вести	00.00 Вести	00.00 Вести	00.00 Вести
00.00 Вести	00.05 Хит дана	01.00 Хит дана	01.00 Хит дана	00.05 Хит дана	00.30 Хит дана	00.05 Хит дана
00.05 Хит дана	наставак програма ТВ Крагујевац	наставак програма ТВ Крагујевац	наставак програма ТВ Крагујевац	наставак програма ТВ Крагујевац	наставак програма ТВ Крагујевац	наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм ■ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa
regionalne Televizije Kanal 9

OBJEKTIV 2 U 19.00

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja najaktuelnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

ТАЧНО У 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanja iz grada i regiona.
Svakog radnog dana, ТАЧНО У 09:00!

PULS

Politički talk – show, autor Sonja Radošević, premijera petkom u 20.05, а repriza subotom u 14.00

ŠUMADIJSKA RAZGLEDNICA

Region na dlanu, sva aktuelna dešavanja iz regiona, premijera ponedeljkom 20.05h, repriza 12.30h

ARS ANTIKA

Antikviteti i umetničko stvaralaštvo u novom terminu nedeljom u 17.30

CASINO CLUB

Muzički talk - show, i dalje premijerno četvrtkom u 20.05, repriza petkom u 12.30

SPAJALICA

Kratka forma, spaja javne ličnosti kroz različite teme radnim danima u 07.10, 08.10, 11.10, 12.10, 18.15, 20.00 i 23.00

FLASH

Kultni show biz magazine u "novom rahu" i novim terminima 10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

K9 NEDELJOM

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona. nedeljom od 16.00 h

SERIJSKI PROGRAM

„Moje tri sestre“ (Nova TV novela na programu TV Kanal 9...) premijera radnim danima u 16.15, repriza narednog dana u 10.15

„Krajnja sila“ (Bi Bi Sijeva serija)

Premijera radnim danima u 23. 10, repriza narednog dana u 17.10

FILMSKI PROGRAM

„Pljačkaš“ - Subota 00.00
„Lud za muzikom“ - Nedelja 23.00

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

Regionalna Televizija Kanal 9 tel./faks (034) 331-509 marketing (034) 337-667

ПАРАСПОРТ

На помолу
Савез

ПАРАОЛИМПИЈСКИ клуб Јуниор из Крагујевца покренује иницијативу за оснивање регионалног Спортског савеза особа са инвалидитетом. Тим поводом у галерији Спортског центра „Парк“ одржан је иницијативни састанак Спортског савеза инвалида Србије са представницима крагујевачких спортских клубова и друштава особа са инвалидитетом, на коме су представљени и договорени први кораци усмерени ка остваривању овог значајног циља.

Како је материја веома захтевна и треба је прилагодити новом Закону о спорту, очекује се серија састанака до формирања савеза.

М. М.

СТРЕЉАШТВО

Из Милана у
Минхен

СТЕВАН Плетикосић освојио је 45. место последњег дана Светског купа прошле недеље у Милану. И то у дисциплини МК пушка 60 метака лежећи, са резултатом од 589 кругова (98, 98, 99, 97, 99, 98).

Нешто бољи скор Крагујевчанин је остварио у дисциплини МК пушка тростав, три пута 40 метака. Пласирао се на 39. место са достигнутих 1.150 кругова (по ставовима 391, 380 и 379).

После такмичења у Милану, Плетикосић је јуче отпотовао у Минхен, где ће се одржати последњи овогодишњи Светски куп.

Стева од воска

НАЈБОЉИ крагујевачки стрелац свих времена, Стеван Плетикосић, члан Дружине „Чика Мата“ добио је за „Ноћ музеја“, традиционалне културне манифестације која се одржава у неколико градова Србије сваке године, воштану фигуру поред које су изложени сви његови трофеји.

Разлог је не само тај што Плетикосић ове године пуни 40 година живота, већ и што обележава још два значајна јубилеја - 30 година бављења стрељаштвом и 20 година од освајања олимпијске бронзе на Олимпијади у Барселони.

Посетиоци су тако, прошле суботе, у клупским просторијама, могли да виде олимпијску медаљу из Барселоне, злато са финала Светског купа у Минхену 1991. године, на коме је Стева поставио два апсолутна светска рекорда од по 600 кругова - јуниорски и сениорски МК пушком 60 метака лежећи, као и оригиналну пушку којом је освојио све ове медаље.

Треће коло
Купа

ЈУНИОРИ и сениори „Чика Мата“ (без Стевана Плетикосића), надметаће се овог викенда у Новом Саду, у оквиру трећег кола Купа Стрелачког савеза Србије.

Гађаће се малокалибарским оружјем, у дисциплинима на 50 метара.

С. М. С.

НИСУ НАС ОБРУКАЛИ, НАПРОТИВ,
ОВО ЈЕ САДА - ИСТОРИЈСКИ ТИМ

ФУДБАЛ

РАД - РАДНИЧКИ 1923 2:1

Распршени
европски снови

БЕОГРАД - Стадион: ФК Рад. Гледалаца: 1.000. Судија: Владо Глођовић (Врбас). Стрелци: Перовић у 36. и Јовановић у 38. за Рад, а Стапаевић у 90. минуту за Раднички 1923. Жуши каршиони: Малбашић (Рад), Ненадић и Косић (Раднички 1923).

РАД: Даниловић, Пантић, Јовановић, Перовић, Пајовић, Чавшић (од 36. минута Распјловић), Лука, Мишровић, Којић (од 62. Стапајевић), Малбашић (од 81. Андрић), Лековић.

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Божовић, Ненадић (од 58. Ристић), Корсић, Милошевић, Недовић, Лейовић (од 55. Живадиновић), Обровић, Милошковић, Недовић, Варјачић (од 67. Комљеновић), Стапаевић.

КАКО се првенство Србије у фудбалу примицало крају, тако је Раднички играо све лошије, а последњи овосезонски сусрет сигурно је и најгоре издање „црвених“ у 30 одиграних кола. Екипа Рада на Бањици победила је наш тим са 2:1, чиме му је распршила и оно мало нада у европски пласман. Додуше, пораз је на крају испао и небитан, јер су остали такмаци добили своје утакмице, па све и да је победио, Раднички не би видео Европу догодине.

Прилику да не брине око премијере на евро сцени Крагујевчани су пропустили у ранијим дуелима, али и издањем на опроштају показало се да још нисмо „зрели“ за тако нешто. Домаћин нас је потпуно надиграо, имао многе шансе, могао далеко убедљивије да слави, а што није сам је крив, и голман „црвених“ Чанчаревић.

Алиби за такав расплет, донекле, може да се нађе у изостанку бројних првотимаца, попут Костића, Тинтора, Мутавчића, Павловића... Међутим, и када су они били у тиму, играло се знатно лошије него јесенас.

Зато је Рад буквально шпартар својим тереном, а најачи удар извршио је у два минута, 36. и 38., када је два пута затресао мрежу Радничког. Прво је, после једног центаршута, нападач домаћина Перовић, родом Крагујевчанин, главом савладао Чанчаревића, да би онда он из слободног удараца упослио Јовановића, који је потпуно неометан са неких 16 метара повећао предност на 2:0.

У наставку било је наших покушаја да се резултат смањи, али бледуњавих, сем колосалне, у 62. минуту, када је Стапаевић, из окрете, са свега неколико метара гађао стативу. Тек у надокнади времена, наш центарфор и први стрелац Супер лиге, Дарко Стапаевић постигао је почасни погодак. Свој 19., за потврду најголгетера. Више од тога није ишло, крај је свиран убрзо.

Наравно, има за чим да се жали, али и због чега ликује. Као новајлија у елитном такмичењу, Раднички је остварио најбољи пласман у својој историји, освојивши шесто место. Није мало, а што смо се ми надали да може и више, сави се нас навадили играчи, својим често успешним партијама.

У квалификацијама за Лигу шампиона најиће се Партизан, а за наступ у Лиги Европе квалификационе сусрете имаће Црвена звезда, Војводина и Јагодина.

У иницијативи се горњомилановачки Металац и Борац из Чачка.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Запад“, 26. коло:
Раднички (Кл) - Јасеница 1911 5:0,
Слобода (Ч) - Полет (Љ) 0:3, Слобода (ББ) - Јединство (Уб) 2:3, Партизан (ББ) - Победа Белошевац 2:1,
Вујић Ваљево - Слобода (П) 2:0, Рудар - Железничар 1:0, Шумадија (А) - Маџча 1:2, Јединство (У) - Слобода (ПМ) 3:0.

27. коло: Победа Белошевац - Слобода (ББ) 1:0, Јединство (У) - Раднички (Кл) 2:0, Слобода (ПМ) - Шумадија (А) 2:0, Маџча - Рудар 1:3, Железничар - Вујић Ваљево 0:0, Слобода (П) - Партизан (ББ) 0:5, Јединство (Уб) - Слобода (Ч) 2:0, Полет (Љ) - Јасеница 1911 4:1.

Табела: Јединство (У) 58, Маџча 54, Рудар 53, Железничар 43, Победа Белошевац 42, Полет (Љ) 40, Раднички (Кл) 37, Слобода (ПМ) 36, Партизан (ББ) 34, Шумадија (А) 34, Јасеница 1911 31, Слобода (Ч) 31, Вујић Ваљево 30, Јединство (Уб) 28, Слобода (П) 21, Слобода (ББ) 17 бодова.

28. коло: Слобода (Ч) - Победа Белошевац (недеља, 17.00), Раднички (Кл) - Полет (Љ), Јасеница 1911 - Јединство (Уб), Слобода (ББ) - Слобода (П), Партизан (ББ) - Железничар, Вујић Ваљево - Маџча, Рудар - Слобода (ПМ), Шумадија (А) - Јединство (У).

Зона „Морава“, 26. коло: Слобода (Г) - Тушин 1:0, Шумадија 1903 - Мокра Гора 1:0, Пријевор - Таково 1:2, Партизан (Ц) - Омладинац 4:3, Бане - Мешалац 3:1, Јошаница - Трећа 2:1, Полет (Т) - Орловача 2:0. Слободна је била Водојажа.

27. коло: Полет (Т) - Слобода (Г) 2:3, Орловача - Јошаница 1:1, Трећа - Водојажа 1:0, Мешалац - Партизан (Ц) 4:0, Омладинац - Пријевор 2:0, Таково - Шумадија 1903 1:0, Мокра Гора - Тушин 0:1. Слободна је био Бане.

Табела: Бане 59, Слобода (Г) 59, Полет (Т) 42, Пријевор 38, Јошаница 36, Шумадија 1903 34, Тушин 34, Мешалац 33, Мокра Гора 33, Орловача 32, Водојажа 28, Таково 28, Трећа 27, Омладинац 26, Партизан (Ц) 22 бода.

Табела: Бане 59, Слобода (Г) 59, Полет (Т) 42, Пријевор 38, Јошаница 36, Шумадија 1903 34, Тушин 34, Мешалац 33, Мокра Гора 33, Орловача 32, Водојажа 28, Таково 28, Трећа 27, Омладинац 26, Партизан (Ц) 22 бода.

28. коло: Слобода (Г) - Мокра Гора (субота, 17.00), Шумадија 1903 - Омладинац (недеља, 11.00), Водојажа - Орловача (недеља, 17.00), Тушин - Таково, Пријевор - Мешалац, Бане - Трећа, Јошаница - Полет (Т). Слободна је била Водојажа.

29. коло: Слобода (Г) - Мокра Гора (субота, 17.00), Шумадија 1903 - Омладинац (недеља, 11.00), Водојажа - Орловача (недеља, 17.00), Тушин - Таково, Пријевор - Мешалац, Бане - Трећа, Јошаница - Полет (Т). Слободна је била Водојажа.

Трећа традиска лига, 26. коло: Славија - Азбест 9:1, Арсенал - Буџућност 1:3, Сушица - Шумадија 2:1, Сељак (МП) - Маршић 2:1, Слобода (П) - Ерго лија 1931 1:0, Омладинац - Пријевор 2:0, Таково - Мешалац, Бане - Трећа, Јошаница - Полет (Т). Слободна је била Славија.

Табела: Славија 58, Арсенал 50, Колонија 43, Маршић 43, Јадран 42, Сушица 41, Јединство 40, Буџућност 35, Шумадија 35, Сељак (МП) 34, Слобода (П) 33, Ерго лија 1931 31, Шумадија (Ч) 30, Виногради 30, Азбест 25, Слобода (П) 7 бодова.

27. коло: Јадран - Слобода (П), Маршић - Шумадија (субота, 17.00).

Табела: Кутлово 39, 21. октобар 33, Борац 27, Дивосићин 21, Студенци 20, Заслава 19, Стари момци 17, Велика Студија 10, Бурислеа 9, Трмбас 5 бодова.

15. коло (недеља, 17.00): Трмбас - Дивосићин, Студенци - Бурислеа, Кутлово - Стари момци, 21. октобар - Борац, Заслава - Велика Студија.

ОДБОЈКА

Крагујевчани
без финала

ПОЛУФИНАЛНИ турнири пионирског првенства Србије у одбојци, играли су викенд, нису били успешни по наше представнике. У обе конкуренције остали смо без учешћа самој у завршници.

Девојице Крагујевчане изгубиле су Врбасу од Лазаревца максималним резултатом, док су дечаци Радничког Креди банке поражени у Сремској Митровици од домаћег Срем Итиона истим омером у сетовима.

Ново
окупљање
на песку

ТРЕЋИ пут за редом једно од најатрактивнијих летњих такмичења, Бич Волеј лига Србије, кренуће из нашег града. За разлику од претходних, ове године велелепни терен неће бити постављен испред Скупштине града, већ у Великом Парку, месту које је сигурно боље и природније решење, а такмичење ће се одржати од 22. до 24. јуна.

Пропратна акција, не мање важна, биће школа одбојке на песку прослављеног одбојкаша Вање Грибића за узраст до 14 година, на којој је прошле године било преко 70 полазника.

Због великог интересовања у земљи, али и ван ње, ове године лига ће уместо четири бројати чак седам турнира, а домаћини ће, поред нашег града, бити Нови Сад, Бач, Кладово, Бачка Паланка, Кањижа и Београд.

М. М.

FITNESS SHOP
OLYMPIA
 SPORTSKA HRANA №1
 Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

НЛС

5. КОЛО: Анђеоски Ратници - Модерни Дивљи Вепрови 6:62, Пантери - Витезови 35:0 (п.ф.), Плави Змајеви - Вукови 17:35, Војводе - Краљевске Круне 17:22.

Вукови 5 5 0 228:88
Дивљи Вепрови 5 4 1 217:69
Краљевске Круне 5 4 1 126:96
Војводе 5 3 2 125:74
Плави Змајеви 5 2 3 85:115
Пантери 5 2 3 101:154
Анђеоски Ратници 5 0 5 85:209
Витезови 5 0 5 42:203

6. КОЛО (2/3. јун): Модерни Дивљи Вепрови - Плави Змајеви, Витезови - Краљевске Круне, Пантери - Анђеоски Ратници, Вукови - Војводе.

КОШАРКА

РАДНИЧКИ - ХЕМОФАРМ 92:89

На коти два

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 800. Судије: Војиновић и Пецељ (Нови Сад), Воркачић (Београд). Резултат по четвртина: 22:22, 25:24, 24:21, 21:22.

РАДНИЧКИ: Павковић 11, Сајмон 13, Марковић 4, Бирчевић 3, Нешковић 4, Брашић 3, Вуксановић 12, Марјановић 10, Ској 19, Мијатовић 3, Стојачић, Бакић 10.

ХЕМОФАРМ: Данубић 4, Цветановић, Крстić, Мишровић 8, Станишић 10, Гајић 4, Шушало 8, Бакић 18, Павловић 17, Јеремић 20, Милошевић.

ПОКУШАЛИ су подмлађени Вршчани да својом игром, пре свега базираној на штуту споља, приреде изненађење и искомплекују Крагујевчанима ситуацију у финишу лигашког дела такмичења, но нису имали доволно снаге, али ни квалитета да истрају до краја. Сигурном, пре свега прецизном игром у одлучујућим тренуцима, била је то средишњица последње деонице, домаћин је урадио оно што се очекивало - остварио победу у последњој лигашкој утакмици код куће и тако обезбедио друго место у плеј-офу коло пре краја.

Прво полувреме карактерисала је нападачка игра, готово без одбране на обе стране. Наравно, то је разглијало малобројну публику, која се веља да загрева за оно што долази, па су присуствовали шутерском надметању ривала. У другом делу све је било исто, игра за надигравање, не за резултат. У завршници је требало преломити меч, а то је учинила крагујевачка одбрана. Играчи су пришли нешто ближе Вршчанима, то их је спречило да лагодно пуне кош, што је резултирало са плус осам поена у корист Радничког. Тако је било до последњег минута, када је дошло до опуштања, а гости су то искористили да се опасно приближе, али не и угрозе победу бољег ривала.

Синоћ је одиграно последње коло Супер лиге, Раднички је гостовао Црвеној звезди, а од недеље крећу борбе за шампионски пехар. М. М.

РАДНИЧКИ
- РАДНИЧКИ ФМП 77:69Оверен
Јадран

ПОТПУН реванш за пораз од 89:82 у првом делу првенства и тиме успешно одрађивање посла, резиме је утакмице са београдским ФМП-ом, практично пратећом екипом Црвене звезде. Раднички је све време држао резултат под контролом, мање или више успешно, па је победа потпуно зајлучана, уз успело ротирање и одмараше носиоца игре за финиш првенства. Резултат по деоницама био је 21:18, 19:11, 15:17, 22:23.

Задовољни деловима, како је то већ обично после остваривања

двоцифрене разлике, домаћи су улазили готово везаних руку, али у овом случају са оправданим сазнањем да ривал не може много. У последњем минути сишли су чак на минус четири поена, али две добре одбране и два луцидна решења Стивена Марковића решили су питање победника.

Треба поменути игру Дејвида Сајмона у позитивном контексту, нарочито у првој деоници, када је од 21 поена свог тима сам убацио 16, али и Мајка Скота у негативном, који је углавном жудео за са-моистицањем и непотребним, исфорсираним и нерезонским шутевима. Претеривала су и оба плеја „дављењем“ лопте и инсистирањем на асистенцијама у моментима када нису биле сврсисходне, но све у свему, забележена је победа вредна „оверавања“ јадранске визе за наредну сезону. М. М.

ПОНОВО ЉЕ СВЕ ДА СЕ ЦРВЕНИ У „ЈЕЗЕРУ“

ПЛЕЈ-ОФ

Преко
Звезде за
финале

ПО завршетку лигашког дела такмичења у Супер лиги четири најбоље екипе улазе у плеј-оф за првака државе. До уторка списак учесника није био комплетиран, али већи део се зна. Раднички ће у борбе са позиције два, која доноси предност домаћег терена у сусрету са трећепласираном Црвеном зvezdom. Финалисти су неопходне две победе, а по терминима које је одредио Кошаркашки савез прва утакмица играће се у недељу увече у „Језеру“, реванш би требало да буде у уторак у Београду, а мајсторица, уколико до ње дође, у петак поново у Крагујевцу.

Партизан је освојио прво место, па свог ривала чека у расплету синоћних утакмица последњег кола. Највероватније ће то бити Војводина, али и остale екипе, изузев Хемофарма, нису без шанса.

М. М.

СУПЕРЛИГА

12. КОЛО (среда): Раднички - Раднички ФМП 77:69, Хемофарм - БКК Раднички 95:94, Војводина - Мега Визура 83:85, Црвена звезда - Партизан 78:83.

13. КОЛО: Раднички - Хемофарм 92:89, Раднички ФМП - Црвена звезда 61:87, Партизан - Војводина 91:54, Мега Визура - БКК Раднички 92:85.

Партизан 13 11 2 1109:899 24
Раднички 13 10 3 1095:1047 23
Црвена звезда 13 8 5 1050:975 21
Војводина 13 6 7 1067:1077 19
Мега Визура 13 5 8 1093:1142 18
Раднички ФМП 13 5 8 1005:1063 18
БКК Раднички 13 4 9 1034:1110 17
Хемофарм 13 3 10 1003:1143 16

14. (последње) КОЛО (јуче): Црвена звезда - Раднички, Хемофарм - Мега Визура, БКК Раднички - Партизан, Војводина - Раднички ФМП.

СУПЕР ЛИГА (М)

28. КОЛО: Раднички - Металопластика 23:23, Колубара - Напредак 34:33, Динамо - Смедерево 23:23, ПКБ - Црвена звезда 21:21, Југовић - Пожаревац 23:23, Црвена звезда - Железничар 32:25, Партизан - Војводина 33:24, Обилић - Рудар 31:28.

Партизан 28 24 3 1 850:72451
Војводина 28 21 3 4 814:71645
Раднички 28 16 6 6 786:72338
Металопластика 28 15 3 10 768:69333
Југовић 28 12 5 11 712:70829
Колубара 28 12 5 11 793:80029
Напредак 28 12 4 12 739:75428
Ц. звезда (-6) 28 14 4 10 752:70926
Рудар 28 11 4 13 742:74326
Железничар 28 11 3 14 785:83925
Пожаревац 28 10 2 16 711:74022
Смедерево 28 10 2 16 636:69522
ПКБ 28 9 3 16 704:73121
Црвена 28 10 1 17 737:77221
Динамо 28 6 2 20 753:83614
Обилић 28 6 0 22 714:81312

29. КОЛО: Смедерево - Раднички, Војводина - Црвена звезда, Железничар - Југовић, Пожаревац - Обилић, Рудар - ПКБ, Црвена - Динамо, Металопластика - Напредак, Партизан - Колубара.

БИЦИКЛИЗАМ

Прија Грчка

ЖОЛТ Дер, бициклиста Радничког и репрезентативац, заузео је пето место у последњој, петој етапе трке која се прошле недеље вожена „Око Грчке“, у дужини од 104 километра. У генералном пласману Дер је завршио као четврти, чиме је зарадио нових 12 светских бодова.

Одлично су возили и остали чланови „црвених“. Небојша Јовановић је зарадио пет бодова за друго место у трећој етапи, које му је у коначном бодовању донело одлично девето место, иако помало остаје жал јер је за само једну секунду могао и на осму позицију.

У времену победника, на петој етапи, стигла су и преостала два такмичара крагујевачког тима на овој трици. Шмелцеровић је био 19, а Девјан Марић 34. Шмелцеровић је на крају заузео 33. Место, а Марић 58.

С. М. С.

БАДМИНТОН

Бронзани
Филип

КРАГУЈЕВАЧКИ бадминтонији освојили су три бронзане медаље на прошлогодишњем првенству Србије, које је одржано у Руменци код Новог Сада у категорији сениора.

Највећи успех остварио је млади Филип Стојиљковић у појединачној конкуренцији, док је првог дана турнира, специјалиста за парове Никола Мијачић, играч и тренер бадминтон клуба Равенс КГ, затједно са Владом Савићем из БК Нови Сад освојио такође бронзану медаљу, као и у конкуренцији мешовитих парова са Новосађанком Сандром Халиловићем.

Велики хендикеп за нашу екипу био је изостанак Нине Старчевић, која није могла да наступи из здравствених разлога.

За титулу

ЧЛАНОВИ Бадминтон клуба Равенс КГ учествоваће ове недеље у финалу екипног првенства Србије за мешовите тимове.

Како смо сазнали у клубу, пут Крушевца „гавранови“ одлазе са шампионским амбицијама, јер им је жеља да у свом деценијском постојању дођу до прве титуле екипног првака Србије.

С. М. С.

БОКС

На реду
Јагодина

АКО не буде непланираних отказа учесника, Боксерски клуб Каблови из Јагодине требало би да у недељу буде технички организатор трећег кола регионалног првенства Шумадијске лиге за 2012. годину.

Прошлогодишњи шампион, крагујевачки Раднички, по правилу је екипа са великим бројем такмичара на сваком сусрету, па се и у недељу очекује успешан наступ представника нашег града.

М. М.

САД ШМИГИЋ ПОВУКАО

РУКОМЕТ

РАДНИЧКИ - МЕТАЛОПЛАСТИКА 23:23

Трећи, сигурно

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 100. Судије: Алимпић и Црњански (Бачка Паланка). Седмерици: Раднички 4/3, Металопластика 5/5. Искључења: Раднички 12, Металопластика 12 минута.

РАДНИЧКИ: Лекић, Гавриловић 2, Јанићевић, Радојчић, Златановић, Станојевић 3, Петровић, Томић, Марковић, Цветановић 3, Милинчић, Николић 3, Илић 3, Рајчићевић 3, Продановић 1, Шимић 5.

МЕТАЛОПЛАСТИКА: Максимовић, Карапановић, Живановић, Вејин, Алексић, Кречковић, Палевић, Марјановић 8, Медурић 3, Рајчић, Обрадовић, Марковић 1, Арсић, Грујић 4, Медурић 1, Митровић 6.

УМАЛО да Дарко Арсић, голман Шапчана, постане јунак победе свог тима, и тако одложи европску промоцију Радничког у ЕХФ купу, макар на још недељу дана. Бранио је све и свашта, за разлику од наших чувара мреже, Златановића и Петровића, који, као ретко кад, нису имали свој дан, па је на kraju резултат 23:23, испао одличан, заправо „таман“ скор за Крагујевчане. Овим бодом, они су и теоретски, два кола пре краја, обезбедили пласман у јаче европске такмичење него што је то био случај у претходне две сезоне.

А старт утакмице ни издалека није указивао на пепипетије које су се касније издешавале. Домаћин је кренуо моћно, повео са 6:1, већ у петом минути. Али

да Металопластика није залуд четврта на табели, показало се потом. Упорно су јурили и до полувремена пристигли вођство „црвених“ (12:11).

Како је дуел одмица, тако су сталожени гости све више игру преузимали у своје руке, те у 33. минуту први пут имају предност (13:14), а у 44. минуту одмичу на чак четири гола разлике (1

Разговарао Саша М. Соковић

Окончала је Економац успешно још једну сезону. Чета Ивана Божовића освојила је и четврту титулу, трећу узастопно, у домаћем првенству, и уз Балканској фудсал Куп који је ова екипа освојила 2008. године, „студенти“ су од анонимца постали најтрефнији крагујевачки клуб, који достојно представљају не само Крагујевац већ и Економски факултет чије име носи.

- Ово је најуспешнија сезона Економца од када се такмичимо у Фудсал лиги Србије. Тријумфално смо прошли кроз циљ и приграбили титулу. Убедљивије него икада.

Имали смо и одличан наступ у Лиги шампиона. Поново смо дошли међу 16 најбољих, али нисмо могли даље. Ипак, то је велики успех за српски фудсал. Две године за редом смо пета екипа у Европи. Еј, пети у Европи! Па која фирма би се могла тиме подићи!

Моји играчи су били, уз то, и оконосцица репрезентације Србије. Завршили су као пети на Европском првенству у Хрватској. Такође, исти момци су помогли да се наша селекција, по први пут, нађе на Светском првенству, ове године у Тајланду... - пресрећан је развојем догађаја у Економцу његов председник Верољуб Дугалић, на почетку нашег разговора.

Малу сенку на све то, као да је ставио недавни пораз у Купу Србије против београдског Марба. Хтели сте душлу круну.

То бих могао назвати јединим

КУП СРБИЈЕ

Сваком по титула

И ОВЕ године Економац је био најбољи у првенственом фудсал такмичењу, али, као и претходне, није успео да обједини титуле, те је пехар победника Купа остао у Београду. У власништву Марбо Интермеца, који је на свом терену у „Шумицама“, у финалном сукрету, савладао „студенте“ са 3:1.

На голу Београђана стајао је одлични Антонић, који је за разлику од последње утакмице у Крагујевцу, када је био главни кривац за висок пораз своје екипе, овога пута поводио све „флеке“. Наш тим је успео да изједначи на 1:1 и одмах потом промаши пенал.... Казна је врло брзо стигла у виду два навоготка Марба.

Ипак, дупла круна, сигурно, биће мета и наредне сезоне.

ШАХ

Водовод други, Новосађанима пехар Купа

СВЕ је ближи Шах клуб Водовод освајању неког трофеја. После четвртог и трећег места, ове године у Купу Србије, управо окончаним у Крагујевцу, заузео је другу позицију. Заоставши, нажалост, само бод за победником, Новосадским ШК.

Тај мањак и направљен је у дуелу највећих фаворита, још у трећем колу, када су Новосађани славили над Водоводом са 2,5:1,5. Тиме им је на крају припало прво место са 19 бодова, уз шест победа и једним ремијем.

Наш састав (Иван Иванишић, Милош Петровић и Данило Милановић, уз Дејана Пи-

Фото: serbiachess.net

кулу и Мишу Папа), који је, иначе, Смедереву лане донео назив победника Купа, имао је све тријумфе сем тог у судару са овогодишњим носиоцем титуле.

Трећа је београдска Ласта, дебело заостала за 13 бодова, док је други крагујевачки пред-

ставник, Раднички, четврти са 12 освојених поена. За „првене“ су наступали Зоран Новоселски, Никола Радовановић, Горан Павловић, Бојан П. Јовановић, Иван Мартић, Јанко Радовић и Милутин Доброчинани.

В. У. К.

ИНТЕРВЈУ: ВЕРОЉУБ ДУГАЛИЋ

Футсал је прославио Крагујевац

Ни једно предузеће данас у Србији не може се похвалити успехом који је Економац постигао у последње две године. Свака улагања у тај спорт враћају се многоструко, што је доказ да је спорт најбоља промоција наше земље у свету

- каже председник Економца, четвороструког првака државе у малом фудбалу

слабим тренутком, недостатком мотивацијом или како већ. Знате, када целе сезоне, која траје 10 месеци, играте да би били најбољи, уз то, као што сам рекао, представљају српски фудсал у европском такмичењу, имате репрезентативце, опет, са својим обавезама према националном дресу... дође такав момент.

Ми смо имали заиста тешку сезону. Првенство, па мини лигу, и на крају још то, куп такмичење. Није наш проблем у тој утакмици била физичка припрема, нити је Марбо не знал шта посебно одиграо. Једноставно, недостатак инспирације. Па и спортске среће. Имали смо своје прилике али, ето... И то је део спорта.

Да се вратимо на честитке. Стигле су чак и из куће УЕФЕ.

Ми смо веома поносни на то што нам је, пре свега, Мишел Платини честитао на свemu што радио на промоцији малог фудбала, не само у Србији, већ бих ја рекао, и на промоцији Србије у Европи. Посебно нам је драга и че-

да је човек једноставно заљубљен у наш град.

Осим пријема и честитки из европске куће фудбала, стигле су честитке и челинских људи Крагујевца. Позивани сте на пријеме, уручivanе су награде...

Ништа мање нисмо тиме поносни. Успели смо сами да се изборимо за тако нешто и веома нам је важно да је и град коначно схватају колики је наш успех. Посебно што нас због тога цене и уважавају.

То нас, истовремено, обавезује да још боље резултате. Али, кажем, смо се изборили за такав статус према нама.

Како сазнајемо, уз честитке су стигле и одређене финансијске привилегије?

Знате, добри резултати изискују велика средства. Ми смо захвални Крагујевцу и градоначелнику Верољубу Стевановићу што су показали разумевања за наше успехе. Ситуација је сада, за разлику од претходних година, много боља, што нама даје сигурност у

планирању, организацији и, надам се, новим успехима.

Због свега наведеног, заиста, и скрено смо захвални локалној самоуправи, која је нашла разумевања за нас, али то је успех и за град, с обзиром на то шта смо све ми урадили на промоцији Крагујевца у Србији и Европи.

Какав је тренутно план рада што се екипе тиче?

Још увек смо на окупу. Имамо један турнир у Смедереву ових дана на коме ћемо учествовати, како би испробали неке варијанте са новим играчима, потенцијалним појачањима Економца у наредној сезони.

Бићемо још око десетак дана заједно, а онда следи пауза до 25. јула, када ћемо се поново окупити. И ове године организовашемо од 1. августа десетодневне припреме на Златибору, после чега нас чека одигравање неколико контролних утакмица и већ у септембру први круг Лиге шампиона. После тога, а надам се да ћемо проћи даље, и други круг квалификација, такозване Елитне рунде.

Већ две године покушавате да се домогнете „фајнал фора“, да уђете међу четири најбоље екипе Европе. Има ли шансе ове, треће године заредом?

Знате како, нама увек недостаје тај један корак. Међутим, на европској сцени, тај корак није мали. Сигурно је да морамо још да радимо на искуству и евентуалном појачању.

Ми смо одличан тим и на прагу успеха, али у том кругу налазе се врхунски тимови. Имали сте прилику да видите једну Бенфику у Крагујевцу. То је једини састав који нас је поразио у Крагујевцу у последње три сезоне.

Има ли појачања у Србији, с обзиром да све што је добро већ се налази у Економцу?

Бришва бронзана патика Европе

Кајићену Економца и репрезентације Србије, видану Божовићу, стијило је ових дана велико признање. Овај омалени ирач „стјудената“, рођени Иваничанин, који колете, због своје атрактивне и оштаре ипре зову „бршва“, добитник је „бронзане патице“, пошто је на прешајном првенству Европе у Хрватској био трећи стrelaц шампионаша Старог коншиненса.

У праву сте. Али има пар играча, чак и у нашим редовима. Међутим, њима недостају утакмице у ногама. То је наш проблем. Али, да би дошли до европског успеха не можемо ни да чекамо да они стасају. Морамо покушати да додведемо два-три играча из окружења, како би остварили свој циљ.

Управо због тога ми највећи део припрема и одрадимо на турнирима у иностранству, да би наши играчи имали увид у квалитет тачких екипа. То нам је недостајало против Бенфике, а и убудуће против сличних екипа из Шпаније, Русије, Италије...

Шта је вашем тиму донела троstruku узастопnu титulu првака Србије у фудсалу?

Много. Играчи у стасали од анонимца до момака које сада сви препознају на улици. Јуди прате где смо и са ким играли, које смо резултате остварили... Све је више гледалаца уз нас, ту су и навијачке групе... Град нас је прихватио, изборили смо своје место на спорској сцени Крагујевца и то свакодневно показујемо.

Истовремено смо, практично, подршка свим клубовима. Имали сте прилику да видите једну Бенфику у Кадиџића Дачи, када смо дали подршку фудбалерима Радничког. Ми смо ту и за одбојкаше, кошаркаше, рукометаше... Нисмо никакви конкуренти. Желимо да Крагујевац има што више шампиона у разним спортивима. Ми се, једноставно, радујемо и њиховим успесима.

И, на крају, морамо да вас питајмо, као привредника, банкар, професора Економског факултета, када кажете да треба одређени новаца обезбедити за спортске тимове, да ли је то успешан бизнис, посао или не?

Да, одлично питање. Видите, спорт не можете третирати као трошак. То је, као што и сами знаете, једна од најпрофитабилнијих инвестиција Србије. Ето, после наших успеха цела Европа зна за Економац-Крагујевац, под чијим именом смо наступали. То је добро и за град и за факултет.

Ми смо пети у Европи. Кажите ми било коју фирму или предузеће у Србији које се у Европи котира на тако високом месту. То је огромна корист за град и државу. Гледајући успехе наших тенисера, пре свега Новака Ђоковића, па одбојкаша, кошаркаша, ватерполиста... нема боље промоције Србије у свету. Па, зар сви ми нисмо поносни на те успехе.

Улагање у спорт је тиме, по мени, апсолутно исплатива инвестиција.